

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

**Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων
2011-2014
Ελλάδα**

Απρίλιος 2011

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή

2. Μακροοικονομικές προοπτικές

- 2.1 *Τρέχουσες εξελίξεις*
- 2.2 *Ανασκόπηση του μακροοικονομικού σεναρίου*
- 2.3 *Εφαρμογή ενός αυστηρού προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής*
- 2.4 *Διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα*
- 2.5 *Διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών*
- 2.6 *Το Πρόγραμμα Οικονομικής Στήριξης*
- 2.7 *Το μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής*
- 2.8 *Εκτίμηση του αντίκτυπου των μέτρων και των μεταρρυθμίσεων*

3. Μακροοικονομικές προκλήσεις και βασικά μέτρα πολιτικής

- 3.1 *Πίνακας που συνοψίζει τις βασικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που εφαρμόστηκαν το 2010 ή βρίσκονται υπό εφαρμογή.*

4. Θεματικός συντονισμός

4.1 Στόχος για το Ρυθμό Απασχόλησης & βασικά μέτρα πολιτικής για την επίτευξή του

- 4.1.1 *Στόχος για το ρυθμό απασχόλησης: 70% του πληθυσμού μεταξύ 20-64 ετών θα πρέπει να απασχολείται.*
- 4.1.2 *Βασικά μέτρα πολιτικής*

4.2 Στόχος για την E&A & βασικά μέτρα πολιτικής για την επίτευξή του

- 4.2.1 *Στόχος για E&A: ποσοστό 2% του ΑΕΠ θα πρέπει να επενδύεται σε E&A.*
- 4.2.2 *Βασικά μέτρα πολιτικής*

4.3 Στόχος για το Περιβάλλον & βασικά μέτρα πολιτικής για την επίτευξή του

- 4.3.1 *Στόχος για το Περιβάλλον: Συμμετοχή των Ανανεώσιμων Πηγών στο ενεργειακό ισοζύγιο κατά 20%. Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας κατά 15% ως προς τα προβλεπόμενα επίπεδα για το 2020 μέσω βελτιώσεων στην ενεργειακή αποδοτικότητα. Μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου κατά 4% (σε σχέση με τα επίπεδα του 2005).*
- 4.3.2 *Βασικά μέτρα πολιτικής*

4.4 Στόχος για την Παιδεία & βασικά μέτρα πολιτικής για την επίτευξή του

4.4.1 Στόχος για την Παιδεία: Το ποσοστό ατόμων που εγκαταλείπει πρόωρα το σχολείο θα πρέπει να είναι κάτω από 10% και τουλάχιστον 32% της νέας γενιάς θα πρέπει να έχει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

4.4.2 Βασικά μέτρα πολιτικής

4.5 Στόχος για τη Φτώχεια & βασικά μέτρα πολιτικής για την επίτευξή του

4.5.1 Στόχος για την Φτώχεια: 450.000 άτομα λιγότερα σε κίνδυνο φτώχειας

4.5.2 Βασικά μέτρα πολιτικής

5. Χρήση των Κοινοτικών Κονδυλίων

1. Εισαγωγικό Σημείωμα

Το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) 2011-2014 της Ελλάδας, στο πλαίσιο της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 έχει συνταχθεί σε πλήρη συμφωνία με το «Πρόγραμμα Οικονομικής Στήριξης». Το ΕΠΜ παρουσιάζει επίσης τις προσπάθειες της κυβέρνησης να εφαρμόσει το νέο μοντέλο ανάπτυξης, που θα βελτιώσει τη βάση πάνω στην οποία η ελληνική οικονομία αναπτύσσεται, και όχι μόνο τις πολιτικές που υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος οικονομικής στήριξης.

Οι πρόσφατες εξελίξεις ανέδειξαν ότι η πορεία ανάπτυξης που ακολουθήθηκε μετά την είσοδο της χώρας στην Οικονομική Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), δεν ήταν βιώσιμη. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, παρά την ισχυρή ανάπτυξη που είχε τα τελευταία 15 χρόνια, η χώρα να υποστεί μια σοβαρή κρίση δημοσίου χρέους το 2009. Είναι πλέον προφανές ότι η ταχεία ανάπτυξη της οικονομίας στο πρόσφατο παρελθόν βασίστηκε σε μη βιώσιμους παράγοντες. Με την είσοδο της χώρας στη ζώνη του ευρώ, η πρόσβαση σε πιστώσεις με χαμηλό κόστος ευνόησε τη ζήτηση. Όμως δεν υλοποιήθηκαν παράλληλα οι αναγκαίες συμπληρωματικές αλλαγές στην πλευρά της προσφοράς στην οικονομία οι οποίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές σε ένα περιβάλλον με ουσιαστικά σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες. Αντίθετα, η συνεχής επεκτατικές δημοσιονομικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν συνέβαλαν στην τόνωση του προβλήματος.

Στις ενότητες που ακολουθούν, σύμφωνα με τις οδηγίες που λήφθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα πορίσματα της πρώτης Ετήσιας Ανασκόπησης για την Ανάπτυξη, γίνεται αναφορά στις μεταρρυθμίσεις εκείνες που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των δυσχερειών που αντιμετωπίζει η Ελλάδα στον τομέα της στατιστικής, της δημοσιονομικής διαχείρισης, της δημόσιας διοίκησης, στις αγορές εργασίας και προϊόντων καθώς και σε πολλές άλλες μεταρρυθμίσεις που είναι σήμερα σε εξέλιξη ή προγραμματίζονται για το μέλλον που στοχεύουν ουσιαστικά σε όλες τις πτυχές της οικονομικής δραστηριότητας.

Ειδικότερα, το κεφάλαιο 2 του ΕΠΜ παρουσιάζει το βασικό μακροοικονομικό σενάριο σε συμφωνία με το Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Το Κεφάλαιο 3 αναφέρεται στις δεσμεύσεις για εμπροσθοβαρή (frontloaded) μεταρρυθμίσεις και μέτρα που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των εμποδίων για την ανάπτυξη (bottlenecks). Στη συνέχεια, στο κεφάλαιο 4 παρουσιάζονται οι ελληνικοί εθνικοί στόχοι και προσδιορίζονται οι βασικές πολιτικές για την επίτευξή τους. Στο τελευταίο μέρος της έκθεσης, στο 5^ο κεφάλαιο παρουσιάζεται συνοπτικά η χρήση των κονδυλίων της Ε.Ε. στα πλαίσια του ΕΠΜ και τη σύνδεσή τους με τη Στρατηγική Ε.Ε. 2020.

2. Μακροοικονομικές Προοπτικές

2.1 Τρέχουσες εξελίξεις

Το 2010, η πραγματική αύξηση του ΑΕΠ εκτιμάται σε -4,5%, ενώ η ιδιωτική κατανάλωση μειώθηκε κατά 4,5% σημειώνοντας ιδιαίτερα ισχυρή συρρίκνωση το τέταρτο τρίμηνο (-8,6% σε ετήσια βάση), κυρίως ως αποτέλεσμα των εξελίξεων στην απασχόληση, στο διαθέσιμο εισόδημα, στην πιστωτική επέκταση και στο προαίσθημα των καταναλωτών. Η δημόσια κατανάλωση εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά 5,9%, κυρίως ως αποτέλεσμα των μόνιμων μέτρων που επηρεάζουν την απασχόληση και το μισθολόγιο του δημόσιου τομέα. Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κινήθηκαν σε αρνητικό επίπεδο (-16,5%), ως αποτέλεσμα της αρνητικής εκτίμησης από πλευράς των επιχειρήσεων και της συγκρατημένης προσφοράς πιστώσεων.

Από την άλλη πλευρά, η συμβολή του εξωτερικού τομέα στη μεταβολή του ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα είναι και πάλι θετική (2,3 ποσοστιαίες μονάδες). Η εξέλιξη αυτή απορρέει από το γεγονός ότι οι πραγματικές εισαγωγές σημειώνουν σημαντική μείωση (-4,8%) ενώ οι πραγματικές εξαγωγές σημειώνουν εντυπωσιακή ανάκαμψη (3,8% έναντι -20,1% το 2009). Αυτό είναι κυρίως το αποτέλεσμα ενός ευνοϊκότερου εξωτερικού περιβάλλοντος και κέρδη στις εγχώριες τιμές και στην ανταγωνιστικότητα του

κόστους. Όσον αφορά το τελευταίο, η πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία μειώθηκε κατά 0,5% με βάση το δείκτη τιμών καταναλωτή (ΔTK) ή 2,4% με βάση το μοναδιαίο κόστος εργασίας (απόδοση σε σχέση με τις υπόλοιπες 35 βιομηχανικές χώρες: διπλά βάρη των εξαγωγών). Είναι γεγονός, ωστόσο, ότι οι σωρευτικές απώλειες στην ανταγωνιστικότητα από το 2000 και μετά ανέρχονται σε 18,1% (με βάση το ΔTK) ή 17,9% (απόδοση σε σχέση με τις υπόλοιπες 35 βιομηχανικές χώρες), υπογραμμίζοντας έτσι την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας ως έναν από τους κεντρικούς στόχους της οικονομικής πολιτικής μεσοπρόθεσμα.

Όσον αφορά την παραγωγική πλευρά της οικονομίας, η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 5,8%, με την μεταποίηση να παρουσιάζει μείωση κατά 5%, τα ορυχεία και τα λατομεία κατά 6,5%, η ηλεκτρική ενέργεια κατά 9,2%. Μόνο η παροχή νερού αυξάνεται οριακά κατά 0,7%. Ο δείκτης οικοδομικής δραστηριότητας μειώθηκε αισθητά κατά 31,6%, συμβαδίζοντας με τις προσδοκίες των επιχειρήσεων όσον αφορά στις κατασκευές (-27,4% μετά από μείωση της τάξεως του 31,4% το 2009).

Ο πληθωρισμός (είτε με βάση ΔTK ή ΕνΔTK) ήταν 4,7% κατά μέσο όρο αντανakλώντας κυρίως τις αυξήσεις στους έμμεσους και ειδικούς φόρους, στους οποίους εκτιμάται ότι μπορεί να αποδοθεί το 70% της συνολικής μεταβολής των τιμών. Δεν αποτελεί έκπληξη ότι οι συνιστώσες του ΔTK που επηρεάζονται περισσότερο από τις αυξήσεις στην φορολογία σημειώνουν τα υψηλότερα ποσοστά αύξησης (αλκοολούχα ποτά και καπνός 14,8%, μεταφορές 16,2%). Επιπρόσθετα, σκόπιμο είναι να αναφερθεί ότι το 2010, ο ΕνΔTK σε όρους σταθερών φόρων της Ελλάδας είναι χαμηλότερος από τον αντίστοιχο της ευρωζώνης (1,4% προς 1,5%).

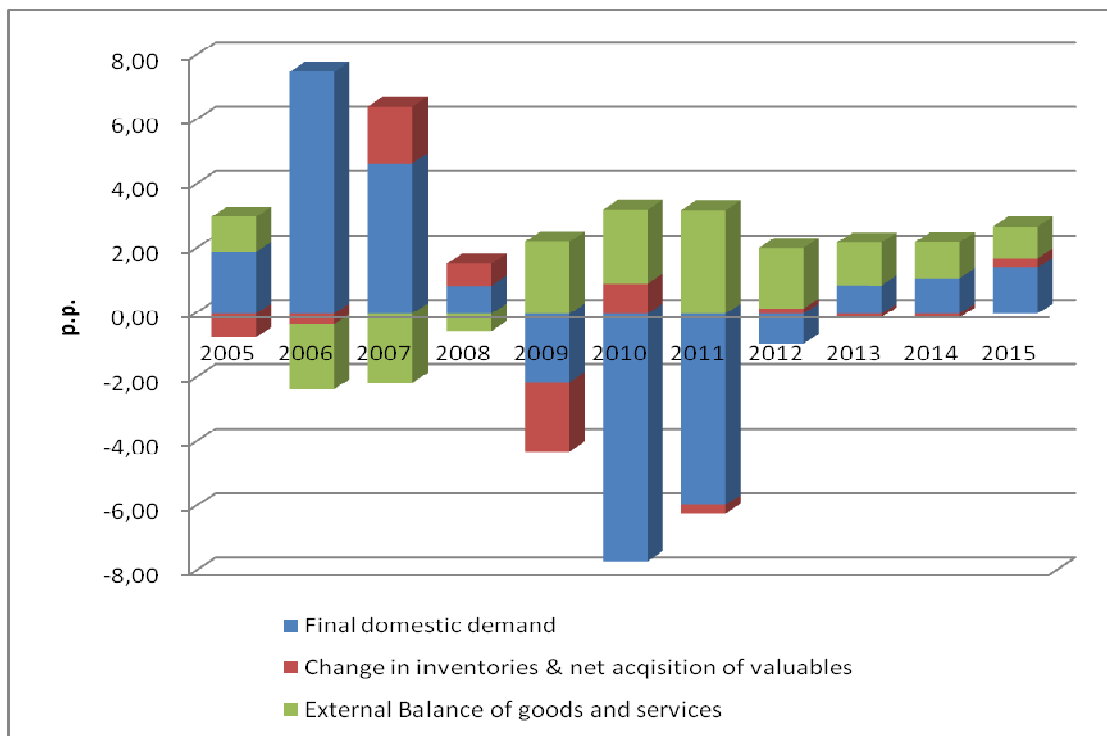
Ως αποτέλεσμα της απότομης μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας εκτιμάται ότι η απασχόληση μειώθηκε κατά 3,3%, με αποτέλεσμα το ποσοστό ανεργίας να ανέλθει σε 12% (με βάση τους εθνικούς λογαριασμούς). Οι εξελίξεις όσον αφορά την αποζημίωση ανά εργαζόμενο (-2,8% σε ονομαστικούς όρους, -7,2% σε πραγματικούς όρους) οδήγησε σε χαμηλότερο μοναδιαίο κόστος εργασίας (-2,5% σε ονομαστικούς όρους, -6,9% σε πραγματικούς όρους) δίνοντας ώθηση σε μια πιο ευνοϊκή δυναμική στην αγορά εργασίας, η οποία υποστηρίζεται και από τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

2.2 Ανασκόπηση του Μακροοικονομικού Σεναρίου

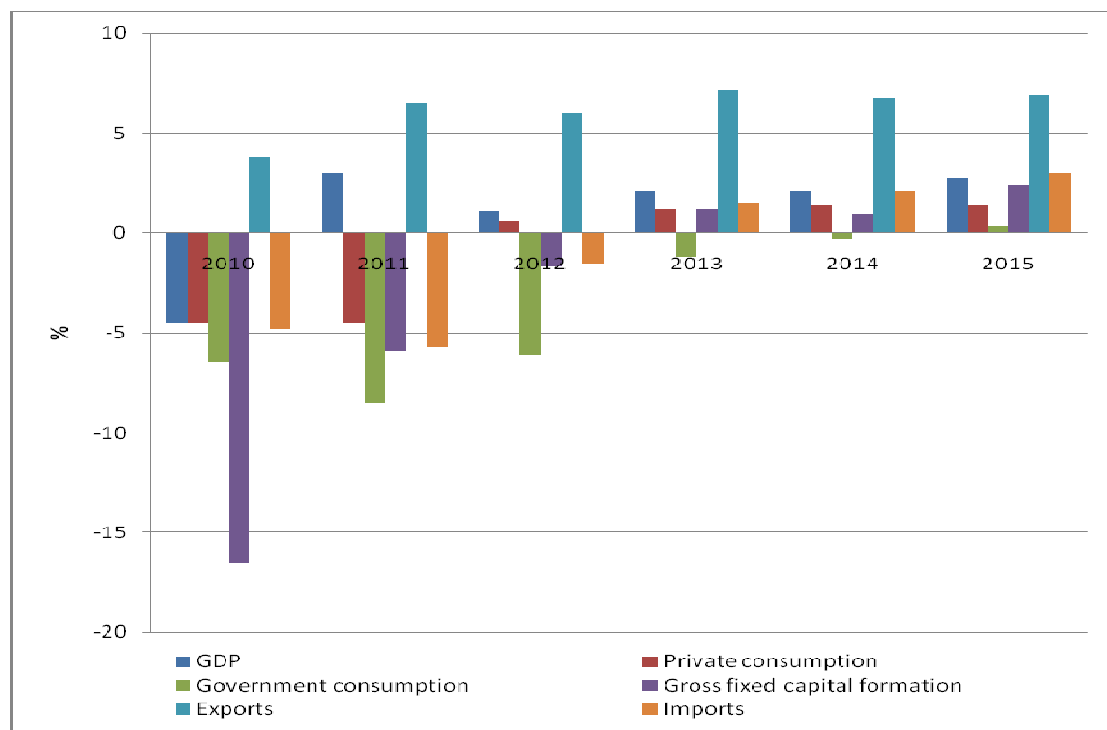
Οι μακροοικονομικές προοπτικές αναμένεται να βελτιωθούν μεσοπρόθεσμα, με βάση τη δημοσιονομική εξυγίανση και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ειδικά αυτές που αφορούν την πιο αποτελεσματική λειτουργία των αγορών εργασίας και προϊόντων. Τα μακροοικονομικά μεγέθη για την περίοδο 2009-2015 παρουσιάζονται στον πίνακα 1.

Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να σημειώσει μικρότερη μείωση το 2011 (-3%), σημειώνοντας θετικούς ρυθμούς μεταβολής προς το τέλος του έτους. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να δημιουργήσει μία θετική δυναμική για το 2012, οπότε προβλέπεται να σημειωθεί θετικός ρυθμός ανάπτυξης (+1,1%) για να υπάρξει στη συνέχεια σταδιακή επιτάχυνσή του μέχρι το 2014 (+2,1%). Η συνεχιζόμενη δημοσιονομική προσαρμογή προβλέπεται να οδηγήσει σε συνεχή μείωση της δημόσιας κατανάλωσης μέχρι το 2014 (-4% το χρόνο κατά μέσον όρο για την περίοδο 2011-2014) ενώ η άυξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης αναμένεται ότι θα είναι σταδιακή (μεταβολή από -4,5% το 2011 σε 0,6% το 2012 και αύξηση σε 1,4% το 2014). Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου προβλέπεται να ανακάμψουν σταδιακά (σημειώνοντας θετικό ρυθμό μεταβολής το 2013), ενώ η συνεισφορά του εξωτερικού τομέα στην ανάπτυξη αναμένεται να παραμείνει θετική, με τις εξαγωγές να αυξάνονται σημαντικά (6,6% κατά μέσον όρο το χρόνο για την περίοδο 2011-2014) και τις εισαγωγές να σημειώνουν μείωση (κατά -0,9% το χρόνο κατά μέσον όρο για την ίδια περίοδο με θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης από το 2013).

Διάγραμμα 1: Συνεισφορά στην αύξηση του ΑΕΠ

Διάγραμμα 2: Μεσοπρόθεσμες εξελίξεις όσον αφορά στα συστατικά του ΑΕΠ.

Ο πληθωρισμός, με βάση τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, προβλέπεται να επιβραδυνθεί στο 2,4% το 2011, με ακόμη χαμηλότερους ρυθμούς να αναμένονται για τα επόμενα χρόνια (μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης των τιμών 1,2% για την περίοδο 2011-2014). Μετά την εξάλειψη της επίδρασης της φορολογίας στον πληθωρισμό, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών αναμένεται να επηρεάσουν θετικά την εξέλιξη των τιμών, ενώ ενδεχομένως να συμβεί το αντίθετο (σε κάποιο βαθμό) με τις τιμές των εισαγομένων.

Η απασχόληση προβλέπεται να μειωθεί κατά 2,7% το 2011, ανακάμπτοντας σταδιακά από το 2012 και σημειώνοντας ένα μέσο ρυθμό αύξησης -0,1% για την περίοδο 2011-2014. Το ποσοστό ανεργίας προβλέπεται να φθάσει στο ανώτατο σημείο του το 2012 (14,7%) πριν αρχίσει να μειώνεται σταθερά ως το 13,4% το 2014. Η αγορά εργασίας αναμένεται να επηρεαστεί θετικά από τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που έχουν ήδη εφαρμοσθεί ή προγραμματισθεί αλλά από τη συγκράτηση των μισθών που εκτιμάται ότι θα σημειωθεί για όλη την περίοδο μέχρι το 2014.

Πίνακας 1: Μακροοικονομικά μεγέθη 2009-2015 (προβλέψεις)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΑΕΠ, δις ευρώ, τρέχουσες τιμές							
Ιδιωτική κατανάλωση	172.6	172.7	168.9	170.5	173.7	178.0	182.7
% μεταβολή όγκου	-2.2	-4.5	-4.5	0.6	1.2	1.4	1.4
Ιδιωτικές επενδύσεις	32.2	27.6	26.2	26.7	27.2	27.9	28.9
% μεταβολή όγκου	-13.9	-15.1	-6.2	0.3	0.3	1.1	2.4
Δημόσιες επενδύσεις	7.9	6.2	6.0	5.4	5.8	6.0	6.2
% μεταβολή όγκου	2.7	-22.4	-4.5	-11.2	6.1	0.9	2.1
Δημόσια κατανάλωση	49.7	43.4	39.5	37.2	37.2	37.6	38.2
% μεταβολή όγκου	10.3	-6.5	-8.5	-6.1	-1.2	-0.3	0.3
Εξαγωγές	44.3	48.2	51.9	55.5	60.5	65.6	71.5
% μεταβολή όγκου	-20.1	3.8	6.5	6.0	7.2	6.7	7.0
Εισαγωγές	69.5	67.7	64.3	64.4	66.8	69.5	73.2
% μεταβολή όγκου	-18.6	-4.8	-5.7	-1.5	1.5	2.1	3.0
ΑΕΠ	235.0	230.2	226.7	230.3	236.8	244.4	254.4
% μεταβολή όγκου	-2.0	-4.5	-3.0	1.1	2.1	2.1	2.7
Τιμές							
ΔTK (μέσα επίπεδα) (2000=100)	130.1	136.3	139.6	140.0	140.8	142.4	144.1
% μεταβολή	1.1	4.7	2.4	0.3	0.6	1.1	1.2
Αποπληθωριστής ΑΕΠ (2000=100)	130.4	133.7	135.7	136.3	137.3	138.8	140.7
% μεταβολή	1.3	2.5	1.5	0.5	0.7	1.1	1.3
Ισοτιμία Ευρώ/\$ ΗΠΑ	1.39	1.33	1.39	1.39	1.39	1.39	1.39
% μεταβολή	-5.4	-4.3	4.5	0.0	0.0	0.0	0.0
Τιμή πετρελαίου (\$/βαρέλι)	61.5	79.5	101.6	90.8	90.0	88.0	88.0
% μεταβολή	-36.6	29.2	27.7	-10.6	-0.9	-2.2	0.0
Αγορά εργασίας							
Απασχόληση, 000 άτομα, εθνικολογιστική βάση	4758	4599	4475	4479	4520	4572	4633
% του πληθυσμού	42.2	41.0	39.5	39.5	40.0	40.1	40.6
Ανεργία, 000 άτομα	471	624	758	770	742	706	661
% του εργατικού δυναμικού, εθνικολογιστική βάση	9.0	12.0	14.5	14.7	14.1	13.4	12.5
Αμοιβές εξηρητημένης εργασίας, δις ευρώ	88.6	83.5	81.0	81.2	81.6	82.4	83.9
Ακαθ. λειτουργικό πλεόνασμα/μικτό εισόδημα, δις ευρώ	123.7	121.8	118.4	120.5	126.6	133.2	141.4
Νομισματικός τομέας							
Βραχυπρόθεσμο επιτόκιο	1.2	0.8					
Διαφορά απόδοσης 10ετούς ομολόγου (Ελλάδας-Γερμανίας), μονάδες βάσης	200	635					
Πιστωτική επέκταση (ιδιωτική τομέα)	4.1	2.1					
Εξωτερικός τομέας (% του ΑΕΠ)							
Ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών, εθνικολογιστική βάση	-10.7	-8.5	-5.5	-3.9	-2.7	-1.6	-0.7
Ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών, εθνικολογιστική βάση	-14.0	-11.8	-8.8	-7.3	-6.1	-5.0	-4.1
Ακαθ. Εξωτερικό χρέος	173.6	185.4					
Διεθνής καθαρή επενδυτική θέση	-84,9	-103.5					

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

2.3 Εφαρμογή ενός αυστηρού προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής

Η δημοσιονομική στρατηγική της κυβέρνησης για το 2010 στηρίζεται σε πέντε βασικούς πυλώνες, οι οποίοι θεωρήθηκαν άμεσης προτεραιότητας, προκειμένου να αποκατασταθεί η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα. Αυτοί οι στόχοι πολιτικής, δηλαδή, η διαφάνεια των δημοσιονομικών στατιστικών, η αλλαγή της διαδικασίας κατάρτισης του προϋπολογισμού, η μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος, ο έλεγχος των πρωτογενών δαπανών και η εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων έχουν ήδη υλοποιηθεί σε σημαντικό βαθμό ή έχουν προγραμματισθεί και υλοποιούνται σύμφωνα με το πρόγραμμα.

Η επιτυχία του πρώτου έτους εφαρμογής της δημοσιονομικής εξυγίανσης πρέπει να ενισχυθεί με πολιτικές που θα δημιουργήσουν και θα διατηρήσουν αυτά τα αποτελέσματα. Επομένως, η δημοσιονομική στρατηγική της κυβέρνησης για το 2011 βασίζεται στους εξής βασικούς άξονες:

1. Συνέχιση της εφαρμογής διαρθρωτικών και θεσμικών μεταρρυθμίσεων.
2. Περαιτέρω βελτίωση της φορολογικής διοίκησης και της φοροεισπρακτικής αποδοτικότητας.
3. Εφαρμογή ενός μεσοπρόθεσμου σχεδίου δημοσιονομικής προσαρμογής.
4. Καθιέρωση διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών μέσω υπολόγων και μητρώων δέσμευσεων.
5. Κλιμάκωση των αποκρατικοποιήσεων και του προγράμματος αξιοποίησης της δημόσιας ακίνητης περιουσίας.
6. Περαιτέρω αναδιάρθρωση των κρατικών επιχειρήσεων και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οι δημοσιονομικές εξελίξεις το 2010 χαρακτηρίστηκαν από την εφαρμογή οικονομικών μέτρων σε δύο διαδοχικά στάδια (τον Μάρτιο και τον Μάιο), που είχαν ως στόχο την αξιοσημείωτη μείωση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης κατά 5,5 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ (από 13,6% το 2009 σε 8,1 % του ΑΕΠ το 2010). Ωστόσο, μετά την κατάρτιση του τριετούς προγράμματος οικονομικής στήριξης, τα στοιχεία για το έλλειμμα και το χρέος του 2009 αναθεωρήθηκαν το Νοεμβρίου του 2010 από την Eurostat.

Πιο συγκεκριμένα, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης για το 2009 αναθεωρήθηκε προς τα πάνω κατά 1,8 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ (από 13,6% σε 15,4%) και το χρέος του 2009 αναθεωρήθηκε κατά 11,7 ποσοστιαίες μονάδες (από 115,1% σε 126,8%). Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι εν λόγω αναθεωρήσεις, παρά τις αρνητικές επιπτώσεις, δεν «εκτροχίασαν» την προσπάθεια για δημοσιονομική εξυγίανση.

Η μείωση του γενικού δημοσιονομικού ελλείμματος το οποίο επετεύχθη τελικά, ανήλθε σε 5,0 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ (από 15,4% το 2009 σε 10,5% το 2010), μια βελτίωση η οποία δεν υπερέβη τον αρχικό στόχο για 5,5 ποσοστιαίες μονάδες, κυρίως λόγω της ύφεσης που μείωσε τα έσοδα από τη φορολογία και τις ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με την οικονομική δραστηριότητα στο τέλος του 2010. Αυτό το ποσοστό δημοσιονομικής εξυγίανσης είναι το υψηλότερο που έχει καταγραφεί ποτέ από μια χώρα της ευρωζώνης. Ο αντίκτυπος του συνόλου των μέτρων που εφαρμόστηκαν το 2010 ξεπέρασε τις 8 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, όμως η συνολική αποτελεσματικότητά τους περιορίστηκε από τις πιέσεις των δαπανών και τον περιορισμό των φορολογικών εσόδων ως επακόλουθο της βαθύτερης από το αναμενόμενο κρίσης.

Η δημοσιονομική προσαρμογή το 2010 επιτεύχθηκε μέσω ενός συνδυασμού μέτρων που αφορούν εξίσου τόσο την πλευρά των δαπανών όσο και την πλευρά των εσόδων του προϋπολογισμού. Η ύφεση της οικονομίας και η δημοσιονομική εξυγίανση φαίνεται να απαιτούν την εφαρμογή μέτρων που εκ πρώτης όψεως δείχνουν αντιφατικά μεταξύ τους (έχοντας αντίστοιχα επεκτατικό και συσταλτικό χαρακτήρα ως προς τη συνολική ζήτηση). Όμως οι δημοσιονομικές ανισορροπίες είναι μη διατηρήσιμες και είναι επιτακτική η ανάγκη να ληφθούν άμεσα μέτρα, ενώ βρισκόμαστε σε φάση ύφεσης του οικονομικού κύκλου. Εάν ήταν βιώσιμες οι δημοσιονομικές συνθήκες τότε οι δημοσιονομικοί πολλαπλασιαστές θα είχαν ισχυρότερες διορθωτικές επιπτώσεις στην ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας. Υπό τις παρούσες συνθήκες όμως, η περικοπή των δημοσίων δαπανών και η δημιουργία ενός αποδοτικού φορολογικού συστήματος φαίνεται ότι είναι ο μόνος τρόπος εξόδου από το φαινομενικό αδιέξοδο.

Το έλλειμμα του προϋπολογισμού για το 2010 (σε δημοσιονομική βάση) ήταν € 19.454 εκατομμύρια από 30.871 εκατομμύρια € το αντίστοιχο διάστημα του 2009 σημειώνοντας μείωση 37%, έναντι εκτίμησης για ετήσια μείωση κατά 33,2%. Η μείωση του ελλείμματος το 2010 οφείλεται κυρίως στη σημαντική μείωση των δαπανών. Ειδικότερα, οι δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού μειώθηκαν κατά 9,1% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, ενώ οι πρωτογενείς δαπάνες μειώθηκαν κατά 6.313 εκατ. €, σε ποσοστό κατά 10,9% έναντι ετήσιας πρόβλεψης για μείωση κατά 9,0%. Οι δαπάνες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων μειώθηκαν κατά 11,9% έναντι ετήσιας πρόβλεψης για μείωση κατά 11,3% ενώ οι τόκοι αυξήθηκαν κατά 7,3% έναντι ετήσιας πρόβλεψης για αύξηση κατά 7,6%. Συνολικά οι δαπάνες του Κρατικού Προϋπολογισμού – Τακτικού και ΠΔΕ – μειώθηκαν κατά 9,5%. Οι

αλλαγές όσων αφορά στην πλευρά τις δαπάνες του προϋπολογισμού παρουσιάζουν ένα σημαντικό, μόνιμου χαρακτήρα, βήμα που έγινε για να ανατραπεί η τάση των τελευταίων ετών. Τα συνολικά έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού αυξήθηκαν κατά 7,4% περίπου, παραμένοντας εντός των στόχων ως αποτέλεσμα τόσο των αυξημένων φόρων όσο και των επενδυτικών εσόδων του Δεκεμβρίου. Τα καθαρά έσοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού το 2010 αυξήθηκαν κατά 5,5% έναντι στόχου αύξησης 6,0%, ενώ τα έσοδα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων κατά 50,6% έναντι ετήσιου στόχου αύξησης 41,7%.

Πίνακας 2: Εκτέλεση του προϋπολογισμού

	2009*	2010*	% μεταβολή	Budget estimates (Νοέμβριος 2010)	% μεταβολή
Τακτικός Προϋπολογισμός					
1. Καθαρά έσοδα	48,961	51,168	5.5	51,388	6.0
2. Δαπάνες	71,815	65,247	-9.1	66,403	-7.5
Πρωτογενής δαπάνες	57,992	51,679	-10.9	52,798	-9.0
Πλρωμές τόκων	12,325	13,223	7.3	13,260	7.6
Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων					
3. Έσοδα	2,040	3,072	50.6	2,892	41.7
4. Δαπάνες	9,588	8,447	-11.9	8,500	-11.3
5. Ισοζύγιο κεντρικής κυβέρνησης (- πλεόνασμα / + έλλειμμα)	30,871	19,454	-37.0	20,623	-33.2

Πηγή: Δελτίο Εκτέλεσης του Προϋπολογισμού

Τα φορολογικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 4,4%, εκ των οποίων έσοδα από το ΦΠΑ αυξήθηκαν κατά 4,8% ή κατά περισσότερο από € 1 δισ. σε σύγκριση με το 2009. Αυτό είναι αποτέλεσμα της αύξησης των συντελεστών ΦΠΑ (αυξήθηκε δύο φορές εντός του έτους) και παρά την εκτιμώμενη απώλεια εσόδων ύψους 400 εκατ. €, λόγω της ύφεσης. Αυτό αποτελεί μια ένδειξη ότι τα έσοδα από το ΦΠΑ θα αποδώσουν σημαντικά έσοδα όταν ο οικονομικός κύκλος γυρίζει θα περάσει από την ύφεση στην ανάκαμψη. Ένας από τους σημαντικότερους δημοσιονομικούς δείκτες που παρουσιάζουν τη βιωσιμότητα του χρέους, αυτός που τα διεθνή ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ταμεία παρακολουθούν, είναι η ικανότητα της δημοσιονομικής πολιτικής να δημιουργεί μελλοντικά πρωτογενή πλεονάσματα. Το 2010 ο τακτικός προϋπολογισμός παρουσίασε σημαντική μείωση του πρωτογενούς ελλείμματος από 18.546 εκατομμύρια € το 2009 σε 6,313 εκατομμύρια € το 2010. Το συνολικό ποσό της μείωσης (12,233 εκατομμύρια €) υποδηλώνει το μέγεθος της όλης προσπάθειας για εξυγίανση και την αποφασιστικότητα να αντιστραφεί γρήγορα το έλλειμμα σε μακροχρόνια πλεονάσματα. Η προσπάθεια αυτή διαφαίνεται και από τις εξελίξεις όσον αφορά στο κυκλικά προσαρμοσμένο πρωτογενές ισοζύγιο, το οποίο αν και παρουσίαζε σημαντικό έλλειμμα το 2009 (-9,9% του ΑΕΠ), εκτιμάται ότι μειώθηκε αισθητά το 2010 (σε -1,4%), και ότι θα αντιστραφεί σε πλεόνασμα από το 2011 και μετά (σύμφωνα με τα στοιχεία των Ευρωπαϊκών Οικονομικών Προβλέψεων του Φθινοπώρου του 2010). Δεδομένου δε ότι τα περισσότερα από τα μέτρα (αύξηση των φορολογικών συντελεστών, μείωση των αμοιβών, μεταρρύθμιση της κοινωνικής ασφάλισης), έχουν νομοθετηθεί, διασφαλίζει ότι τα μέτρα αυτά θα έχουν μόνιμη επίδραση.

Μετά τη μείωση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης κατά 5,0 ποσοστιαίες μονάδες το 2010, ο στόχος για το 2011 είναι περαιτέρω μείωση του ελλείμματος κατά 3 εκατοστιαίες μονάδες (δηλαδή η μείωση του ελλείμματος από 10,5% το 2010 σε 7,4% το 2011) ή περίπου € 7,4 δισ. (από € 24,2 δισ στα € 16,8 δισ). Παρά τη μικρότερη μείωση, όπως αυτή μετρείται σε ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, η προσπάθεια δημοσιονομικής εξυγίανσης θα είναι αντίστοιχης βαρύτητας. Τα δημοσιονομικά μέτρα θα ισοδυναμούν με πάνω από 8 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, όμως η τάση του ονομαστικού ελλείμματος το 2011 (λόγω αύξησης των πληρωμών τόκων, των δαπανών για συντάξεις και άλλων διαρθρωτικών δαπανών που θα πραγματοποιούνται αν δεν λαμβάνονταν μέτρα) αναμένεται να ανέλθει σε 5 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ.

Το μέγεθος της απαιτούμενης δημοσιονομικής προσαρμογής είναι μεγαλύτερο από το αρχικά προβλεπόμενο στο Πρόγραμμα Οικονομικής Στήριξης προκειμένου να διευθετηθεί η απόκλιση από το στόχο του 2010, λόγω της αναθεώρησης των δεδομένων. Η δημοσιονομική πολιτική διευκολύνεται λόγω του ότι τα περισσότερα από τα μέτρα πάνω στα οποία βασίζεται ο στόχος για το έλλειμμα του 2011 έχουν ήδη νομοθετηθεί και εφαρμόζονται. Η προσαρμογή θα επιτευχθεί μέσω ενός συνδυασμού μέτρων που αφορούν τόσο τα έσοδα όσο και τις δαπάνες.

2.4 Διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα

Τον Ιούλιο του 2010, η Ελληνική Βουλή ενέκρινε τη δημιουργία ενός Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) με 10 εκατομμύρια €. Η κύρια λειτουργία αυτού του νέου ταμείου είναι η διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος με την παροχή ιδίων κεφαλαίων σε περίπτωση σημαντικής μείωσης των κεφαλαιακών ποσοστών των τραπεζών. Το ΤΧΣ λειτουργεί ως δίκτυ ασφαλείας για τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα και τους επιτρέπει να συνεχίσουν τη χρηματοδότηση της ελληνικής οικονομίας. Το Ταμείο δεν παρέχει στήριξης της ρευστότητας, η οποία θα εξακολουθήσει να παρέχεται σύμφωνα με τις υφιστάμενες ρυθμίσεις.

Σύμφωνα με το Νόμο 3864/2010, το Ταμείο διέπεται από το ιδιωτικό δίκαιο, προκειμένου να έχει διοικητική και οικονομική ανεξαρτησία, έναντι του κράτους ή οποιουδήποτε άλλου φορέα του δημόσιου τομέα. Το Ταμείο έχει περιορισμένη διάρκεια ζωής η οποία καθορίστηκε στα επτά έτη, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι έκτακτες συνθήκες που πορέκυψαν λόγω της οικονομικής κρίσης.

Η ενεργοποίηση του Ταμείου είναι δυνατή μόνο αφού όλες οι περιπτώσεις δυνητικών εισφορών από τους μετόχους ή άλλους επενδυτές έχουν εξαντληθεί, και όταν οι προϋποθέσεις κεφαλαιακής επάρκειας του πιστωτικού ιδρύματος δεν εξασφαλίζονται. Οι εποπτικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδας (ΤτΕ), δεν επηρεάζονται. Το πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να ζητήσει από το Ταμείο εισφορές κεφαλαίου, είτε ακολουθώντας τις οδηγίες της ΤτΕ ή με δική του πρωτοβουλία, υποστηριζόμενο από την ΤτΕ, και σύμφωνα με την ικανοποίηση αυστηρά προκαθορισμένων κριτηρίων αθροιστικά. Οι εφαρμοζόμενοι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, οι απαιτήσεις και οι πρακτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα τηρούνται.

Η εφαρμογή είναι σε εξέλιξη και παρατηρείται πρόοδος καθώς η διαδικασία στελέχωσης του Ταμείου έχει αρχίσει. Έχει δημιουργηθεί ένας λογαριασμός στην ΤτΕ για το ΤΧΣ, και το Υπουργείο Οικονομικών έχει μεταβιβάσει € 1,5 δις από τη δεύτερη δόση.

2.5 Διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών

Την περίοδο 2008-2009 η διεθνής οικονομική κρίση έφερε στο φως τις μακροχρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες και ενίσχυσε τη δημοσιονομική και τις εξωτερικές ανισορροπίες της ελληνικής οικονομίας οι οποίες βασίζονταν στην ύπαρξη σημαντικών διπλών ελλειμμάτων. Αυτά τα ελλείμματα, σε μεγάλο βαθμό, προέρχονται από:

- Επίμονες διαφορές πληθωρισμού σε σύγκριση με τις χώρες της ευρωζώνης που είχαν ως αποτέλεσμα τη συνεχή απώλεια ανταγωνιστικότητας. Παράγοντες που ευθύνονται για αυτές τις διαφορές πληθωρισμού περιλαμβάνουν: την υψηλότερη άνοδο του μοναδιαίου κόστους εργασίας, τις αναποτελεσματικές αγορές, την σχετικά χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας και την περιορισμένη αντίδραση της εγχώριας προσφοράς στην ταχύτατα αυξανόμενη ζήτηση. Από την άλλη πλευρά, η ιδιωτική κατανάλωση τροφοδοτήθηκε από την επιτάχυνση της πιστωτικής επέκτασης και από τα χαμηλότερα επιτόκια που οδήγησαν σε χαμηλό ποσοστό αποταμιεύσεων στην οικονομία (αναλογία κατανάλωσης προς ΑΕΠ να είναι από τις υψηλότερες στην ευρωζώνη).
- Έναν μεγάλο και σχετικά αναποτελεσματικό δημόσιο τομέα, που επηρεάζει άμεσα το επιχειρηματικό περιβάλλον μέσω της γραφειοκρατίας και του αυξημένου διοικητικού φόρτου.

- Η ύπαρξη αναποτελεσματικών φορολογικών μηχανισμών διαχείρισης και αναποτελεσματικής συλλογής φορολογικών εσόδων που από τη μια πλευρά οδήγησαν σε εκτεταμένη φοροδιαφυγή και από την άλλη σε ανεπαρκή έλεγχο των πρωτογενών δαπανών.

Οι μακροοικονομικές ανισορροπίες της ελληνικής οικονομίας αποδίδονται σε μεγάλο βαθμό στην κακή κατανομή των πόρων, μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, μεταξύ της κατανάλωσης και των επενδύσεων, μεταξύ των εμπορεύσιμων και των μη εμπορεύσιμων, ακόμη και μεταξύ των διαφόρων παραγωγικών κλάδων.

Οι λόγοι αυτής της εσφαλμένης κατανομής συσχετίζονται με το μέγεθος του δημόσιου τομέα, τους κανονισμούς, τους περιορισμούς και τις μονοπωλιακές πρακτικές της οικονομίας, την παρατεταμένη περίοδο χαμηλού κόστους χρηματοδότησης και τον εύκολο δανεισμό, την φοροδιαφυγή και τη διαφθορά.

2.6 Το Πρόγραμμα Οικονομικής Στήριξης

Το 2010 ένα φιλόδοξο πρόγραμμα οικονομικής στήριξης (ΠΟΣ) υιοθετήθηκε για την περίοδο 2010-2013 το οποίο χρηματοδοτείται κατά € 110 εκατομμύρια (μέσα από διμερή δάνεια που προέρχονται από τα κράτη μέλη της ευρωζώνης όσον αφορά το ποσό των 80 δισ. € και από το ΔΝΤ δάνειο ύψους € 30 δισ.). Το ΠΟΣ είναι σε εξέλιξη και στόχος του είναι να αντιμετωπίσει ριζικά τα προβλήματα που προαναφέρθηκαν μέσω ενός μίγματος οικονομικής πολιτικής που βασίζεται στη δημοσιονομική εξυγίανση και στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Μεταξύ άλλων, έμφαση δίνεται στις σημαντικές μεταρρυθμίσεις με προσανατολισμό την:

- βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος με στόχο τη διευκόλυνση των ιδιωτικών επενδύσεων (και, ακόμη περισσότερο, των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων), επιταχύνοντας κατ' αυτό τον τρόπο την αύξηση της παραγωγικότητας,
- την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας και, κατά συνέπεια, την αύξηση της εξωστρέφειας της οικονομίας,
- το άνοιγμα των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών και την ενίσχυση του ανταγωνισμού, προκειμένου να δημιουργηθούν περισσότερες ευκαιρίες για επενδύσεις και να διασφαλιστούν χαμηλότερες τιμές για τους καταναλωτές,
- Εξασφάλιση των συνθηκών εκείνων που διασφαλίζουν τη βιώσιμη ανάπτυξη της απασχόλησης.

Αυτό το μίγμα πολιτικής περιγράφει τις αρχές ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης που βασίζεται στις επενδύσεις και στις εξαγωγές, το οποίο αναμένεται να εξασφαλίσει τις συνθήκες για μια σταδιακή ανάκαμψη και για βιώσιμη ανάπτυξη σε μεσοπρόθεσμη βάση. Ως αποτέλεσμα της εφαρμογής αυτού του μοντέλου, οι μακροοικονομικές προοπτικές αναμένεται να βελτιωθούν μεσοπρόθεσμα, ενισχυμένες από τους προαναφερθέντες παράγοντες, δηλαδή, από τη βελτίωση των δημοσιονομικών επίδοσεων, από τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και από τις πιο ανταγωνιστικές αγορές προϊόντων και εργασίας.

2.7 Το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής

Με το νόμο 3871/2010 έχει ήδη προβλεφθεί ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός σχεδιασμός στα πλαίσια ενός νέου δημοσιονομικού πλαισίου διαχείρισης. Η μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική περιλαμβάνει, μεσοπρόθεσμους δημοσιονομικούς στόχους για τη γενική κυβέρνηση, μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις για χρονική περίοδο τριών χρόνων μετά από το τρέχον οικονομικό έτος, contingency reports για τις δημοσιονομικές προβλέψεις, καθώς και ετήσια ανώτατα όρια δαπανών για τους δημόσιους φορείς. Το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό σχέδιο στοχεύει στη μεταστροφή της μη διατηρήσιμης δυναμικής του δημοσίου χρέους και στην ενίσχυση της μακροπρόθεσμης δυναμικής ανάπτυξης της οικονομίας. Επίσης, έχει ως στόχο να μετριάσει τις επιπτώσεις στην εξέλιξη του χρέους

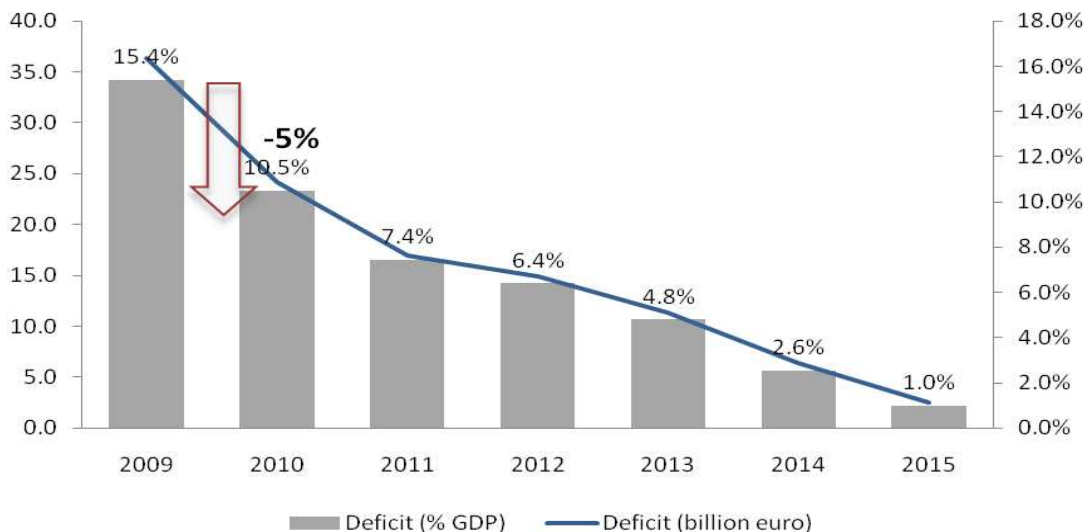
από την ανάπτυξη μίας αυτόνομης δυναμικής των δαπανών και των εσόδων λόγω των υψηλών δαπανών εξυπηρέτησης του χρέους, του κόστους γήρανσης του πληθυσμού, των αυξήσεων των κοινωνικών μεταβιβάσεων και των επιδομάτων ανεργίας.

Το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό Στρατηγική 2012-2015 θέτει τους ακόλουθους στόχους:

- Προσπάθεια δημοσιονομικής προσαρμογής, προκειμένου να μειωθεί το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης κάτω από το 3,0% του ΑΕΠ έως το 2014. Η δημοσιονομική προσαρμογή θα συνδυάζεται με υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα μεσοπρόθεσμα, στηρίζοντας έτσι τη δημοσιονομική βιωσιμότητα.
- Οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα, με σκοπό την αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ πάνω από 3,0% το 2014. Ο στόχος του προγράμματος είναι να επιτευχθεί μακροπρόθεσμα ένας μέσος ρυθμός αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ άνω του 5,0%.
- Πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων και αξιοποίησης των ακινήτων του Δημοσίου το οποίο θα συμβάλλει σημαντικά στη μείωση του χρέους και θα ενισχύσει τις προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας.
- Κοινωνική προστασία, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η δημοσιονομική προσαρμογή και η οικονομική ανάπτυξη είναι βιώσιμες και σε συμφωνία με τις αρχές τις κοινωνικής δικαιοσύνης.

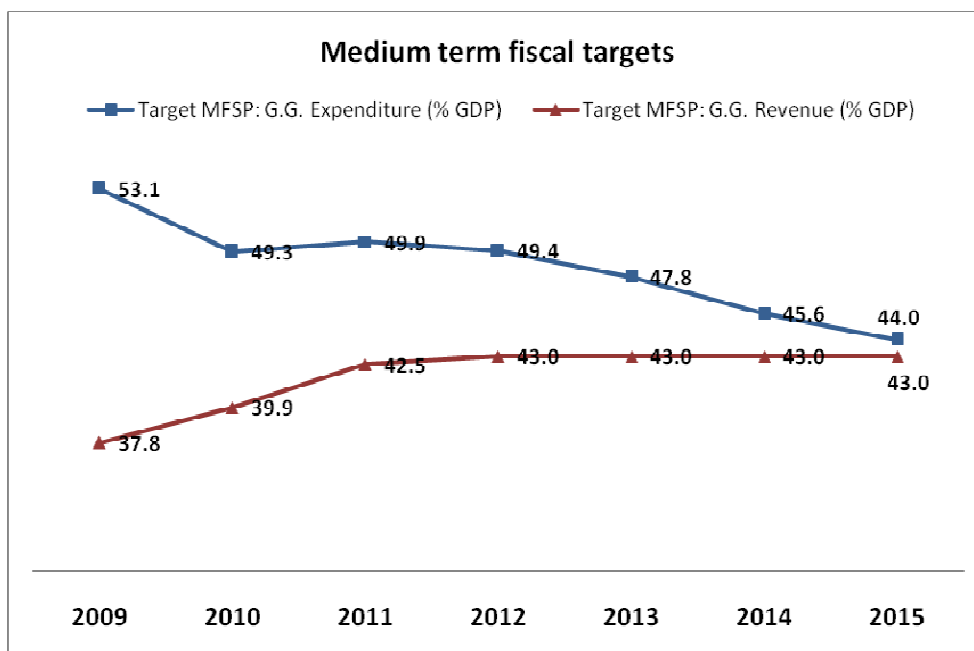
Η σωρευτική προσπάθεια δημοσιονομικής προσαρμογής για την περίοδο 2012-2015 ανέρχεται σε περίπου € 23 δις ή 9,5 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, προκειμένου να επιτευχθεί μεσοπρόθεσμα ο δημοσιονομικός στόχος που έχει τεθεί για έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης κάτω από το 3,0% του ΑΕΠ το 2014 και 1,0% του ΑΕΠ το 2015.

Διάγραμμα 3: Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης

Η στρατηγική δημοσιονομικής εξυγίανσης στοχεύει σε πιο έντονη μείωση των δαπανών του Δημοσίου (περίπου κατά 2/3 της συνολικής δημοσιονομικής προσπάθειας), καθώς και σε αύξηση των εσόδων της γενικής κυβέρνησης (1/3 της συνολικής δημοσιονομικής προσπάθειας), προκειμένου να διασφαλιστεί η σταδιακή σύγκλιση των δημόσιων δαπανών και εσόδων σε μεσοπρόθεσμη βάση.

Διάγραμμα 4: Μεσοπρόθεσμοι στόχοι

2.8 Εκτίμηση του αντίκτυπου των μέτρων και των μεταρρυθμίσεων

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή όσον αφορά τις αναπτυξιακές της προοπτικές: η εμπροσθοβαρής προσπάθεια δημοσιονομικής εξυγίανσης μπορεί να έχουν βραχυπρόθεσμα αρνητικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη, ενώ σοβαροί κίνδυνοι αρνητικών εξελίξεων και αβεβαιότητα υπάρχει τόσο για την ανάκαμψη της ζώνης του ευρώ όσο και την παγκόσμια οικονομία. Επίσης, οι επιπτώσεις της κρίσης του χρέους που αντιμετωπίζουν ή που απειλούν πολλές οικονομίες και η συνεπακόλουθη αύξηση του κόστους δανεισμού που θα μπορούσαν να επηρεάσουν περισσότερο από ό, τι αναμενόταν αρχικά.

Όσον αφορά την ελληνική οικονομία, πολλά εξαρτώνται από την σύνθεση, την ταχύτητα της εφαρμογής και τη συνολική πρόοδο του προγράμματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που βρίσκεται ήδη σε εφαρμογή. Οι μεταρρυθμίσεις που αφορούν την αγορά (όπως το άνοιγμα των αγορών, η ενίσχυση του ανταγωνισμού, η απλούστευση των διαδικασιών έκδοσης αδειών, η απελευθέρωση των κλειστών επαγγελμάτων, οι αποκρατικοποιήσεις) θα μπορούσαν να δώσουν ώθηση στις ιδιωτικές επενδύσεις ενισχύοντας έτσι (μεταξύ άλλων) την παραγωγικότητα και τη διαδικασία τεχνολογικής αναδιάρθρωσης - δύο παράγοντες που συνδέονται άμεσα με την ανταγωνιστικότητα. Οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας θα μπορούσαν να ενισχύσουν περαιτέρω την απασχόληση που αναμένεται να ανακάμψει από το 2012, ενώ παράλληλα θα συμβάλουν στη συγκράτηση του κόστους εργασίας. Η φορολογική μεταρρύθμιση και η προσπάθεια για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής θα μπορούσε να επιτρέψει τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, με προφανή οφέλη για τα πραγματικά εισοδήματα, την ιδιωτική κατανάλωση και την ανταγωνιστικότητα. Συνολικά και με βάση αυτά τα ενδεικτικά παραδείγματα, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την επιτυχή εφαρμογή ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης που βασίζεται στις επενδύσεις και στην εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας.

Το Πρόγραμμα Οικονομικής Στήριξης που εφαρμόζεται ήδη προβλέπει ένα ευρύ φάσμα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο όσον αναφέρονται πιο πάνω. Όσον αφορά στον αναμενόμενο αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων που έχουν εφαρμοστεί ή προβλέπονται προς εφαρμογή, μια πρόσφατη μελέτη (από τον IOBE) χρησιμοποιώντας το Παγκόσμιο Ενιαίο Νομισματική και Δημοσιονομική μοντέλο του ΔΝΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα μακροχρόνια αποτελέσματα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων θα μπορούσαν να ανέρχονται συνολικά σε 17% του ΑΕΠ (προερχόμενα από μεταρρυθμίσεις στην αγορά προϊόντων/υπηρεσιών και στην αγορά εργασίας-οι επιπτώσεις από τις μεταρρυθμίσεις στον μη εμπορεύσιμο τομέα ανέρχονται σε 13,5 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ οι επιπτώσεις από τις μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας σε 3,2 ποσοστιαίες μονάδες). Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Ελλάδα θα μπορούσε να επωφεληθεί ως και 4% του ΑΕΠ από τις μεταρρυθμίσεις στην αγορά

εργασίας (μέσα σε πέντε χρόνια, ως αποτέλεσμα της μείωσης κατά 1% των πραγματικών μισθών) και 2,5% του ΑΕΠ από μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων (και πάλι μέσα σε πέντε χρόνια, ως αποτέλεσμα της μείωσης κατά 5% των περιθωρίων κέρδους). Επιπρόσθετα, μια αύξηση κατά 1 ποσοστιαία μονάδα της συνολικής παραγωγικότητας οδηγεί σε αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 0,6% σε μεσοπρόθεσμη βάση και, σε περίπτωση που το σοκ διαρκεί για περισσότερα από πέντε χρόνια, η επίπτωση ανέρχεται σε 2,5 ποσοστιαίες μονάδες. Αν και κατά γενική ομολογία ένα ευνοϊκό σοκ στη συνολική παραγωγικότητα είναι πολύ δύσκολο να δημιουργηθεί μέσω στοχευμένων οικονομικών πολιτικών, οι κατάλληλες μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και στην αγορά προϊόντων θα μπορούσαν να απελευθερώσουν πόρους για επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα σε E & A και σε καινοτόμες τεχνολογίες. Όπως επισημαίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δεδομένης της έκτασης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που υπάρχουν στο πρόγραμμα για την Ελλάδα, κάποια θετική επίδραση στη συνολική παραγωγικότητα είναι πιθανή, καθώς ο συνδυασμός των μεταρρυθμίσεων μπορεί να ευνοήσει την ισχυρότερη οικονομική αποδοτικότητα.

3. Μακρο-διαρθρωτικά εμπόδια και βασικά μέτρα πολιτικής

Τα πιο σημαντικά μακρο-διαρθρωτικά εμπόδια που δυσχεραίνουν την ανάπτυξη στην Ελλάδα μπορούν να ταξινομηθούν σε επτά τομείς. Αυτοί οι τομείς παρουσιάζεται παρακάτω, μαζί με τις πολιτικές και τα βασικά μέτρα που έχουν εφαρμοστεί ή προγραμματίζονται για το μέλλον.

1. Εφαρμογή της συμφωνηθείσας εμπροσθοβαρούς (frontloaded) δημοσιονομικής προσαρμογής και σε συνέχεια διατήρηση μεγάλου πρωτογενούς πλεονάσματος ώστε να μειωθεί το χρέος και να βελτιωθεί η βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών

- i. Η πιο πιεστική πρόκληση για την Ελλάδα είναι να διασφαλίσει την ταχεία μείωση του ελλείμματός της και να σταθεροποιήσει τη δυναμική του χρέους της, σε συμφωνία με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΔΝΤ. Παράλληλα θα πρέπει να βελτιωθεί η διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, ούτως ώστε να επιτευχθούν αναπτυξιακές και οικονομικά αποδοτικές υπηρεσίες για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η ελληνική κυβέρνηση εφαρμόζει ένα αυστηρό πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής το οποίο περιλαμβάνει κυρίως εμπροσθοβαρή μέτρα.

Η δημοσιονομική προσαρμογή επιτυγχάνεται μέσω της εφαρμογής ενός συνδυασμού μέτρων που αφορούν τόσο τις δαπάνες όσο και τα έσοδα. Ειδικότερα, για την αύξηση των εσόδων, έχουν εφαρμοστεί τα ακόλουθα μέτρα: αυξήσεις των συντελεστών ΦΠΑ στα είδη πολυτελείας και των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα καύσιμα, τον καπνό και τα αλκοολούχα ποτά - εισαγωγή ενιαίας προοδευτικής φορολογικής κλίμακας και εξάλειψη της ειδικής φορολογικής μεταχείρισης - επιβολή ειδικής εισφοράς στη μεγάλη ακίνητη περιουσία - δημιουργία μιας ενιαίας Αρχής Πληρωμών για τη μισθοδοσία στο δημόσιο τομέα - επιβολή προσωρινών «εισφορών κρίσης» στις πολύ κερδοφόρες επιχειρήσεις και η σταδιακή εισαγωγή ενός «πράσινου φόρου» για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂). Στο σκέλος των δαπανών, έχουν γίνει σημαντικές περικοπές των μισθών στο δημόσιο τομέα με τη μείωση των επιδομάτων του Πάσχα, της καλοκαιρινής άδειας και των Χριστουγέννων που καταβάλλονται στους δημοσίου υπαλλήλους, καθώς και περικοπές των αντίστοιχων επιδομάτων στους συνταξιούχους (με ταυτόχρονη προστασία των χαμηλοσυνταξιούχων), αναστολή των προσλήψεων το 2010 (με ορισμένες εξαιρέσεις στην παιδεία, στην υγεία και στην ασφάλεια), καθώς και την εφαρμογή του κανόνα «1 νέα πρόσληψη για κάθε 5 συνταξιοδοτήσεις» για το 2011, χωρίς κλαδικές εξαιρέσεις. Από το 2012 θα υπάρξουν και πρόσθετα σχέδια για τη μείωση των απασχολούμενων στον δημόσιο τομέα επιπλέον του κανόνα 1 έως 5.

- ii. Επιπρόσθετα, τον Ιούλιο του 2010 η ελληνική κυβέρνηση εφήρμοσε μια εμβληματική μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, η οποία στοχεύει στην ανάπτυξη ενός βιώσιμου συστήματος που θα παρέχει επαρκείς συντάξεις για τις μελλοντικές γενιές και η οποία μειώνει δραστηκά τη μακροχρόνια επιβάρυνση του χρέους. Χωρίς αυτή τη μεταρρύθμιση, οι δημόσιες δαπάνες για τις συντάξεις, που σήμερα είναι γύρω στο 12,4% του ΑΕΠ, θα αυξάνονταν σε επίπεδα ρεκόρ για την Ευρωζώνη, σε πάνω από 24% του ΑΕΠ το 2060. Η μεταρρύθμιση του

συνταξιοδοτικού συστήματος εισάγει κοινούς κανόνες σχετικά με τα δικαιώματα, τις εισφορές, τους κανόνες σώρευσης και της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που περιορίζουν την αύξηση των δαπανών για συντάξεις σε 2,5% του ΑΕΠ, ή, με άλλα λόγια, συνταξιοδοτικών δαπανών της τάξεως του 14,9% του ΑΕΠ για το 2060. Η Εθνική Αναλογιστική Αρχή έχει ήδη ολοκληρώσει τις αναλογιστικές μελέτες για τα Κύρια Ταμεία Ασφάλισης (ΙΚΑ, ΟΑΕΕ, ΟΓΑ και το ταμείο του δημόσιου τομέα) και οι προβλέψεις δείχνουν ότι η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού έχει επιτύχει τη σταθεροποίηση των δαπανών τους στα επίπεδα του 2009. Οι μελέτες αυτές θα συμπληρωθούν από αναλογιστικές μελέτες που θα αφορούν και τα κύρια επικουρικά ταμεία.

Πλαίσιο 1: Μεταρρύθμιση του Συνταξιοδοτικού Συστήματος

Τα βασικά στοιχεία της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος (Νόμος 3863/2010) είναι τα ακόλουθα:

- Ενιαίοι κανόνες θα επιβάλλονται σε όλους τους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους, καταργώντας το υπάρχον κατακερματισμένο σύστημα.
- Η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού στοχεύει στον περιορισμό της εκτιμώμενης αύξησης των δημοσίων δαπανών για συντάξεις σε 2,5% του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2010-2060.
- Οι συντάξιμες αποδοχές υπολογίζονται πλέον στη βάση του συνόλου των αποδοχών καθόλη τη διάρκεια ζωής.
- Το νέο σύστημα ενισχύει σημαντικά τη σύνδεση μεταξύ εισφορών και παροχών και αποτελείται από μια ανταποδοτική σύνταξη βασιζόμενη πάνω σε μια σύνταξη μη ανταποδοτικού χαρακτήρα.
- Τα υφιστάμενα συνταξιοδοτικά ταμεία συγχωνεύονται σε τρία ταμεία, οδηγώντας σε σημαντικές εξοικονομήσεις.
- Από την 1/1/2011, όλοι οι νεοπροσλαμβανόμενοι στο δημόσιο τομέα θα υπόκεινται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.
- Πλέον απαιτούνται 40 χρόνια εισφορών για την απόκτηση πλήρους σύνταξης και υπάρχει σύνδεση με τις αλλαγές στο προσδόκιμο ζωής. Η νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης έχει καθοριστεί στα 65 έτη και τόσο για τους άντρες όσο και για τις γυναίκες και (από την 1/1/2021) θα είναι επίσης σε συνάρτηση με το προσδόκιμο ζωής.
- Εγγυημένη σύνταξη, βάσει εισοδηματικών κριτηρίων, προβλέπεται για όλους τους πολίτες που είναι πάνω από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης ώστε να υπάρχει ένα σημαντικό δίκτυο ασφαλείας σε συμφωνία όμως και με τη δημοσιονομική βιωσιμότητα.
- Οι κυρώσεις για την πρόωρη συνταξιοδότηση απέκτησαν αυξημένη βαρύτητα και πεδίο εφαρμογής.
- Υπάρχει μια μέση μείωση στις δαπάνες για τις συντάξεις σταθμισμένη κυρίως πάνω στην ηλικιακή ομάδα 25-35 ετών.
- Αυτή την περίοδο γίνεται αναθεώρηση και εξορθολογισμός της λίστας των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων.
- Οι διαφορές στην ηλικία συνταξιοδότησης μεταξύ ανδρών και γυναικών καταργούνται.
- Από την 1/1/2011 η αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης αφορά και τις εργαζόμενες στον ιδιωτικό τομέα.
- Οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης θα πρέπει να αναπροσαρμόζονται ετησίως με βάση την ποσοστιαία μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και του ΑΕΠ.
- Από την 1/10/2010 έχει τεθεί σε εφαρμογή ένα μέτρο που επιβάλλει μια ad-hoc εισφορά για τους συνταξιούχους με συντάξεις άνω των 1400 €.
- Ο τομέας υγείας όλων των κύριων ασφαλιστικών ταμείων (ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΟΑΕΕ, δημοσίου) θα διαχωριστεί από τους αντίστοιχους τομείς συντάξεων και θα αποτελέσει έναν ενιαίο οργανισμό ασφάλισης υγείας που θα είναι εφεξής ο μοναδικός αγοραστής φαρμάκων και υπηρεσιών υγείας για όλους τους ασφαλισμένους, αποκτώντας καταυτόν τον τρόπο μεγαλύτερη διαπραγματευτική δύναμη έναντι των προμηθευτών.
- Τα κοινωνικά επιδόματα διαχωρίζονται από τα ασφαλιστικά επιδόματα, στοχεύοντας στη διαφάνεια στη χρηματοδότηση των εν λόγω επιδομάτων.

- Υιοθετούνται σημαντικά διοικητικά μέτρα για την αντιμετώπιση της εισφοροδιαφυγής, μεταξύ των οποίων: η ανάπτυξη συστημάτων ελέγχων για την αντιμετώπιση της εισφοροδιαφυγής, η υλοποίηση ενός κεντρικού συστήματος ελέγχου για τις συνταξιοδοτικές πληρωμές και η υλοποίηση ενός συστήματος παρακολούθησης για την επιβολή της πληρωμής των ασφαλιστικών εισφορών.

Επιπρόσθετα, ο νόμος για την μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος του δημοσίου : (Νόμος 3865/2010)

- Ευθυγραμμίζει το συνταξιοδοτικό σύστημα του δημοσίου τομέα με αυτό που ισχύει για τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα.
- Διασφαλίζει μια πιο δίκαιη και ίση μεταχείριση για όλους τους δημόσιους υπάλληλους.
- Εισάγει από το Δεκέμβριο του 2013 μία ενιαία ηλικία συνταξιοδότησης στα 65 χρόνια τόσο για τους άντρες όσο και για τις γυναίκες συμμορφώνοντας το ελληνικό συνταξιοδοτικό σύστημα με την δεσμευτική απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και αυξάνοντας σημαντικά την πραγματική ηλικία συνταξιοδότησης στον δημόσιο τομέα.
- Δημιουργεί ένα βιώσιμο συνταξιοδοτικό σύστημα στο δημόσιο τομέα το οποίο σήμερα επιβαρύνει κατά 10% τις δαπάνες του προϋπολογισμού.

Μέτρα που προβλέπονται για την Ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος:

Μια σε βάθος αναθεώρηση της λειτουργίας των δημοσίων ταμείων δευτερεύουσας/επικουρικής σύνταξης είναι σε εξέλιξη. Ο στόχος της αναθεώρησης είναι η σταθεροποίηση της συνταξιοδοτικής δαπάνης, η εξασφάλιση της δημοσιονομικής ουδετερότητας των ταμείων αυτών, και η διασφάλιση μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του συστήματος. Η αναθεώρηση θα πρέπει να επιτύχει:

- τη σταθεροποίηση των τρεχουσών δαπανών σε βιώσιμο επίπεδο, μέσω κατάλληλων προσαρμογών που θα γίνουν από την 1 Ιανουαρίου 2012
- τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των επικουρικών ταμείων μέσα της αυστηρής συνδεδεσης των εισφορών με τις παροχές

Αν οι προβλέψεις της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής δείξουν ότι η εκτιμώμενη αύξηση της συνολικής δαπάνης δημοσίων συντάξεων θα υπερβεί το όριο των 2,5 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2009-2060, η κυβέρνηση θα αναθεωρήσει επίσης τις βασικές παραμέτρους του συνταξιοδοτικού συστήματος όπως αυτές ορίζονται από το νόμο 3863/2010. Η αναθεώρηση έχει σχεδιαστεί σε στενή διαβούλευση με το προσωπικό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ΔΝΤ και της ΕΚΤ.

Επιπρόσθετα, η κυβέρνηση αναθεωρεί σημαντικά τη λίστα των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών, και μειώνει την κάλυψή σε όχι περισσότερο από 10% του εργατικού δυναμικού. Νέα λίστα βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών θα τεθεί σε εφαρμογή από την 1η Ιουλίου 2011 σε όλους τους υπάρχοντες και μελλοντικούς εργαζόμενους.

Επίσης, η Τράπεζα της Ελλάδας δεσμεύεται να μην παραχωρεί συνταξιοδοτικά προνόμια στο προσωπικό της και να αναθεωρήσει τις βασικές παραμέτρους του συνταξιοδοτικού ταμείου της προκειμένου να ευθυγραμμιστούν με εκείνες του ΙΚΑ.

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2012, η κυβέρνηση θέτει σε εφαρμογή τη μεταρρύθμιση των δευτερευόντων/επικουρικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων, αρχίζοντας τον υπολογισμό των παροχών στη βάση του νέου συστήματος πλασματικών καθορισμένων εισφορών ("notional defined-contribution system"). Οι παράμετροι του νέου επικουρικού συστήματος πλασματικών καθορισμένων εισφορών εξασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη αναλογιστική ισορροπία, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής.

Η Κυβέρνηση παγώνει τις ονομαστικές επικουρικές συντάξεις και περιορίζει τα ποσοστά αναπλήρωσης για συσσωρευμένα δικαιώματα, με βάση την αναλογιστική μελέτη που εκπονήθηκε από την Εθνική Αναλογιστική Αρχή. Σε περίπτωση που η αναλογιστική μελέτη δεν είναι έτοιμη, τα ποσοστά αναπλήρωσης μειώνονται, αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 2012, για την αποφυγή πρόσθετων ελλειμμάτων.

- iii. Κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2010, η κυβέρνηση ενέτεινε τις προσπάθειές της για να επιταχυνθεί ο ρυθμός εξορθολογισμού των προγενέστερα προγραμματισμένων πολιτικών και των διαδικασιών σύμφωνα με ένα ευρύ σχέδιο νόμου που αφορά την αναμόρφωση του τομέα της υγείας.

Πλαίσιο 2: Μεταρρύθμιση στον τομέα της Υγείας

Μια σημαντική προσπάθεια για την αναμόρφωση του τομέα της υγείας είναι καθοδόν ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά του και να επιτευχθούν σημαντικές εξοικονομήσεις. Το πρώτο βήμα έχει ήδη γίνει σε αυτήν την κατεύθυνση και περιλαμβάνει μέτρα που θα αυξήσουν τους μηχανισμούς παρακολούθησης των δαπανών υγείας ενώ το μεγάλο μέρος των θεσμικών μεταρρυθμίσεων θα πραγματοποιηθεί βάσει του νόμου 3918/2011 που σχετίζεται με την αναμόρφωση του τομέα της υγείας.

Το νέο νομικό πλαίσιο θα ενοποιήσει όλα τα ξεχωριστά τμήματα της μεταρρύθμισης και θα τα τοποθετήσει σε στέρεες βάσεις : Το πρώτο κεφάλαιο του νέου νόμου ορίζει τις προδιαγραφές του πλαισίου σε σχέση με τις προμήθειες για την υγεία και τους διαγωνισμούς για τα φάρμακα. Η προμήθειες θα σχεδιάζονται σε περιφερειακό επίπεδο μέσω της ανάπτυξης Περιφερειακών Προγραμμάτων για Αγαθά και Υπηρεσίες. Αυτά τα προγράμματα θα πρέπει να εγκριθούν από την Συντονιστική Επιτροπή Προμηθειών (ΣΕΠ) η οποία και θα είναι υπεύθυνη για την σύσταση της αναθέτουσας αρχής και του δημόσιου διαγωνισμού για κάθε είδος προμήθειας. Μία σημαντική συμβολή αυτού του νόμου είναι η δυνατότητα της ΣΕΠ να επιλέξει ως αναθέτουσα αρχή μια εταιρία του ιδιωτικού τομέα, επιτυγχάνοντας οικονομίας κλίμακας και συμβάλλοντας στη συνολική βελτίωση της αποτελεσματικότητας.

Η νέα αυτή διαδικασία θα βοηθηθεί επίσης από το ήδη υλοποιούμενο εργαλείο παρακολούθησης ("Παρατηρητήριο", που εφαρμόζεται από την Επιτροπή Προμηθειών Υγείας, ΕΠΥ, η οποία αναμένεται να αναβαθμιστεί σε "Επιτροπή Περιγραφών") που ήδη περιλαμβάνει 18000 αντικείμενα και συνεχώς ανανεώνεται και εμπλουτίζεται μέσω της συλλογής και ανάλυσης διαγωνισμών και τεχνικών προδιαγραφών που δημοσιεύονται από τα νοσοκομεία. Η ΕΠΥ ολοκληρώνει τη διαδικασία ανάθεσης μοναδιαίων κωδικών για φαρμακευτικά, εξοπλισμό και διάφορα άλλα υλικά υγείας σύμφωνα με τον παγκόσμιο μηχανισμό ιατρικής ονοματολογίας (GMDN).

Μία εξίσου σημαντική δράση αφορά την εγκαθίδρυση νέων συστημάτων για την διαχείριση και την τιμολόγηση των φαρμακευτικών προϊόντων που ευνοούν τη μεγαλύτερη χρήση των γενόσιμων φαρμάκων, συμπεριλαμβανομένου ενός ολοκληρωμένου συστήματος ηλεκτρονικής παρακολούθησης των συνταγών των γιατρών (e-prescription). Το έργο της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης προχωράει ομαλά με την στενή συνεργασία του υπουργείου Εργασίας σε ότι αφορά τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης : ένα ηλεκτρονικό σύστημα συνταγογράφησης είναι ήδη επιχειρησιακό στους τομείς υγείας δύο κύριων ταμείων (ΟΑΕΕ, ΙΚΑ) και θα είναι πλήρως λειτουργικό σε όλο το φάσμα της υγειονομικής περίθαλψης των ταμείων καθώς και των νοσοκομείων μέχρι το τέλος του 2011.

Η ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης θα αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας για διευθέτηση των διαδικασιών παροχής συνταγών στα νοσοκομεία και στα ταμεία και αναμένεται να έχει συμπληρωματικά οφέλη από την ολοκλήρωση και δημοσίευση των οδηγιών συνταγογράφησης προς τους γιατρούς, συμπεριλαμβανομένης και της συνταγογράφησης ανά δραστική ουσία. Το πρώτο σέτ οδηγιών που σχετίζεται με τις ογκολογικές συνταγογραφήσεις, δηλαδή αυτές που αφορούν τα φάρμακα με τις υψηλότερες τιμές, έχουν ήδη εκδοθεί και θα δημοσιευτούν σύντομα. Επιπρόσθετα, η καθολική εφαρμογή της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης θα ενσωματώσει και την πλατφόρμα παραπομπής για διαγνωστικές εξετάσεις που χρησιμοποιείται από τον ΟΠΑΔ με σκοπό την επέκτασή της σε όλους τους οργανισμούς παροχής υπηρεσιών υγείας.

Η αρνητική λίστα φαρμάκων έχει ήδη δημοσιευτεί ενώ η αναμενόμενη θετική λίστα φαρμάκων έχει οριστικοποιηθεί από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ).

Ένα επίσης μεγάλο ορόσημο της νέας μεταρρύθμισης του συστήματος υγείας αποτελεί η συνένωση όλων των ταμείων υγείας με σκοπό να διασφαλίσει την επίτευξη ενός ενιαίου και συνεκτικού συστήματος παροχής υπηρεσιών υγείας. Η συνένωση των ταμείων στον κλάδο της υγείας κάτω από το νέο φορέα με το όνομα ΕΟΠΥΥ θα έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχει ένας μοναδικός αγοραστής για φαρμακευτικά προϊόντα και υπηρεσίες περίθαλψης για τους ασφαλισμένους, αποκτώντας έτσι μεγαλύτερη

διαπραγματευτική δύναμη έναντι των προμηθευτών. Είναι ευνόητο ότι ο ΕΟΠΥΥ θα ευνοηθεί και θα λειτουργήσει βάσει των ήδη αναφερθέντων νέων και βελτιωμένων δομών συνταγογράφησης.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το νέο νόμο, αξίζει να αναφερθεί ότι η τιμολόγηση των φαρμάκων και όλες οι πτυχές της φαρμακευτικής πολιτικής μεταφέρεται στο υπουργείο Υγείας και τον ΕΟΦ από το τέλος Μαρτίου 2011. Χάρη στις προβλέψεις του νόμου σχετικά με το νέο σύστημα επιστροφών (rebates) από τα φαρμακεία και τις φαρμακαποθήκες, το περιθώριο κέρδους τους αναμένεται να μειωθεί δραστικά μέχρι το τέλος Μαρτίου του 2011.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι θα επιβληθεί η καταβολή του αντιτίμου των 5 ευρώ (από 3 ευρώ) για τους τακτικούς επισκέπτες των εξωτερικών ιατρείων των δημόσιων νοσοκομείων και ήδη εφαρμόζεται η επέκταση της ολόημερης λειτουργίας των νοσοκομείων (απογευματινή βάρδια) ώστε να αναπτυχθούν και να βελτιωθούν οι υπηρεσίες υγείας και να αυξηθούν τα έσοδα των νοσοκομείων συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης συμμετοχή των εξωτερικών ασθενών στις διαγνωστικές υπηρεσίες. Το μέτρο ήδη εφαρμόζεται σε 63 νοσοκομεία και σύντομα θα επεκταθεί και στα υπόλοιπα.

Μια σημαντική αλλαγή που βρίσκεται καθοδόν είναι η ολοκλήρωση της μηχανογράφησης των νοσοκομείων, η αναβάθμιση των συστημάτων προϋπολογισμού τους, η αναμόρφωση της διοίκησής τους, η αναβάθμιση των λογιστικών τους πρακτικών (συμπεριλαμβανομένης και της εισαγωγής του διπλογραφικού συστήματος σε δεδουλευμένη βάση) και η εισαγωγή χρηματοοικονομικών συστημάτων. Τα μεγαλύτερα νοσοκομεία της χώρας και τα περισσότερα από τα μεσαίου μεγέθους είναι ήδη πλήρως μηχανογραφημένα με ολοκληρωμένα συστήματα σχεδιασμών πόρων (ERP), εργαστηρίων (LIS), και ακτινολογικών εργαστηρίων (RIS). Αναμένεται μέχρι το τέλος του 2011 ότι όλα τα νοσοκομεία θα είναι μηχανογραφημένα. Σε σχέση με τους λογαριασμούς των νοσοκομείων, αξίζει να σημειωθεί ότι 100 από τα 130 νοσοκομεία ήδη δημοσιεύουν στοιχεία ελεγμένα από ορκωτούς ελεγκτές.

Τέλος, έχει συσταθεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας μια ανεξάρτητη ομάδα δράσης από αναγνωρισμένους εμπειρογνώμονες στο χώρο της υγείας και αναμένεται να παρουσιάσει αναλυτική έκθεση για τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές και προσκλήσεις για τον τομέα της υγείας στην Ελλάδα μαζί με συγκεκριμένα μέτρα και προοπτικές σε διεθνές συνέδριο στο τέλος Ιουνίου του 2011.

- iv. Μια ακόμα σημαντική μεταρρύθμιση στον τομέα των δημόσιων οικονομικών ήταν η σύσταση της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών (ΕΑΠ). Η μεταρρύθμιση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα επιτρέποντας έναν πολύ πιο αυστηρό έλεγχο των δαπανών μισθοδοσίας, καθιστώντας δυνατή τη συστηματική παρακολούθηση και ανάλυση των στατιστικών στοιχείων μισθοδοσίας, και τη σημαντική απλοποίηση των τρεχουσών πληρωμών του δημόσιου τομέα και της μισθοδοσίας. Επιπλέον, η ΕΑΠ έχει ενεργοποιήσει ένα δίκτυο ασφαλείας ώστε να αποφευχθεί η διπλή καταβολή πληρωμών μέσω των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (ΔΟΥ). Όλες οι ενέργειες σχετικά με τα υποστηρικτικά συστήματα πληροφορικής, το προσωπικό και τα γραφεία που απαιτούνται για την ενεργοποίηση της ΕΑΠ έχουν ολοκληρωθεί, ενώ η ένταξη όλων των φορέων της κυβέρνησης σε αυτό το σύστημα βρίσκεται σε εξέλιξη και θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου του 2011. Σήμερα, το 55% των πληρωμών πραγματοποιούνται μέσω της ΕΑΠ. Παράλληλα, μία δεύτερη μεταρρύθμιση η οποία ενδυναμώνει αυτήν είναι η μεταρρύθμιση της μισθοδοσίας στο δημόσιο τομέα, η οποία παρουσιάζεται με περισσότερες λεπτομέρειες στην ακόλουθη ενότητα.
- v. Οι προσπάθειες για τη μείωση της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα είναι σε εξέλιξη και θα ενισχυθούν περαιτέρω το 2012. Η κυβέρνηση έχει υιοθετήσει μια πράξη που περιορίζει τις προσλήψεις σε όλο το Δημόσιο σύμφωνα με τον κανόνα 1 πρόσληψη για κάθε 5 εξόδους, χωρίς τομεακές εξαιρέσεις. Επίσης, και οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου βρίσκονται σε καθοδική πορεία. Ένα μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα ανθρώπινων πόρων για την περίοδο έως το 2014, σύμφωνα με αυτόν τον κανόνα έχει ετοιμαστεί.
- vi. Η κυβέρνηση δίνει επίσης, ιδιαίτερη έμφαση στην ακριβή, έγκαιρη και διάφανη δημοσίευση των οικονομικών στοιχείων των Δημοσίων Επιχειρήσεων. Τον Οκτώβριο, η Ειδική Γραμματεία Δημοσίων Επιχειρήσεων Κοινωνικής Οφέλειας (ΔΕΚΟ) του υπουργείου Οικονομικών έχει συλλέξει και έχει δημοσιεύσει οικονομικά στοιχεία για τις έντεκα πιο ζημιολόγες Δημόσιες Επιχειρήσεις το 2009. Το Νοέμβριο του 2010, το Υπουργείο Οικονομικών δημοσίευσε επίσης, για πρώτη φορά,

τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς των ΔΕΚΟ που εποπτεύονται από την Ειδική Γραμματεία ΔΕΚΟ. Η ανακοίνωση περιλαμβάνει τα οικονομικά και χρηματοοικονομικά στοιχεία για το πρώτο εξάμηνο του 2010 των 30 από τα 52 των δημοσίων επιχειρήσεων καθώς και τη μισθοδοσία όλων των 52 επιχειρήσεων. Στο τέλος του 2010, δημοσιεύθηκαν στοιχεία εννιαμηνιαίων ισολογισμών και καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης των 48 από τις 52 ΔΕΚΟ που εποπτεύει η Ειδική Γραμματεία ΔΕΚΟ του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και στοιχεία για την απασχόληση και το κόστος μισθοδοσίας που αφορούν στις 52 ΔΕΚΟ.

Επιπλέον, με στόχο την αντιμετώπιση της σπατάλης και της κακοδιαχείρισης στις δημόσιες επιχειρήσεις, ψηφίστηκε στο τέλος του 2010, ένας νόμος ο οποίος:

- Μειώνει τις πρωτογενείς αμοιβές (τον βασικό μισθό) στις δημόσιες επιχειρήσεις κατά τουλάχιστον 10% σε επίπεδο της κάθε εταιρίας (με ισχύ από τον Ιανουάριο του 2011).
- Μειώνει τις δευτερογενείς αμοιβές στο 10% των πρωτογενών αμοιβών σε επίπεδο της κάθε εταιρίας (με ισχύ από τον Ιανουάριο του 2011).
- Καθιερώνει ανώτατο όριο μικτών αποδοχών 4.000 ευρώ το μήνα (12 μισθοί ετησίως)
- Αυξάνει τις τιμές των εισητηρίων των αστικών συγκοινωνιών κατά 30%
- Καθιερώνει ενέργειες που περιορίζουν τις λειτουργικές δαπάνες των δημοσίων επιχειρήσεων μεταξύ 15% και 25% , ανάλογα με τις συγκεκριμένες ανάγκες των επιχειρήσεων.

Τα μέτρα αυτά αναμένεται ότι θα αποφέρουν ετήσια δημοσιονομική εξοικονόμηση τουλάχιστον 800 εκατομμυρίων ευρώ σε σύγκριση με το 2010.

Σύμφωνα με την ανάλυση των στοιχείων του Ιανουαρίου 2011 σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2010 (τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία) για τις 14 εταιρίες που υπέβαλαν τα μηνιαία στοιχεία και για τις δύο περιόδους, είναι τα εξής:

- Παρουσιάζεται συγκράτηση του συνόλου των εξόδων των εταιρειών τον Ιανουάριο 2011 σε σχέση με τον Ιανουάριο 2010 της τάξης του 32%. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως σε:
 - Μείωση κατά 31% το 2011 των δαπανών μισθοδοσίας, αποτέλεσμα της εφαρμογής του Ν.3899/10, της μείωσης του αριθμού των απασχολούμενων καθώς της εφαρμογής του Ν. 3845/10 με έναρξη ισχύος από 1/6/2010.
 - Μείωση κατά 33% το 2011 των αμοιβών και εξόδων τρίτων.
 - Μείωση των τόκων το 2011 κατά 64%.
- Καταγράφεται μείωση των συνολικών εσόδων (συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων) τον Ιανουάριο 2011 σε σχέση με τον Ιανουάριο 2010 κατά 34%, η δε μείωση των εσόδων από πωλήσεις το αντίστοιχο διάστημα περιορίζεται σε 20%, μικρότερη από την συγκράτηση των δαπανών (32%).
- Σημαντική μείωση κατά 67% παρουσιάζει και το συνολικό ύψος των επιχορηγήσεων (τακτικού προϋπολογισμού και λοιπές) τον Ιανουάριο 2011 οι οποίες περιορίστηκαν σε €11 εκ. από €36 εκ. τον Ιανουάριο 2010.
- Ο συνολικός αριθμός απασχολούμενων τον Ιανουάριο 2011 εμφανίζει μείωση κατά 14% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2010 (μείωση κατά 3.098 εργαζόμενους).

- Σε ότι αφορά το οικονομικό αποτέλεσμα, παρουσιάζεται μείωση των ζημιών των εταιρειών κατά 25% σε σχέση με το 2010 οι οποίες περιορίστηκαν σε €33,4εκ. τον Ιανουάριο του 2011 έναντι €44,5εκ. τον Ιανουάριο του 2010, βελτιούμενα κατά €11 εκ.

Σύντομα θα δημοσιευθεί επιπρόσθετα ένα πρόγραμμα δράσης για την αναδιάρθρωση των κρατικών επιχειρήσεων και άλλων δημοσίων φορέων, το οποίο θα οδηγήσει στο κλείσιμο των μη βιώσιμων επιχειρήσεων και των ειδικών λογαριασμών για τους οποίους δεν υφίσταται πλέον ο αρχικός λόγος ύπαρξης.

- vii. Επιπλέον, ένας ακόμη σημαντικός τομέα μεταρρύθμισης είναι το πρόγραμμα «Καλλικράτης» που αφορά την αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, το οποίο εγκρίθηκε το Μάιο του 2010 και περιλαμβάνει μια σειρά μέτρων για τη διασφάλιση ενός ενισχυμένου ρόλου για τις τοπικές κυβερνήσεις διασφαλίζοντας παράλληλα την οικονομική τους αυτοδυναμία και τη δημοσιονομική πειθαρχία. Στόχος είναι η εξοικονόμηση 500 εκατομμυρίων ευρώ τον πρώτο χρόνο, οδηγώντας σε σωρευτική εξοικονόμηση 1500 ευρώ μέχρι το 2012, που αντιστοιχούν στο 4,5% των συνολικών εσόδων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι τοπικές αυτοδιοικήσεις μειώθηκαν από 910 δήμους και 104 κοινότητες σε 325 δήμους. Η μεταρρύθμιση της τοπικής διοίκησης έχει τεθεί σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2011. Η αναμενόμενη εξοικονόμηση θα προέλθει από την πλευρά των εσόδων ως αποτέλεσμα της αποτελεσματικής ανάπτυξης οικονομικών κλίμακας, αλλά κυρίως, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, ως συνέπεια της αποτελεσματικής και αποδοτικής διαχείρισης της νέας διοικητικής δομής.
- viii. Κλείνοντας, ένα ευρύ πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων βρίσκεται σε εξέλιξη, που περιλαμβάνει επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει το δημόσιο στους σιδηροδρόμους και στις οδικές μεταφορές, αεροδρόμια, λιμάνια, επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, στον τομέα των τυχερών παιχνιδιών, και την αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας το οποίο έχει ως στόχο να αποφέρει συνολικά 50 δισ. € κατά την περίοδο 2011 - 2015. Το πρόγραμμα αξιοποιεί τις ιδιωτικές επενδύσεις, έτσι ώστε να υπάρξει αναδιάρθρωση της οικονομίας, να προωθηθεί η οικονομική ανάπτυξη, να συμβάλει στη δημοσιονομική εξυγίανση και να αυξηθεί η συνολική ποιότητα της ζωής.

Πλαίσιο 3: Διαχείριση της Δημόσιας Περιουσίας και Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων 2011-2015

Το χαρτοφυλάκιο των κρατικών περιουσιακών στοιχείων της Ελληνικής Δημοκρατίας αποτελείται από τέσσερις κύριες κατηγορίες: Επιχειρήσεις, Υποδομές, Μονοπωλιακά Δικαιώματα και Ακίνητη Περιουσία. Η κυβερνητική πολιτική σκοπεύει να διαχειριστεί το χαρτοφυλάκιο των κρατικών εμπορικών περιουσιακών στοιχείων, μέσω της βελτιστοποίησης των αποτελεσμάτων συσχετίζοντας τους κινδύνους με την οικονομική απόδοση και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα. Από την άποψη αυτή, η στρατηγική διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων βασίζεται στην αρχή της ευέλικτης χρήσης της ιδιωτικής τεχνογνωσίας και των κεφαλαίων στα κρατικά περιουσιακά στοιχεία, διασφαλίζοντας παράλληλα τα κρατικά συμφέροντα σε συγκεκριμένο αριθμό εξ αυτών.

Το σχέδιο δράσης εστιάζει στην περίοδο 2011-2015, με στόχο να αποφέρει έσοδα της τάξεως των 15 δισεκατομμυρίων ευρώ έως το 2013 και 50 δισεκατομμυρίων ευρώ συνολικά έως το 2015. Τα πραγματοποιηθέντα ονομαστικά έσοδα θα συνεισφέρουν αποκλειστικά στη μείωση του δημόσιου χρέους.

Η ανάπτυξη του Σχεδίου αποτελεί τη βάση για την αναδιάρθρωση τόσο των επιχειρήσεων όσο και των τομέων της οικονομίας, καθώς και για το άνοιγμα των αγορών, οδηγώντας επιπρόσθετα και σε θεσμικό και λειτουργικό επανασχεδιασμό της διαχείρισης των κρατικών περιουσιακών στοιχείων. Ορισμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, ειδικότερα στον τομέα των μεταφορών, σήμερα αποτελούν δημόσιες υπηρεσίες που απαιτούν σημαντικό όγκο επενδύσεων για υποδομές. Η διαχείριση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων ως έχουν, περιλαμβάνει ένα αναποτελεσματικό σύστημα κινήτρων, που συνεπάγεται τη μη βέλτιστη χρηματοοικονομική και λειτουργική διαχείριση.

Τα χαρτοφυλάκια των περιφερειακών αεροδρομίων και των λιμανιών αποτελούν χαρακτηριστικά παράδειγματα για τα οποία η αναδιάρθρωση παίρνει τη μορφή ομαδοποιήσεων και αποκρατικοποίησης των μέσω μακροπρόθεσμων συμβάσεων παραχώρησης. Στην περίπτωση των σιδηροδρόμων, η αναδιάρθρωση αφορά την αφαίρεση του μονοπωλίου, την αποκρατικοποίηση του υπάρχοντος φορέα λειτουργίας των σιδηροδρόμων και το άνοιγμα της αγοράς στον ανταγωνισμό, υπό τον έλεγχο μιας νέας ρυθμιστικής αρχής για τους σιδηρόδρομους.

Επιπλέον, η οικονομική αναδιάρθρωση διαδραματίζει επίσης κεντρικό ρόλο στη διαχείριση των μονοπωλιακών δικαιωμάτων σε δύο κατηγορίες: στα τυχερά παιχνίδια και στις συχνότητες του φάσματος. Η πρώτη κατηγορία αφορά στο άνοιγμα του ηλεκτρονικού τζόγου σε φορείς της αγοράς πέρα από το υφιστάμενο μονοπώλιο, καθώς και η ομαδοποίηση και αποκρατικοποίηση των μακροπρόθεσμων συμβάσεων παραχώρησης για τα κρατικά λαχεία. Η δεύτερη κατηγορία αφορά στο άνοιγμα της αγοράς πέρα από τις υφιστάμενες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, μέσω της ιδιωτικοποίησης όλου του φάσματος των συχνοτήτων και ειδικότερα το ψηφιακό μέρισμα, προωθώντας έτσι τη δημιουργία μιας νέας αγοράς ψηφιακών υπηρεσιών.

Το 2010 ήταν μια περίοδος προετοιμασίας για τη συνολική διαχείριση των συναλλαγών που θα λάβουν χώρα κατά τη διάρκεια του 2011-2013. Επιπλέον, η κυβέρνηση έχει διορίσει συμβούλους για την αναδιάρθρωση του ΟΣΕ και για την αποκρατικοποίηση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ και έχει ολοκληρώσει μια στρατηγική αναθεώρηση για τις βέλτιστες διαθέσιμες επιλογές όσον αφορά στις συμμετοχές της στον τραπεζικό τομέα. Αναμένεται ότι μέχρι το τέλος του δεύτερου τριμήνου του 2011, η κυβέρνηση θα έχει ορίσει όλους τους απαραίτητους συμβούλους για τις συναλλαγές που έχουν προγραμματιστεί για την περίοδο 2011-2013. Το 2011 είναι επίσης η περίοδος σχεδιασμού και προγραμματισμού για τις συναλλαγές που θα λάβουν χώρα το 2012 και το 2013. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι προκειμένου να είναι αποδοτική η διαχείριση μιας σειράς σημαντικών έργων που πρόκειται να υλοποιηθούν απαιτούνται εκτεταμένες νομοθετικές εργασίες και μελέτες αναδιάρθρωσης που συνεπάγονται έναν εξελισσόμενο παρά ένα σταθερό προγραμματισμό υλοποίησης έργων. Παραδείγματα τέτοιων νομοθετικών πρωτοβουλιών αποτελεί ο νέος νόμος για τη διαχείριση των περιφερειακών αεροδρομίων, ο νέος νόμος για την αναδιάρθρωση και εποπτεία των σιδηροδρόμων, καθώς και το νομοσχέδιο τα ηλεκτρονικά παίγνια (e-gaming) και το διαχωρισμό του ταμείου παρακαταθηκών και δανείων.

Εν συντομία, το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει συμμετοχές του δημοσίου σε ορισμένους τομείς κλειδιά, όπως: Τράπεζες, Ενέργεια, Τυχερά Παίγνια, Τηλεπικοινωνίες, Λιμάνια, Αεροδρόμια, Αυτοκινητόδρομοι, Σιδηρόδρομοι, Εξόρυξη, Διαχείριση Υδάτινων Πόρων, Αμυντικές Βιομηχανίες και Ακίνητη Περιουσία. Η πολιτική της κυβέρνησης αναφέρεται σε τρία επίπεδα κρατικής ιδιοκτησίας: (α) πλήρη αποκρατικοποίηση, (β) μειοψηφικό πακέτο με συμμετοχή μικρότερη από 34% σε συνδυασμό με συμφωνίες μετόχων (γ) τον έλεγχο πλειοψηφικού πακέτου άνω του 34% σε περιορισμένες περιπτώσεις. Επιπλέον, εξετάζεται ένα ευρύ φάσμα μεθόδων ιδιωτικοποίησης, συμπεριλαμβανομένης της πώλησης των εταιρειών ειδικού σκοπού που κατέχουν συμβάσεις παραχώρησης. Η κλαδική διάρθρωση του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων δίνεται παρακάτω:

Μεταφορές: Σημαντική μείωση της κρατικής συμμετοχής στο Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών και στο χαρτοφυλάκιο των περιφερειακών αεροδρομίων μέσω της πώλησης δικαιωμάτων παραχώρησης ειδικού σκοπού, την πώληση των συμμετοχών στον διαχειριστή των σιδηροδρόμων, την πώληση δικαιωμάτων παραχώρησης ειδικού σκοπού για τους αυτοκινητόδρομους και τη χρηματική αποτίμηση των μελλοντικών εσόδων.

Τηλεπικοινωνίες: Σημαντική μείωση της κρατικής συμμετοχής στον ΟΤΕ, την πλήρη ιδιωτικοποίηση του φάσματος των συχνοτήτων, συμπεριλαμβανομένου και του ψηφιακού μερίσματος.

Ενέργεια: Σημαντική μείωση των μετοχών του Δημοσίου στη ΔΕΗ, καθώς στη ΔΕΠΑ και στη ΔΕΣΦΑ.

Λιμάνια: Αναδιοργάνωση των δώδεκα κύριων λιμένων σε περιφερειακά συστήματα λιμένων και πώληση δικαιωμάτων παραχώρησης ειδικού σκοπού. Αναδιοργάνωση της πληθώρας των μικρότερων

περιφερειακών λιμανιών για τη διευκόλυνση της διάρθρωσης ομάδων μαρίνων και την πώληση σύμβασων παραχώρησης ειδικού σκοπού.

Παίγνια: Σημαντική μείωση των μετοχών του Δημοσίου στον ΟΠΑΠ, σε καζίνο, στα κρατικά λαχεία και πώληση αδειών για ηλεκτρονικά παίγνια.

Εξόρυξη: Πώληση των μετοχών του Δημοσίου στη ΛΑΡΚΟ, βιομηχανία παραγωγής νικελίου.

Ελληνικό, χώρος πρώην Αεροδρομίου: Πώληση δικαιωμάτων ανάπτυξης ακινήτων στην πρώην περιοχή του πρώην αεροδρομίου των Αθηνών.

Ακίνητη περιουσία: Πλήρης απογραφή της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου. Αξιοποίησή τους μέσω μιας ποικιλίας μεθόδων, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους πώλησής, των πωλήσεων και επαναμίσθωσης, των μακροχρόνιων μισθώσεων και των συμβάσεων παραχώρησης.

Τράπεζες: Αναδιάρθρωση σε ορισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Σημαντική μείωση των συμμετοχών του κράτους.

2. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης, επίτευξη καλύτερου ελέγχου των δημοσίων οικονομικών και βελτίωση της ποιότητάς τους

- i. Ένα πρώτο και σημαντικό βήμα για την εφαρμογή πρωτοποριακών μεταρρυθμίσεων, είναι η θεσμική και η λειτουργική ανεξαρτητοποίηση της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (ΕΛΣΤΑΤ, Νόμος 3832/2010). Ο νόμος που παραχωρεί ανεξαρτησία στην Στατιστική υπηρεσία δημιουργεί επίσης ένα Στατιστικό Συμβούλιο, το οποίο θα υποστηρίζει το έργο της ΕΛΣΤΑΤ, και καθορίζει το πλαίσιο για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕΣΣ), την καθιέρωση ενός πλαισίου κανόνων και θεσμών και την εναρμόνισή του κώδικα πρακτικής του εθνικού συστήματος με το ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα. Η ΕΛΣΤΑΤ έχει ήδη συνάψει μνημόνια συνεργασίας με 9 υπουργεία και φορείς που παρέχουν δεδομένα με στόχο να βελτιωθεί η κατάρτιση των δημοσιονομικών στατιστικών της γενικής κυβέρνησης σύμφωνα με το ΕΣΑ95. Αυτά τα μνημόνια θα αποτελέσουν τη βάση ενός νέου στατιστικού κανονισμού, ο οποίος θα εγκριθεί στο άμεσο μέλλον. Επιπλέον, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης που έχει συμφωνηθεί μεταξύ της Eurostat και της ΕΛΣΤΑΤ για την αντιμετώπιση των στατιστικών και των θεσμικών ελλείψεων καθώς και για θέματα διακυβέρνησης έχει τεθεί σε εφαρμογή, προκειμένου να αντιμετωπιστούν όλα τα εκκρεμή ζητήματα για την ικανότητα, την αποτελεσματικότητα και την εμπιστοσύνη στην μεθοδολογία που ακολουθείται στην Ελλάδα και να είναι το ελληνικό στατιστικό σύστημα σύμφωνο με τις απαιτήσεις της Ε.Ε. Ως αποτέλεσμα των προσπαθειών αυτών, το Νοέμβριο του 2010 η Eurostat επικύρωσε τα ελληνικά δημοσιονομικά στοιχεία και άρθθηκαν όλες οι επιφυλάξεις της μετά την ένταξη όλων των εκτός ισολογισμού χρεωστικών στοιχείων στο δημόσιο χρέος. Η έγκαιρη εφαρμογή του σχεδίου δράσης εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα για την μεσοπρόθεσμη βάση.
- ii. Μια επίσης σημαντική εξέλιξη στον τομέα των δημοσίων οικονομικών ήταν η υιοθέτηση μιας ολοκληρωτικής μεταρρύθμισης του ισχύοντος δημοσιονομικού πλαισίου. Ο νόμος 3871/2010 θεσπίζει ένα νέο πλαίσιο για την κατάρτιση, την εκτέλεση και τον έλεγχο του κρατικού προϋπολογισμού, θέτει ανώτατα όρια δαπανών για την κεντρική και την γενική κυβέρνηση, θεσπίζει πρότυπα διαφάνειας και ορίζει τη δημοσιοποίηση των πληροφοριών σχετικά με τις δημόσιες δαπάνες. Το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο είναι πλήρως λειτουργικό. Ο προϋπολογισμός του 2011 ήταν ο πρώτος προϋπολογισμός που συντάχθηκε και εκτελείται σύμφωνα με την αρχή της δημοσιονομικής διαχείρισης σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης. Ο προϋπολογισμός του 2011 περιλαμβάνει ένα υποχρεωτικό αποθεματικό έκτακτης ανάγκης, λεπτομερή ανώτατα όρια δαπανών για κάθε υπουργείο, για την τοπική αυτοδιοίκηση, και για τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης σε συμφωνία με το στόχο για το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τα μηνιαία εσόδων ανά κατηγορία, και των δαπανών ανά Υπουργείο.

Επιπλέον, ο νόμος 3871/2010 προβλέπει την ενίσχυση του ρόλου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ), στο πλαίσιο της διαδικασίας κατάρτισης του προϋπολογισμού και παρακολούθησης της υλοποίησής του ενισχύεται με τη διεύρυνση των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων του. Πιο συγκεκριμένα, ο νέος νόμος προβλέπει ότι το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού των φορέων της γενικής κυβέρνησης και είναι επιφορτισμένο με τη σύνταξη και την ενημέρωση της μεσοπρόθεσμης δημοσιονομικής στρατηγικής και των τριμηνιαίων και εξαμηνιαίων έκθεσεων για την εκτέλεση των ετήσιων προϋπολογισμών των δημόσιοι φορέων. Επιπλέον, το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο προβλέπει μέτρα διασφάλισης του προσωπικού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους κατά πολιτικών παρεμβάσεων και ενισχύει τη λογοδοσία τους στην παραγωγή των δεδομένων και στην εκτέλεση του προϋπολογισμού, ενώ επίσης προβλέπονται και πειθαρχικές ενέργειες.

Επιπρόσθετα, ένα Γραφείο Προϋπολογισμού, υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων έχει συσταθεί βάσει του νόμου 3871/2010 με την εντολή να παρέχει ανεξάρτητες συμβουλές και εξουχιστικό έλεγχο στα φορολογικά θέματα, και να παρουσιάζει δημόσια έκθεση για τα σχέδια των προϋπολογισμών και για την εκτέλεση των δαπανών από φορείς της γενικής κυβέρνησης, καθώς και σχετικά με τις μακροοικονομικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση του προϋπολογισμού. Οι διαδικασίες λειτουργίας του γραφείου αυτού έχουν οριστεί με απόφαση του Προέδρου του Κοινοβουλίου, ενώ η στελέχωσή του είναι σε εξέλιξη και θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2011. Πρόσφατα οριστική και η επικεφαλής του Γραφείου Προϋπολογισμού.

Πλαίσιο 4: Σχέδιο δράσης για τη στήριξη του νέου δημοσιονομικού συστήματος διαχείρισης 2011-2013

Έχουν ληφθεί μέτρα όσον αφορά στην παροχή των αναγκαίων πόρων προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, προκειμένου να διασφαλιστεί η ικανότητά του να εκπληρώσει τα νέα του καθήκοντα και τις ευθύνες που προβλέπονται από το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο. Για το σκοπό αυτό, συγκεκριμένες δράσεις έχουν προγραμματιστεί για την περίοδο 2011 - 2013. Προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι δράσεις αυτές, μια συμφωνία-πλαίσιο έχει υπογραφεί μεταξύ του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Ειδικότερα, το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

1. Σχεδιασμός και υλοποίηση της μεταρρύθμισης

- 1.1 Ολοκληρωμένο Σύστημα για τη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση των υπηρεσιών του Δημοσίου
- 1,2 Σύγχρονος Δημοσιονομικός Έλεγχος
- 1,3 Ανάπτυξη μοντέλων κόστους
- 1.4 Μελέτη ενοποίησης του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Πρόγραμματος Δημοσίων Επενδύσεων
- 1.5 Εφαρμογή της λογιστικής αυτοτέλειας των χρήσεων
- 1,6 Μητρώο Περιουσιακών Στοιχείων (ανά φορέα)
- 1.7 Επικαιροποίηση του ελέγκτικού μοντέλου

2. Δομές και λειτουργίες

- 2.1 Αναδιάρθρωση της οργανωτικής δομής του Υπουργείου Οικονομικών
- 2.2 Πληροφοριακά Συστήματα (MIS) στο ΓΛΚ και στους φορείς

3. Υποστηρικτικές δράσεις

- 3.1 Τεχνική υποστήριξη σε φορείς σχετικά με την κατάρτιση του προϋπολογισμού στη βάση προγραμμάτων
- 3.2 Εκπαίδευση του προσωπικού (ανά φορέα)
- 3,3 Μεταρρύθμιση της Υπηρεσίας Υποστήριξης στο Υπουργείο Οικονομικών
- 3.4 Διάδοση των αποτελεσμάτων - διάχυση - επικοινωνία

- iii. Μια εξίσου σημαντική μεταρρύθμιση είναι ο νόμος 3871/2010 εισάγει είναι η δημιουργία ενός μητρώου δέσμευσεων, στο οποίο όλες οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνει η γενική κυβέρνηση θα καταγράφονται. Αυτό θα επιτρέψει την παρακολούθηση και την πληροφόρηση σχετικά με εκκρεμείς υποχρεώσεις και χρέη της γενικής κυβέρνησης σε μηνιαία βάση. Η δικτυακή πύλη για την υποβολή των δεδομένων είναι ήδη σε λειτουργία και τις δημόσιοι φορείς βρίσκονται στο στάδιο της υποβολής των στοιχείων τους. Η βελτίωση της λειτουργίας του μητρώου δεσμεύσεων εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα για τη μεσοπρόθεσμα.

Ομοίως, για να ενισχυθεί η παρακολούθηση και η πληροφόρηση για τις δημόσιες επιχειρήσεις, ένα κεντρικό μητρώο για όλες τις επιχειρήσεις στις οποίες η Ελληνική Δημοκρατία είναι μέτοχος έχει ήδη δημιουργηθεί, ενώ η οικονομική εποπτεία όλων των δημόσιων επιχειρήσεων γίνεται πλέον κεντρικά στο Υπουργείο Οικονομικών. Για το σκοπό αυτό, ο νόμος 3429/2005 τροποποιήθηκε, έτσι ώστε να επεκταθεί η υποχρέωση σε όλες τις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς να υποβάλλουν πληροφορίες για τα οικονομικά τους στην Ειδική Γραμματεία των ΔΕΚΟ. Η παρακολούθηση, η οργάνωση και η λειτουργία αυτού του κεντρικού μητρώου έχει ανατεθεί σε έναν ειδικό διαχειριστή. Το δίκτυο σύνδεσης των επιχειρήσεων και των οργανισμών, με το ολοκληρωμένο σύστημα πληροφόρησης (ΟΠΣ) του Υπουργείου Οικονομικών έχει τεθεί σε λειτουργία από τα τέλη Φεβρουαρίου του 2011. Ο κατάλογος των δημοσίων επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στο μητρώο θα ενημερώνεται τακτικά.

iv. Μια από τις σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις που προβλέπονται για το 2011, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των δημόσιων οικονομικών, είναι η μεταρρύθμιση της μισθοδοσίας στο δημόσιο τομέα. Η μεταρρύθμιση αυτή αποσκοπεί στην απλούστευση του δημόσιου συστήματος αποδοχών και στη μείωση της υπερβάλλουσας απασχόλησης στο δημόσιο τομέα με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Η μεταρρύθμιση περιλαμβάνει την καθιέρωση ενός απλουστευμένου συστήματος αμοιβών που να καλύπτει τους βασικούς μισθούς και τα επιδόματα που θα ισχύουν για όλους τους εργαζόμενους στο δημόσιο τομέα. Το νέο σύστημα θα οδηγήσει σε ένα σύστημα όπου οι αποδοχές αντικατοπτρίζουν την παραγωγικότητα και τα καθήκοντα, ενώ θα στοχεύει σε μια αποκλιμάκωση των μισθών μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων και των εξειδικευμένων σταδιοδρομιών. Επιπλέον, για να εξασφαλιστεί το σωστό μέγεθος για την απασχόληση στο δημόσιο τομέα, η μεταρρύθμιση θα επικεντρωθεί, μεταξύ άλλων, στη φθορά, σε αυστηρότερες πολιτικές όσον αφορά στους εργαζομένους με συμβάσεις, και ακυρώσεις κενών θέσεων απασχόλησης. Η Κυβέρνηση έχει ετοιμάσει μια έκθεση σχετικά με τη δομή και τα επίπεδα των αποδοχών και της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα, η οποία αποκάλυψε ένα πολύπλοκο σύστημα των μισθών και επιδομάτων, καθώς και σημαντική κακή κατανομή των ανθρώπινων πόρων και έχει καταλήξει σε ένα λεπτομερές σχέδιο δράσης με χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση και εφαρμογή του απλοποιημένου συστήματος αποδοχών. Η σχετική νομοθεσία θα εγκριθεί έως τα τέλη Ιουνίου και η εφαρμογή του σχεδίου θα αρχίσει από τα μέσα του 2011.

v. Η επιτυχής αντιμετώπιση αυτής της δυσχέρειας στηρίζεται επίσης στην ενίσχυση της είσπραξης των φόρων και στον έλεγχο των δαπανών, με βάση την καλύτερη υποβολή στοιχείων και την παρακολούθηση. Διάφορες πρωτοβουλίες έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή για τη βελτίωση όχι μόνο της αποτελεσματικότητας της φορολογικής διοίκησης, αλλά και για τη φορολογική συμμόρφωση.

Για τη φορολογία, η κυβέρνηση ενέκρινε μια εκτεταμένη μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος, το οποίο γίνεται πιο προοδευτικό συμπεριλαμβάνοντας διάφορα στοιχεία του εισοδήματος σε μία ενιαία κλίμακα, ενώ είναι πιο έντονη και η διαφοροποίηση των συντελεστών. Επιπλέον, η κυβέρνηση κάνει μεγαλύτερη χρήση της φορολογίας βάσει τεκμαρτού εισοδήματος, προκειμένου να δεσμεύσει μεγαλύτερο αριθμό ατόμων οι οποίοι στο παρελθόν ήταν σε θέση να παραμένουν εκτός φορολογικής βάσης.

Συνολικά, η νέα στρατηγική για τη φορολογική μεταρρύθμιση στοχεύει στην αντιμετώπιση των μακροχρόνιων προβλημάτων του ελληνικού φορολογικού συστήματος, μειώνοντας σημαντικά τη φοροδιαφυγή, αυξάνοντας τη διαφάνεια και βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της φορολογικής διοίκησης. Εισάγει μια σειρά από καινοτόμες αλλαγές που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα. Επιπλέον, ένας νόμος για τη δειυθέτηση φορολογικών διαφορών εφαρμόζεται προκειμένου να επιτραπεί στους πολίτες να ξεκαθαρίσουν φορολογικές διαφορές του παρελθόντος τους, σε εθελοντική βάση, ενώ η αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών μηχανισμών και των ελέγχων έχει βελτιωθεί σημαντικά το 2010 σε σύγκριση με το 2009. Επιπλέον, νέα πληροφοριακά συστήματα διαχείρισης έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή (το νέο Taxisnet και το Elenxis), ενώ μια ειδική διοικητική δομή έχει συσταθεί από το Υπουργείο Οικονομικών (5 ομάδες εργασίας), προκειμένου να εφαρμοστεί ένα εκτεταμένο σχέδιο καταπολέμησης της φοροδιαφυγής. Με την προοπτική αυτή, ένας νέος φορολογικός νόμος ψηφίστηκε τον Μάρτιο του 2011 ο οποίος αναδιαρθρώνει την

φορολογική διοίκηση ώστε να καταστεί ένα πιο αποτελεσματικό εργαλείο για την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης.

Πλαίσιο 5: Αύξηση της αποτελεσματικότητας της φορολογικής διοίκησης

Το 2010, ένα νέο πλαίσιο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με σκοπό να διευκολύνει και να ενισχύσει τον φορολογικό έλεγχο. Αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία:

- Η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) διεξάγει διασταυρώσεις στοιχείων με βάσει κριτήρια κινδύνου, και έχει πρόσβαση σε όλα τα επίπεδα των κρατικών δεδομένων οικονομικού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένης μιας πλήρους περιγραφής της ιδιωτικής περιουσίας.
- Τα δεδομένα που λαμβάνονται από άλλες χώρες, στο πλαίσιο φορολογικών συμφωνιών ανταλλαγής πληροφοριών περιλαμβάνονται πλέον στο πρόγραμμα διασταύρωσης στοιχείων.
- Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα των Ελεγκτικών Υπηρεσιών (ELENXIS), το οποίο θα επιτρέψει την εφαρμογή ενός αντικειμενικού, αυτόματου και αξιόπιστου συστήματος ανάλυσης κινδύνων για την επιλογή των περιπτώσεων που θα ελεγχθούν σε κεντρικό επίπεδο, χρησιμοποιείται σε πιλοτική βάση αυτή τη στιγμή και θα καταστεί εν μέρει λειτουργικό κατά το πρώτο εξάμηνο του 2011. Το ίδιο σύστημα θα επιτρέψει την συστηματική τήρηση αρχείου όλων των ελέγχων, εντός του 2011.
- Μια διαδικασία, με την οποία διακόπτεται η λειτουργία των επιχειρήσεων που επανειλημμένα δεν εκδίδουν έκδοσης αποδείξεων, είναι ενεργή.
- Ανταλλαγή πληροφοριών και την ενίσχυση της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής

- vi. Μία από τις βασικές πρωτοβουλίες της ελληνικής κυβέρνησης για τη βελτίωση της διαφάνειας και της αύξησης της υπευθυνότητας όσον αφορά στις δημόσιες δαπάνες είναι και η εφαρμογή του προγράμματος «Δι@ύγεια». Το πρόγραμμα αυτό, το οποίο είναι αρκετά καινοτόμο, ακόμη και για τα ευρωπαϊκά πρότυπα, έχει ως στόχο πρώτα απ' όλα να επιτύχει τη μέγιστη δυνατή δημοσιότητα της κυβερνητικής πολιτικής και των διοικητικών δράσεων, εισάγοντας για πρώτη φορά στην Ελλάδα την υποχρέωση να δημοσιεύονται όλες οι αποφάσεις στο Διαδίκτυο, με εξαίρεση τις αποφάσεις που περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα ή / και πληροφορίες για την εθνική ασφάλεια. Από την 1η Οκτωβρίου του 2010, όλα τα υπουργεία υποχρεούνται να αναρτούν στο Διαδίκτυο τις αποφάσεις τους και στο εξής οι αποφάσεις των δημόσιων φορέων δεν μπορεί να υλοποιηθούν εάν δεν έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του προγράμματος «Δι@ύγεια».
- vii. Τέλος, η ελληνική κυβέρνηση έχει ξεκινήσει δύο ανεξάρτητες λειτουργικές αξιολογήσεις, μία για την κεντρική δημόσια διοίκηση και μία για τα υφιστάμενα κοινωνικά προγράμματα, η οποίες θα διεξαχθεί από τον ΟΟΣΑ. Η επανεξέταση της δημόσιας διοίκησης σε κεντρικό επίπεδο έχει ως στόχο τον απολογισμό της χρήσης των πόρων για την εκτέλεση του κυβερνητικού έργου και να προσδιοριστούν τα μέτρα για την ορθολογική οργάνωση της δημόσιας διοίκησης (μέσω του προσδιορισμού των υπηρεσιών που μπορούν να εξορθολογιστούν είτε λόγω ιδιωτικών εναλλακτικών λύσεων είτε λόγω ξεπερασμένων αρμοδιοτήτων), να δημιουργηθούν κέρδη παραγωγικότητας (μέσω της εξάλειψης της επικάλυψης αρμοδιοτήτων) και να ποσοτικοποιηθούν πιθανές δημοσιονομικές περικοπές. Η επανεξέταση θα περιλαμβάνει οριζόντια θέματα που σχετίζονται με το σχεδιασμό, την οργάνωση, τη στελέχωση και τις λειτουργίες ελέγχου και θα περιλαμβάνει επίσης ειδικές μελέτες για όλα τα βασικά υπουργεία και τους βασικούς δημόσιους οργανισμούς. Ταυτόχρονα, οι στόχοι της ανεξάρτητης λειτουργικής αξιολόγησης των υφιστάμενων κοινωνικών προγραμμάτων είναι να εκτιμηθούν η αποτελεσματικότητα και η καταλληλότητά τους, να προσδιοριστούν ποιά είναι τα λιγότερο αποτελεσματικά και να προταθούν τρόποι για τον εξορθολογισμό των κοινωνικών προγραμμάτων με την εξάλειψη επικαλύψεων και καθιστώντας τα πιο στοχοθετημένα και να αξιολογηθούν οι πιθανές δημοσιονομικές περικοπές. Η μεταρρύθμιση τόσο της δημόσιας διοίκησης όσο και των υφιστάμενων κοινωνικών προγραμμάτων θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του 2012.

3. Εξασφάλιση της καλής λειτουργίας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένης και της διασφάλισης των ισολογισμών των τραπεζών

Η επανένταξη στις παγκόσμιες αγορές θα σημειοδοτήσει την ικανότητα της ελληνικής κυβέρνησης να αναχρηματοδοτήσει το δημόσιο χρέος. Επιπλέον, η διασφάλιση των ισολογισμών των τραπεζών και η προώθηση της βιώσιμης πιστωτικής ανάπτυξης θα τονώσει την εγχώρια ζήτηση. Το ζήτημα αυτό αναλύεται εκτενέστερα στο κεφάλαιο 2.4

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για το σκοπό αυτό, ένα ανεξάρτητο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) έχει ήδη συσταθεί με αρχικά € 10 δισ., με μια ισχυρή διακυβερνητική δομή, που θα ασχολείται με οποιαδήποτε πιθανά ζητήματα φερεγγυότητας και θα συμβάλει στη διατήρηση της ευρωστίας του χρηματοπιστωτικού τομέα και της ικανότητάς του να στηρίξει την ελληνική οικονομία, με την παροχή μετοχικού κεφαλαίου στήριξης προς τις τράπεζες, όταν αυτό απαιτείται. Όπως έχει ήδη αναφερθεί στην παράγραφο 2.4, το μέτρο βρίσκεται σε εξέλιξη και η διαδικασία στελέχωσής του έχει αρχίσει. Ένας λογαριασμό στην ΤτΕ έχει δημιουργηθεί για το ΤΧΣ, και το Υπουργείο Οικονομικών προχωρεί στις μεταβιβάσεις των κεφαλαίων.

4. Διασφάλιση προσαρμογών σε μισθούς και τιμές με στόχο την ανάκτηση και διατήρηση της ανταγωνιστικότητας μέσω της υλοποίησης μεταρρυθμίσεων για τη συγκράτηση των μισθών και την ενίσχυση της παραγωγικότητας και του ανταγωνισμού

Η διαρθρωτική φύση των εξωτερικών ανισορροπιών στην Ελλάδα συνεπάγεται ότι, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, η αποκατάσταση και η διατήρηση της ανταγωνιστικότητας αποτελεί μείζονα πρόκληση για την ευρωζώνη. Η ανταγωνιστικότητα θα υποστηριχθεί με την αντιμετώπιση των δυσκαμψιών στις αγορές προϊόντων και εργασίας και με την προώθηση της καινοτομίας. Η κατάλληλη προσαρμογή των μισθών αναμένεται ότι θα διευκολυνθεί με αλλαγές στο σύστημα διαπραγμάτευσης των μισθών και την εισαγωγή κατώτατων μισθών για την είσοδο των νέων και των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας.

- i. Στο πλαίσιο αυτό, υπήρξε μια μείωση των ποσοστών αμοιβής για υπερωριακή εργασία και ενίσχυση της ευελιξίας μέσω της μεγαλύτερης χρήσης συμβάσεων προσωρινής απασχόλησης και μερικής απασχόλησης. Το ελάχιστο όριο για την ενεργοποίηση των κανόνων για ομαδικές απολύσεις έχει σημαντικά αυξηθεί. Οι εργοδότες απολαμβάνουν σημαντικά ευνοϊκό νομικό πλαίσιο σε σχέση με τους κανόνες που αφορούν το διακανονισμό των αποζημιώσεων απόλυσης. Κατά συνέπεια, το συνολικό ύψος του κόστους απόλυσης μειώνεται δραστικά. Ένας μειωμένος κατώτατος μισθός εισάγεται (στο 80-με 85 τοις εκατό του κατώτατου ορίου) όπως αυτό καθορίζεται από τις συλλογικές συμβάσεις για τα άτομα έως 25 ετών, ώστε να διευκολυνθεί η απασχόληση των νέων. Η νομοθεσία προσαρμόζεται για τη μείωση των υπερωριών (κατά 20% σε όλα τα επίπεδα).

Εκτός από αυτές τις μεταρρυθμίσεις, ο νόμος 3899/2010 που ψηφίστηκε στο τέταρτο τρίμηνο του 2010 περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- ii. Μια ριζική τροποποίηση του συστήματος διαπραγμάτευσης των μισθών που επιτρέπει να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις σε επίπεδο επιχείρησης
Ο νόμος 3899/2010 θεσπίζει ένα πέμπτο επίπεδο συμφωνίας για τη συμπλήρωση ή την υποκατάσταση (ανάλογα με την περίπτωση) της εθνικής γενικής συμφωνίας, των επαγγελματικών συμβάσεων, των τομεακών συμβάσεων και των υφιστάμενων λειτουργικών συμφωνιών. Το νέο αυτό επίπεδο συμφωνίας τελεί υπό την ονομασία «ειδική επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση» και χρησιμεύει ως ένας σημαντικός μηχανισμός για τις επιχειρήσεις να προσαρμοστούν στις δυσμενείς χρηματοοικονομικές ή/και στις συνθήκες της αγοράς. Η επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση υπερισχύει των όποιων κλαδικών συμβάσεων, και ειδικότερα

σε περίπτωση που μια επιχείρηση βρίσκεται σε δυσμενή οικονομική κατάσταση, θα μπορεί να προβεί σε εσωτερικές διαπραγματεύσεις με τους εργαζόμενους για τους μισθούς, για τα πρότυπα εργασίας, και για άλλες μη χρηματικές πτυχές της απασχόλησης. Από την άποψη αυτή μια αμοιβαία συμφωνία μεταξύ του εργοδότη και των εργαζομένων μπορεί να επιτευχθεί ειδικά προσαρμοσμένη στις συγκεκριμένες ανάγκες της επιχείρησης, με στόχο τη διατήρηση των επιχειρήσεων και τη διασφάλιση των θέσεων εργασίας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αυτή η συμφωνία μπορεί να υπογραφεί ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιχείρησης.

iii. Αναθεώρηση του συστήματος διαμεσολάβησης και διαιτησίας για την εξασφάλιση συμμετρικής πρόσβασης όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Ο νόμος 3899/2010 εισάγει ορισμένα βασικά στοιχεία του συστήματος μεσολάβησης και διαιτησίας στην Ελλάδα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλα τα μέρη έχουν μια συμμετρική πρόσβαση στο σύστημα και ότι όλες οι αποφάσεις είναι διαφανείς και χωρίς πολιτικές παρεμβάσεις. Επιπλέον, στο πλαίσιο του νέου συστήματος διαμεσολάβησης και διαιτησίας, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανταγωνιστικότητα όσον αφορά στο κόστος, μια προσέγγιση που διευρύνει σημαντικά το πεδίο εφαρμογής του συστήματος, το οποίο μέχρι τώρα ασχολούνταν μόνο με τα συνήθη θέματα εργασίας σε μικροοικονομικό επίπεδο, παραβλέποντας το συνολικό οικονομικό περιβάλλον. Τέλος, ο νόμος προβλέπει ότι το κράτος θα συμμετάσχει στη διαδικασία διαμεσολάβησης ως παρατηρητής (χωρίς δικαίωμα ψήφου), το οποίο συνάδει με την αρχή της αξιοκρατίας δεδομένου ότι δίνει μεγαλύτερη αξιοπιστία στις αποφάσεις και αυξάνει την πιθανότητα για την αποδοχή τους και από τα δύο εμπλεκόμενα μέρη.

iv. Παράταση της δοκιμαστικής περιόδου για τις νέες θέσεις εργασίας σε ένα έτος.

Ο νόμος 3899/2010 προβλέπει την παράταση της δοκιμαστικής περιόδου για νέες θέσεις εργασίας σε ένα έτος. Αυτό δίνει στον εργοδότη τη δυνατότητα να αξιολογεί καλύτερα τις δυνατότητες και τις επιδόσεις των εργαζομένων, μειώνοντας σημαντικά τον κίνδυνο της λάθος επιλογής που ενυπάρχει στις αποφάσεις για πρόσληψη εργαζομένων και, κατά συνέπεια, συμβάλει στη δημιουργία περισσότερων κενών θέσεων απασχόλησης.

v. Επιπρόσθετα, οι κοινωνικοί εταίροι έχουν συνάψει μια συλλογική σύμβαση εργασίας με ένα τριετή χρονικό ορίζοντα, στην οποία προβλέπεται το πάγωμα των μισθών για το 2010 και μέση ετήσια αύξηση των μισθών κάτω του 1% ετησίως κατά την περίοδο 2010-2012.

vi. Τέλος, μια σειρά μέτρων για την περαιτέρω μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας έχει ήδη δρομολογηθεί. Αφορούν τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου, τους κανόνες για ρύθμιση του χρόνου εργασίας και την αναδιοργάνωση του Σώματος Επιθεωρητών της Εργασίας (ΣΕΠΕ). Τα κύρια σημεία όσον αφορά στο ΣΕΠΕ θα είναι η ενίσχυση του συμβουλευτικού του ρόλου, η πρόσληψη ειδικευμένου προσωπικού και ο καθορισμός ποσοτικών στόχων όσον αφορά στις επιθεωρήσεις που θα εκτελεί.

5. Μείωση του μεγέθους της ανεπίσημης οικονομίας μέσω της διευκόλυνσης της πρόσβασης στην επίσημη αγορά εργασίας όλων των ομάδων ενεργού πληθυσμού και κατ' επέκταση βελτίωση της διαχείρισης της φορολογίας.

Η μείωση του μεγέθους της άτυπης οικονομίας με τη διευκόλυνση της πλήρους συμμετοχής όλων των ομάδων στην επίσημη αγορά εργασίας είναι μια σημαντική πρόκληση που θα απαιτήσει την εφαρμογή ενός ευρέος φάσματος δράσεων.

i. Ο νέος φορολογικός νόμος που ψηφίστηκε στα τέλη του Μαρτίου του 2011 περιλαμβάνει μέτρα για την πάταξη της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, για την αναδιοργάνωση του ελέγχου και των μηχανισμών επιβολή προστίμων και τη βελτίωση του φορολογικού πλαισίου.

Ειδικότερα, ο νέος νόμος προτείνει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο θεσμικών οργάνων που θα εργαστούν για την υποστήριξη και την ενίσχυση των προσπαθειών για την αποτελεσματική «σύλληψη» και αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής. Τα θεσμικά όργανα είναι:

- Ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα κατά της φοροδιαφυγής: ένα τριετές σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, το οποίο θα περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις και

ποσοτικούς στόχους. Το πρώτο επιχειρησιακό πρόγραμμα δόθηκε πρόσφατα στη δημοσιότητα από το Υπουργείο Οικονομικών.

- Ένα Εισαγγελέας για το Οικονομικό Εγκλήμα: ο ειδικός Εισαγγελέας για το οικονομικό έγκλημα είναι αρμόδιος να διενεργεί προκαταρκτικές έρευνες σε όλη τη χώρα και να εποπτεύει, να συντονίζει και να κατευθύνει τις έρευνες που εκτελούν γενικές ή ειδικές ομάδες ερευνητών.

Επιπλέον, ο νέος νόμος προβλέπει αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο, με στόχο την ταχεία και αποτελεσματική καταδίκη για ποινικά αδικήματα απάτης, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τη φορολογία. Μεταξύ άλλων προβλέπει:

- Ποινική δίωξη για παρακράτηση ΦΠΑ (πάνω από ένα συγκεκριμένο ποσό), με βάση την κατάχρηση δημοσίων κεφαλαίων.
- Επίσης, ποινική δίωξη για ανεξόφλητες και καθυστερημένες οφειλές φόρων προς το Δημόσιο, εάν η καθυστέρηση της πληρωμής υπερβαίνει ένα εύλογο χρονικό διάστημα ανοχής.
- Αναστολή της ποινής του δικαστηρίου δεν επιτρέπεται για σημαντικά παραπτώματα απάτης πριν οι οφειλόμενοι φόροι καταβληθούν.
- Η έφεση κατά της πρωτοβάθμιας απόφασης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της ποινής πριν οι οφειλόμενοι φόροι καταβληθούν.
- Η προσωρινή κράτηση είναι εφικτή για φορολογικά παραπτώματα εάν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι μπορεί να επαναληφθούν.

ii. Επιπρόσθετα, υλοποιούνται και οι ακόλουθες ενέργειες:

- Το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), έχει αποκατασταθεί και ενισχυθεί με την εξουσία να εκδίδει φορολογικά πρόστιμα επί τόπου. Ο στόχος του ΣΔΟΕ είναι να συμβάλει στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και, γενικά, του οικονομικού εγκλήματος, με την χρήση άμεσες παρεμβάσεων και σύγχρονων μεθόδων ελέγχου. Κατά το 2010 η αποτελεσματικότητα των ελέγχων και των μηχανισμών ελέγχου έχει βελτιωθεί σημαντικά σε σύγκριση με το 2009.
- Μια ειδική διοικητική δομή με διάρκεια ζωής που δεν υπερβαίνει τους 24 μήνες έχει συσταθεί, προκειμένου να εφαρμόσει ένα εντατικό πρόγραμμα φόρου της φοροδιαφυγής. Η δομή αποτελείται από πέντε ομάδες εργασίας, οι οποίες συντονίζονται από μια επιτροπή σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών. Το σχέδιο καταπολέμησης της φοροδιαφυγής εστιάζει σε πέντε βασικούς τομείς:
 - 1) Εφαρμογή του νέου φορολογικού νόμου.
 - 2) Εφαρμογή ενός εντατικού προγράμματος συλλογής χρεών.
 - 3) Διασφάλιση μεγαλύτερου έλεγχου πάνω στους 1,000 κορυφαίους φορολογούμενους.
 - 4) Αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής από άτομα με μεγάλη περιουσία και αυτοαπασχολούμενους.
 - 5) Εισαγωγή μιας συστηματικής προσέγγισης για την επιβολή πληρωμής των χρεών.

iii. Η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας αποτελεί επίσης βασική προτεραιότητα για την κυβέρνηση, όπως αναφέρεται και στο κεφάλαιο 4.1 του ΕΠΜ. Στο κεφάλαιο 4.1.2 παρουσιάζονται αναλυτικότερα μια σειρά από μέτρα που έχουν ήδη δρομολογηθεί.

iv. Τέλος, οι ακόλουθες ενέργειες αναφορικά με την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου έχουν ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν στη μείωση του μεγέθους της ανεπίσημης οικονομίας. Ειδικότερα, δράσεις σχετικά με αυτό τον τομέα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Σχέδιο νόμου για την προστασία των εμπορικών σημάτων, το οποίο θα διαβιβαστεί προς το Υπουργικό Συμβούλιο τον Απρίλιο, παρουσιάζει ένα νέο, πιο αποτελεσματικό, σύστημα προστασίας των εμπορικών σημάτων και βασίζεται στην Ευρωπαϊκή Οδηγία 2004/48.
- Επιπλέον, έχει συσταθεί μια ομάδα εργασίας στο Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με σκοπό την αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με το παράνομο εμπόριο για να υποβάλει προτάσεις για την εφαρμογή νέων μέτρων για την ταχύτερη κατάσχεση των παράνομων προϊόντων.

6. Αναθεώρηση του εκπαιδευτικού συστήματος με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου της χώρας.

Η αναμόρφωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ελλάδα, με στόχο τη βελτίωση των επιδόσεων και την προώθηση της υπευθυνότητας θα ενισχύσει το ανθρώπινο κεφάλαιο της χώρας.

Αυτή η δυσχέρεια συνδέεται άμεσα με τις δράσεις που εφαρμόζονται για την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων όπως αυτές παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 4.4 του ΕΠΜ.

- i. Το Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων θα εφαρμόζει το 2011-2012 ένα ολοκληρωμένο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα συγχωνεύσεων των σχολικών μονάδων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση το οποίο αποσκοπεί στην αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, εξασφαλίζοντας τη βέλτιστη αξιοποίηση των υποδομών ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας και να διευκολυνθεί το έργο των εκπαιδευτικών και η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών εκπαίδευσης.
Οι συγχωνεύσεις των σχολικών μονάδων, το αποκαλούμενο πρόγραμμα «Καλλικράτης» στον τομέα της εκπαίδευσης, λαμβάνει υπόψη τις πραγματικές ανάγκες της κάθε περιοχής, τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά, τη διαθεσιμότητα υποδομών και των λειτουργικών εξόδων των σχολείων. Με την εφαρμογή του προγράμματος αυτού αναμένεται να επιτευχθεί η καλύτερη χρήση των διαθέσιμων πόρων, αναβάθμιση της χρήσης των υφιστάμενων υποδομών και καλύτερη χρήση των ανθρώπινων πόρων.
- ii. Τέλος, η κυβέρνηση έχει θεσπίσει, από το τέλος του Φεβρουαρίου 2011, μια ανεξάρτητη ειδική ομάδα εμπειρογνομόνων για την εκπαίδευση, έργο της οποίας θα είναι η δημιουργία, μέχρι τα τέλη του Ιουνίου 2011, προτάσεων για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης (συμπεριλαμβανομένης και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης). Ο σκοπός είναι να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα στον τομέα της εκπαίδευσης.
Η ειδική ομάδα θα συγκρίνει την Ελλάδα με διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Θα εξετάσει τα μέτρα που αυξάνουν την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και θα προσπαθήσει να καταπολεμήσει τη σπατάλη.

7 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης και της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των υπηρεσιών και των κλειστών επαγγελμάτων.

Η Ελλάδα έχει υιοθετήσει ένα σχέδιο δράσης για τη μείωση του διοικητικού φόρτου που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, ιδίως οι ΜΜΕ, αναγνωρίζοντας το σημαντικό ρόλο των επιχειρήσεων για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, για την τόνωση της ανάπτυξης και για τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η κυβέρνηση παραμένει προσηλωμένη στην επίτευξη αρκετής προόδου στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις ώστε η τόνωση των επένδσεων και των εξαγωγών να οδηγήσουν στην επιθυμητή οικονομική ανάκαμψη.

Σημαντικές μεταρρυθμίσεις που εφαρμόζονται με στόχο τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την προσέλκυση επενδύσεων: είναι η υιοθέτηση του νομικού πλαισίου «Fast Track» για τις επενδύσεις μεγάλης κλίμακας, μια συνολική στρατηγική για την προώθηση των εξαγωγών και η υιοθέτηση του νέου επενδυτικού νόμου. Επιπλέον, ένας νόμος που τροποποιεί το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού και ένας νόμος που απλοποιεί και επιταχύνει τη διαδικασία της αδειοδότησης βιομηχανικών δραστηριοτήτων, επιχειρηματικών πάρκων και τεχνικών επαγγελμάτων έχουν υποβληθεί στο Κοινοβούλιο. Πιο συγκεκριμένα:

- i. Μια πρωτοποριακή μεταρρύθμιση για την στήριξη άμεσων ξένων επενδύσεων είναι η εφαρμογή διαδικασιών για την ταχεία πορεία «Fast Track» υλοποίησης επενδύσεων που τονώνουν την ανάπτυξη. Στόχος είναι η παροχή ενός σταθερού, διαφανούς πλαισίου για τους επενδυτές, μειώνοντας τη γραφειοκρατία και επιτυγχάνοντας τη δημιουργία ενός φιλικού περιβάλλοντος για

τις επιχειρήσεις. Το σύστημα «Fast Track» λειτουργεί ως μηχανισμός επιτάχυνσης και ενίσχυσης της διαφάνειας για τις διαδικασίες που αφορούν την εφαρμογή στρατηγικών επενδύσεων στην Ελλάδα και επιτρέπει την εισαγωγή, εντός της ελληνικής διοίκησης, σταθερών, απλών, δίκαια αντικειμενικών και διαφανών κριτηρίων που αφορούν στην αξιολόγηση, στη χορήγηση αδειών και στην υποστήριξη των επενδύσεων.

- ii. Η υιοθέτηση του νέου επενδυτικού νόμου έχει ως στόχο την προώθηση της ανάπτυξης με την εισαγωγή προγραμμάτων επενδυτικών ενισχύσεων: για να βελτιωθεί η τεχνολογική ανάπτυξη, η περιφερειακή συνοχή, η επιχειρηματικότητα και η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, για την προώθηση της πράσινης οικονομίας, την αποτελεσματική χρήση των υφιστάμενων υποδομών και την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων στην Ελλάδα. Τα σχέδια επενδυτικών κινήτρων θα ισχύουν για επενδυτικά σχέδια σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Οι ακόλουθες τρεις κατηγορίες ενισχύσεων μπορούν να χορηγηθούν: (α) μείωση της φορολογίας, (β) δωρεά και (γ) επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing). Τα ειδικά επενδυτικά σχέδια χωρίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες: α) της επιχειρηματικότητας των νέων, β) σε μεγάλα επενδυτικά σχέδια (τουλάχιστον € 50 εκατ.), γ) ολοκληρωμένα πολυετή σχέδια επενδύσεων, δ) συνεταιρισμοί και δικτύωση.
- iii. Ένας άλλος τομέας μεταρρύθμισης που πρέπει να αναφερθεί είναι και η πρόσφατη αναθεώρηση του νομικού πλαισίου για την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.) η οποία αναμένεται να ενισχύσει την αποτελεσματικότητά της και να αυξήσει την ανεξαρτησία της. Το νομοσχέδιο ενοποιεί και κωδικοποιεί την υφιστάμενη νομοθεσία για τον ανταγωνισμό, επικαιροποιεί τις βασικές αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού, προβλέπει μια πλήρως ανεξάρτητη Ε.Α., και εισάγει μέτρα διαφάνειας, ειδικές κυρώσεις για τους παραβάτες και νέες προθεσμίες.
- iv. Σημαντική είναι και η μεταρρύθμιση για το άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων. Οι μεταρρυθμιστική προσπάθεια έχει ως στόχο τα επαγγέλματα και τους περιορισμοί που παρακωλύουν τον ανταγωνισμό, ενώ την ίδια στιγμή στοχεύει να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο ποιότητας και επαρκούς προστασίας των καταναλωτών. Τον Σεπτέμβριο του 2010, ο κλάδος των οδικών εμπορευματικών μεταφορών απελευθερώθηκε πλήρως μετά από μια σύντομη μεταβατική περίοδο. Ο νόμος 3919/2011 απελευθερώνει όλα τα επαγγέλματα, συμπεριλαμβανομένων των φαρμακοποιών, των συμβολαιογράφων, των δικηγόρων, των αρχιτεκτόνων και των ορκωτών ελεγκτών, μέσω της εξάλειψης των περιορισμών, όπως η ελάχιστη αποζημίωση, προϋποθέσεις έναρξης επαγγέλματος, γεωγραφικοί περιορισμοί, η υποχρεωτική χρήση και άλλοι περιορισμοί. Ως προεπιλογή όλοι οι περιορισμοί έχουν αρθεί. Ωστόσο, ο νόμος δίνει τη δυνατότητα, εντός 4 μηνών από τη δημοσίευσή του στην επίσημη εφημερίδα της κυβέρνησης έκδοσης προεδρικών διαταγμάτων για τη διατήρηση των ειδικών περιορισμών για ορισμένα επαγγέλματα, για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος.
- v. Ένας νόμος «ομπρέλα» για τη ριζική απλούστευση του νομικού πλαισίου που διέπει την αδειοδότηση και τις διαδικασίες που σχετίζονται με τη λειτουργία της επιχείρησης έχει υποβληθεί στο Κοινοβούλιο για έγκριση και αναμένεται ότι θα ψηφιστεί μέχρι το Μάιο του 2011. Ο όγκος των δικαιολογητικών και των αδειοδοτήσεων που απαιτούνται επανορίζονται εκ νέου προκειμένου να μειωθούν οι χρονοβόρες διαδικασίες και να μειωθεί ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωσή της αδειοδότησης των επιχειρήσεων.

Πλαίσιο 6: Απλούστευση και επιτάχυνση της διαδικασίας αδειοδότησης

Για τα τεχνικά επαγγέλματα με τη:

- Δημιουργία ενός σύγχρονου νομοθετικού πλαισίου για κάθε ένα από τα 16 επαγγέλματα,
- Μείωση του αριθμού των αδειών που καθορίζει ο νόμος, ώστε να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες ανάγκες της οικονομίας,
- Εισαγωγή σύγχρονων συνθήκες και απαιτήσεις σχετικά με τα επαγγελματικά προσόντα και την πιστοποίησή τους.
- Άδεια δημιουργίας εξειδικευμένων κέντρων κατάρτισης με σκοπό την παροχή εξειδικευμένης

επαγγελματική εμπειρία.

Για τις βιομηχανικές δραστηριότητες με τη:

- Μεταρρύθμιση των υποδομών αδειοδότησης και ελέγχου
- Βελτίωση των διαδικασιών περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων και χρήσης γής
- Βελτίωση της διαφάνειας και της ανταλλαγής πληροφοριών, παρέχοντας όλη τη σχετική νομοθεσία και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση αδειών στο διαδίκτυο.
- Επιτάχυνση της διαδικασίας. Προτεραιότητα θα δοθεί στον ανασχεδιασμό και τη μείωση των απαραίτητων δικαιολογητικών, μελετών και ατομικών αδειών, κ.λπ. που απαιτούνται για την αδειοδότηση των μεταποιητικών εγκαταστάσεων.

Για επιχειρηματικά πάρκα με τη:

- Υλοποίηση της φιλοσοφία και των βασικών διατάξεων του χωροταξικού σχεδιασμού για τη βιομηχανία.
- Ρύθμιση σύντομων και απλών προθεσμιών για την έκδοση άδειας για Επιχειρηματικό Πάρκο.
- Οργάνωση των άτυπων βιομηχανικές περιοχές με σημαντικά περιβαλλοντικά και λειτουργικά προβλήματα που προκαλούνται από την κυβέρνηση ή από οποιονδήποτε τρίτο φορέα (επιμελητήρια, δήμος, ιδιωτικές επιχειρήσεις, κλπ).

vi. Μια άλλη σημαντική μεταρρύθμιση στον τομέα αυτό είναι και η εκπόνηση και εφαρμογή ενός προγράμματος δράσης φιλικού προς τις επιχειρήσεις «Business Friendly Action Plan», με στόχο να αναγνωρισθούν τα εμπόδια στην επιχειρηματικότητα και να αναληφθούν οι απαραίτητες δράσεις για την κατάργησή τους. Το σχέδιο δράσης αποτελεί το αποτέλεσμα μιας συλλογικής προσπάθειας σε πολλά Υπουργεία να εντοπίσουν τα υφιστάμενα σημαντικά εμπόδια στην επιχειρηματικότητα και τη διαρθρωτική ανταγωνιστικότητα και να παρουσιάσουν συντονισμένες δράσεις για την απομάκρυνσή τους συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία των προϋποθέσεων για μια πιο φιλική προς τις επιχειρήσεις Ελλάδα.

Κατά την εκπόνηση του σχεδίου δράσης, η βασική ιδέα ήταν να καλύψει όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων (κύκλο ζωής των επιχειρήσεων) από την δημιουργία μιας επιχείρησης μέχρι τη διάλυσή της / την ρευστοποίησή της και να εντοπιστούν τα εμπόδια που αντιμετωπίζονται κατά τα διάφορα στάδια σε μια προσπάθεια ολοκληρωμένης προσέγγισης. Τα περισσότερα εμπόδια που εντοπίστηκαν μπορούν να αντιμετωπιστούν και να αφαιρεθούν με βραχυπρόθεσμες δράσεις, ως εκ τούτου τα μέτρα είναι εμπροσθοβαρή και θα αρχίσουν να εφαρμόζονται το 2011. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένα σημαντικά εμπόδια στην επιχειρηματική δραστηριότητα τα οποία απαιτούν δράση σε πιο μακροπρόθεσμο επίπεδο. Σε αυτή την περίπτωση, ειδικές δράσεις για την εφαρμογή από το 2012 θα καθορισθούν σε μεταγενέστερο στάδιο.

vii. Οι διαδικασίες για τη δημιουργία επιχειρήσεων απλοποιούνται με τον νόμο 3853/2010. Τα 15 διαφορετικά βήματα και οι 35 ημέρες που απαιτούνται για την καθιέρωση μιας επιχείρησης περιορισμένης ευθύνης, έχει μειωθεί στο 1 βήμα, το οποίο απαιτεί 1 ημέρα για να ολοκληρωθεί. Το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) έχει επανασχεδιαστεί προκειμένου να είναι σύμφωνο με την προσέγγιση του «Σημείου Μοναδικής Εξυπηρέτησης». Η λειτουργία των σημείων μοναδικής εξυπηρέτησης για τη δημιουργία προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιρειών που προβλέπονται από τον νόμο 3853/2010 θα έχουν σημαντική επίπτωση όσον αφορά στη μείωση του διοικητικού φόρτου που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις. Η μετάπτωση των δεδομένων από τις βάσεις δεδομένων των Επιμελητηρίων στην κεντρική βάση δεδομένων του ΓΕΜΗ έχει ολοκληρωθεί κατά 99%. Επίσης, το εποπτικό όργανο του ΓΕΜΗ και των υπηρεσιών των σημείων μοναδικής εξυπηρέτησης όπως, διαμορφώνεται βάσει μιας υπουργικής απόφασης, είναι σε συνεργασία με την ομάδα της Κεντρικής Ένωσης των Επιμελητηρίων και του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με στόχο την επίτευξη της πλήρους λειτουργικότητας του συστήματος. Το ΓΕΜΗ θα αρχίσει να λειτουργεί τον Απρίλιο.

viii. Αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι ο νέος φορολογικός νόμος, που ψηφίστηκε το Μάρτιο του 2011, περιλαμβάνει μια σειρά από διατάξεις που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας.

ix. Τέλος, στο πλαίσιο της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής η ελληνική κυβέρνηση παρουσίασε μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την προώθηση των εξαγωγών. Ο στόχος είναι να ελαχιστοποιηθεί ή να εξαληφθεί δραστικά το εμπορικό έλλειμμα έως το 2014, καθώς και η αύξηση των εξαγωγών να αντιπροσωπεύει το 10% του ΑΕΠ μέχρι το 2012 και το 16% του ΑΕΠ έως το 2014.

Πλαίσιο 7: Προώθηση των εξαγωγών

Τα κύρια στοιχεία της στρατηγικής αυτής περιλαμβάνουν:

- Την θέσπιση ενός εθνικού σήματος.
- Την σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Εξαγωγών (μέσα από την συγχώνευση των δύο υφιστάμενων οργάνων), το οποίο θα παίζει βασικό ρόλο στο σχεδιασμό της εθνικής στρατηγικής για την ανάπτυξη μέσω των εξαγωγών, ΑΞΕ, της καινοτομίας, και της ενίσχυσης των ΜΜΕ.
- Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία, συμπεριλαμβανομένων του (i) Ταμείου «G2M - Πηγαίνετε στην αγορά», το οποίο περιλαμβάνει ένα κρατικό κεφάλαιο περίπου 70 εκατ. ευρώ, το οποίο θα εξασφαλίσει κεφάλαια από τράπεζες και άλλους επενδυτές και αναμένεται να είναι λειτουργικό την άνοιξη του 2011 και του(ii) πρόγραμματος για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, το οποίο προσφέρει κεφάλαια ύψους 30 εκατ. ευρώ μέσω του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) και είναι ήδη σε λειτουργία.
- Την αναδιοργάνωση του Ελληνικού Οργανισμού Ασφάλισης Πιστώσεων (Ο.Α.Ε.Π.) και του Ελληνικού Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου (ΟΠΕ)
- Τη δημιουργία ενός δικτύου πληροφόρησης σε όλη την Ελλάδα μέσα από την αξιοποίηση των ενώσεων εξαγωγέων, των τοπικών εμπορικών επιμελητηρίων και των τοπικών αρχών.

Επιπλέον, καταβάλλονται προσπάθειες για την άρση των διαδικαστικών επιβαρύνσεων για την προώθηση των εξαγωγών. Σε αυτό το πλαίσιο, ένα σχέδιο νόμου έχει συνταχθεί που αναθεωρεί το νομοθετικό πλαίσιο για τις εξαγωγές (Ν. 936/79). Αυτή η τροπολογία προβλέπει τον εκσυγχρονισμό των απαιτήσεων για το εξωτερικό εμπόριο, την κωδικοποίηση όλης της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με τις εξαγωγές και την κατάργηση των γραφειοκρατικών επιβαρύνσεων και την επιτάχυνση των διαδικασιών.

3.1 Πίνακας των βασικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που εφαρμόστηκαν το 2010 ή είναι σε εξέλιξη

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει εν συντομία τις βασικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2010 και όσες βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη.

Ολοκληρώθηκαν το 2010	
Ανεξαρτησία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας	✓
Αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος	✓
Νόμος για τη Δημοσιονομική Διαχείριση και Ευθύνη	✓
Αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης («Πρόγραμμα Καλλικράτης»)	✓
Συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση στον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα	✓
Μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας	✓
Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας	✓
Εποπτεία του ιδιωτικού ασφαλιστικού τομέα από την Τράπεζα της Ελλάδας	✓

Αναδιάρθρωση του τομέα των σιδηροδρόμων (ΟΣΕ)	✓
Απελευθέρωση των οδικών εμπορευματικών μεταφορών	✓
Επιτάχυνση “Fast-track” σημαντικών επενδύσεων	✓
Οριζόντια νομοθεσία για την Οδηγία των Υπηρεσιών	✓
Ενιαία Αρχή Πληρωμών για τη μισθοδοσία του δημόσιου τομέα	✓
Δημοσίευση στο διαδίκτυο όλων των αποφάσεων που αφορούν τη δέσμευση κονδυλίων στον τομέα της γενικής κυβέρνησης	✓
Νέος Επενδυτικός Νόμος	✓
Απελευθέρωση των κλειστών επαγγελμάτων	✓
Μεταρρύθμιση στον τομέα της Υγείας	✓
Αναδιάρθρωση του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών της Αθήνας (ΟΑΣΑ)	✓
Νόμος για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και για την αναδιάρθρωση των φορολογικών υπηρεσιών	✓
Καθιέρωση μητρώου υποχρεώσεων γενικής κυβέρνησης	✓
Σε εξέλιξη	
Απλοποίηση της διαδικασίας για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων	✓
Απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης για τεχνικά επαγγέλματα, βιομηχανικές δραστηριότητες και επιχειρηματικά πάρκα	
Ενιαίο σύστημα μισθοδοσίας στον δημόσιο τομέα	✓
Πρόγραμμα Αναδιρθρώσεων για τις Δημόσιες Επιχειρήσεις	✓
Νέος νόμος για την Επιτροπή Ανταγωνισμού	✓
Πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων	✓
Απελευθέρωση της χονδρικής αγοράς ενέργειας	✓
Ενιαία αρχή για τις δημόσιες συμβάσεις	✓

4. Θεματικός συντονισμός

Αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζει τις προτεινόμενες τροχιές για την επίτευξη των εθνικών στόχων όπως αυτοί προέκυψαν από τους 5 κύριους στόχους της Ε.Ε. Αναλύονται συνοπτικά οι πρωταρχικές προκλήσεις, τα μέτρα για την αντιμετώπισή τους όπως επίσης και η πραγματοποιηθείσα πρόοδος. Επίσης υπάρχει αναφορά στην υλοποίηση άλλων μέτρων τα οποία έχουν μεγάλη σημασία για κάθε ένα από τους θεματικούς τομείς.

4.1 Στόχος για την απασχόληση και βασικά μέτρα για την επίτευξή του

Η Ελλάδα έχει θέσει τον στόχο για το ποσοστό της απασχόλησης μέχρι το 2020 στο 70% για τον πληθυσμό μεταξύ 20 και 64. Αποτελεί αναμφίβολα έναν φιλόδοξο αλλά ταυτόχρονα ρεαλιστικό στόχο ο οποίος λαμβάνει υπόψη τις ήδη εφαρμοζόμενες μεταρρυθμίσεις στη αγορά εργασίας και τη συνολική υλοποίηση του προγράμματος οικονομικής σταθερότητας της Ελλάδας. Παρά ταύτα, αξίζει να σημειωθεί ότι ο στόχος αυτός ενδέχεται να αναθεωρηθεί σε περίπτωση δυσμενών εξελίξεων.

Σημαντικές μεταρρυθμίσεις έχουν υλοποιηθεί στην αγορά εργασίας με σκοπό τη δημιουργία ενός πιο ανταγωνιστικού παραγωγικού τομέα ενώ δέουσα προσοχή δίνεται σε κάθε περίπτωση στην προστασία των ευάλωτων κατηγοριών του πληθυσμού. Τα πρόσφατα μέτρα στοχεύουν στο να άρουν τα εμπόδια που υποσκάπτουν την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς εργασίας και εν τέλει να δώσουν ώθηση στην απασχόληση. Οι προβλέψεις της μεταρρύθμισης περιλαμβάνουν μεταξύ των άλλων: Επιχειρησιακές συμβάσεις οι οποίες υπερισχύουν των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών, ένα νέο σύστημα μεσολάβησης και διαιτησίας που εξασφαλίζει συμμετρική πρόσβαση σε όλα τα μέρη, μείωση στις

αποζημιώσεις απόλυσης, αύξηση στο ποσοστό των επιτρεπόμενων μαζικών απολύσεων, επέκταση της δοκιμαστικής περιόδου για τους νέοπροσλαμβανόμενους και μείωση της υπερωριακής απασχόλησης για τις εργασίες μερικής απασχόλησης.

4.1.1 Στόχος ποσοστού απασχόλησης: 70% του πληθυσμού μεταξύ 20 και 64 θα πρέπει να απασχολείται

Στην Ελλάδα το 2010 το ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20-64) σταθεροποιήθηκε στο 64%, 1,8 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα από τα επίπεδα του 2009 (65,8%). Το 4^ο τρίμηνο του 2010 ήταν το πιο αδύναμο του έτους, με τον αριθμό των εργαζομένων να μειώνεται κατά 2,4% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 4% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2009. Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας αναμένονται απαισιόδοξες φέτος καθώς και για τον επόμενο χρόνο αλλά με προοπτική και πρόβλεψη για γρήγορη ανάκαμψη στο δεύτερο μισό της δεκαετίας.

Πίνακας 3: Ποσοστό απασχόλησης (ηλικιακή ομάδα 20-64)

	2000	2009	2010			
Ποσοστό απασχόλησης	61,9%	65,8%	64%			
			Q1	Q2	Q3	Q4
			64,5%	64,6%	64,1%	62,7%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. – Επεξεργασία στοιχείων Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ).

Για τη βελτίωση των επιδόσεων της αγοράς εργασίας και την επίτευξη του εθνικού στόχου για την απασχόληση, ειδική έμφαση δίνεται στους νέους και τις γυναίκες. Μία σειρά από προσαρμοσμένες πολιτικές εφαρμόζονται για την ενθάρρυνση της απασχόλησης και τη διατήρηση των θέσεων εργασίας, χωρίς τις οποίες τα αποτελέσματα στην αγορά εργασίας θα ήταν ιδιαίτερα απογοητευτικά. Η αναμενόμενη βελτίωση στο ποσοστό απασχόλησης των γυναικών θα συμβάλει σημαντικά στη συνολική αύξηση του ποσοστού απασχόλησης μέχρι το 2020. Χαρακτηριστικά, το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών της ηλικιακής ομάδας 55-64 βελτιώθηκε κατά 1,2 ποσοστιαίες μονάδες το 2010 σε σχέση με το 2009. Επιπρόσθετα, η βελτίωση του συνολικού ποσοστού απασχόλησης κατά 3,9 ποσοστιαίες μονάδες την περίοδο 2000-2009 (ή 2,1 π.μ. βελτίωση μεταξύ 2000-2010) αποδίδεται κυρίως στην αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των γυναικών.

Οι πίνακες στο παράρτημα Ι παρουσιάζουν τα ποσοστά απασχόλησης και ανεργίας για τις ηλικιακές ομάδες 20-64, 15-24 και 55-64 κατά ηλικία. Καθίσταται εμφανές ότι η επίδοση των νέων σε όρους απασχόλησης επιδεινώθηκε την περίοδο 2000-2010 ενώ το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων της ηλικιακής ομάδας 55-64 βελτιώθηκε κατά 3,3 ποσοστιαίες μονάδες κατά την ίδια περίοδο.

4.1.2 Βασικά Μέτρα Πολιτικής

Μία εκτενής ατζέντα μεταρρυθμίσεων εφαρμόζεται ώστε να υποστηρίξει την βελτίωση της παραγωγικότητας και να αντιμετωπίσει τα εμπόδια στην αγορά εργασίας όπως:

- (α) εμπόδια από την πλευρά της ζήτησης
- (β) εμπόδια που σχετίζονται με την ένταξη/επανένταξη/διατήρηση συγκεκριμένων ομάδων στην αγορά εργασίας (νέοι, γυναίκες, μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενοι)
- (γ) το επίπεδο αποτελεσματικότητας των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης (ΟΑΕΔ)
- (δ) την αναντιστοιχία ζητούμενων και προσφερόμενων προσόντων
- (ε) την αδήλωτη εργασία

Το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων εστιάζει στις ακόλουθες τρεις βασικές προτεραιότητες οι οποίες είναι απόλυτα συμβατές με την ετήσια ανασκόπηση για την ανάπτυξη του 2011 και το πρόγραμμα οικονομικής στήριξης: *εξισορρόπηση ασφάλειας και ευελιξίας, να καταστεί η εργασία πιο ελκυστική και δράσεις ώστε να επανέλθουν οι άνεργοι στην εργασία.*

Το μνημόνιο κατανόησης μεταξύ της Ελλάδας, της ΕΕ της ΕΚΤ και του ΔΝΤ (Νόμος 3845/2010) και οι αναθεωρήσεις του (Ν. 3863/2010, 3899/2010) καθώς και ο νόμος 3846/2010 παρέχουν μία σειρά από

μέτρα που στοχεύουν αφενός στην αύξηση της ευελιξίας στην αγορά εργασίας, αφετέρου στην εξασφάλιση επαρκούς προστασίας για τους εργαζόμενους.

- Το “παθητικό” επίδομα ανεργίας μετατρέπεται σε ενεργή πολιτική αγοράς εργασίας που λαμβάνει τη μορφή ενός κουπονιού επανένταξης σαν επιδότηση προς τον εργοδότη που προσλαμβάνει έναν εγγεγραμμένο άνεργο
- Νομοθέτηση πολλών ευέλικτων μορφών εργασίας όπως η εκ περιτροπής εργασία, μερική απασχόληση, τηλε-εργασία, εργασία μέσω εταιριών προσωρινής απασχόλησης καθώς και νομοθέτηση σε σχέση με την ρύθμιση του εργασιακού χρόνου.
- Μείωση στον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο ειδοποίησης για την λήξη της αόριστου χρόνου σύμβασης μισθωτής εργασίας η οποία ουσιαστικά οδηγεί σε μείωση της αντίστοιχης αποζημίωσης κατά 50%
- Η έννοια της υπερωρίας αναθεωρείται κάτι που συνεπάγεται μείωση στο κόστος εργασίας.
- Το όριο πάνω από το οποίο μία απόλυση θεωρείται ομαδική αυξάνεται ενώ παράλληλα οι απολύσεις αυτές δεν μπορούν να αφορούν παραπάνω από το 10% των εργαζομένων μεταξύ 55-64.
- Οι νέοι εργαζόμενοι κάτω από 24 ετών και ανήλικοι εργαζόμενοι με συμβάσεις μαθητείας είναι δυνατό να αμείβονται με μισθούς που θα κυμαίνονται στο 84% και 70% του βασικού μισθού αντίστοιχα ενώ οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης επιδοτούνται από τον ΟΑΕΔ.
- Οι απολυμένοι εργαζόμενοι μεταξύ 55 και 64 ετών έχουν το δικαίωμα στην αυτασφάλιση και ο πρώην εργοδότης τους υποχρεούται να συμμετάσχει στο κόστος του προγράμματος αυτασφάλισης για περίοδο τριών ετών μετά την απόλυση.
- Η μεσολάβηση, η διαιτησία και οι συλλογικές συμβάσεις αναθεωρούνται με σκοπό τη διασφάλιση ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν συμμετρική πρόσβαση στο σύστημα.
- Ένας νέος τύπος συλλογικών διαπραγματεύσεων στο επίπεδο της επιχείρησης, οι «ειδικές επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις» αναμένεται να αποτελέσει ένα σημαντικό μηχανισμό προσαρμογής για επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσμενείς οικονομικές συνθήκες.
- Η δοκιμαστική περίοδος για τους νεοπροσλαμβανόμενους επεκτείνεται από τους δύο μήνες στον ένα χρόνο.

Η μείωση του μη μισθολογικού κόστους στοχεύει σε συγκεκριμένες ομάδες του εργατικού δυναμικού, μικρές επιχειρήσεις και γεωγραφικές περιοχές που αντιμετωπίζουν δυσμενείς οικονομικές συνθήκες και προβλήματα απασχόλησης έτσι ώστε να αποτραπουν σημαντικά κοινωνικά κόστη. Υπό την έννοια αυτή, μια βασική κατεύθυνση πολιτικής αναφέρεται στην επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την διατήρηση των υπαρχόντων.

Ο αγώνας κατά της *αδήλωτης εργασίας* είναι θεμελιώδης προτεραιότητα για την κυβέρνηση. Σε αυτήν την κατεύθυνση, μια σειρά από μέτρα έχουν ήδη δρομολογηθεί :

- Ένα ειδικό κουπόνι που θα χρησιμοποιείται ως αποζημίωση για τα επαγγέλματα αυτά στα οποία η αδήλωτη εργασία είναι εκτεταμένη (π.χ. εργασία οικιακής καθαρίστριας, φροντίδα για ηλικιωμένους κ.τ.λ.)
- Ένα ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα που θα συνδέει του συναρμόδιους φορείς, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, τον ΟΑΕΔ, το Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας και αργότερα το ΙΚΑ έτσι ώστε να επιτευχθεί διασταύρωση δεδομένων και πληροφοριών.
- Μία ηλεκτρονική κάρτα για κάθε έναν εργαζόμενο που θα είναι συνδεδεμένος με το παραπάνω πληροφοριακό σύστημα και θα χρησιμοποιείται ως αρχείο για το καθημερινό πρόγραμμα εργασίας του. Οι εργοδότες που θα κάνουν χρήση αυτού του μέτρου θα έχουν μία κλιμακωτή έκπτωση στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που μπορεί να φτάσει το 25%.

Η δια βίου μάθηση επίσης βρίσκεται στον πυρήνα της εθνικής μας ατζέντας μεταρρυθμίσεων :

- Ο νόμος 3879/2010 εγκαθιστά ένα ολοκληρωμένο εθνικό δίκτυο για τη δια βίου μάθηση το οποίο διασφαλίζει τη διασύνδεση με όλες της εμπλεκόμενες αρχές, την διαφάνεια και την υψηλή ποιότητα των σχετικών πολιτικών. Ο δεσμός μεταξύ της απασχόλησης και της δια βίου μάθησης επιτυγχάνεται μέσω ενός συστήματος που σκοπό έχει να αμβλύνει την αναντιστοιχία

μεταξύ προσφοράς και ζήτησης προσόντων και να ανταποκριθεί στις ταχείες μεταβολές της αγοράς.

- Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων έχει αναπτυχθεί (βάσει ευρωπαϊκών δεδομένων) για την πιστοποίηση των προσόντων, ανεξάρτητα από το εάν αυτά τα προσόντα αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της επίσημης ή όχι εκπαίδευσης και τη διασύνδεση αυτών των προσόντων με την αγορά εργασίας.
- Ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα που αφορά την αναβάθμιση των εθνικών κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού ώστε να αναπτυχθούν σύγχρονες συμβουλευτικές υπηρεσίες και επαγγελματικός προσανατολισμός στο πλαίσιο της εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης όπως επίσης της συνεχόμενης εκπαίδευσης και απασχόλησης.

Η μεταρρύθμιση που σχετίζεται με την ενδυνάμωση του ρόλου της *επιθεώρησης εργασίας (ΣΕΠΕ)* είναι καθοδόν. Τα βασικά της σημεία αποτελούν η ενίσχυση του συμβουλευτικού της ρόλου, η πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού και η θέσπιση συγκεκριμένων ποσοτικών στόχων αναφορικά με τους ελέγχους.

Με βάση τις ανωτέρω βασικές προτεραιότητες, οι παρακάτω παρεμβάσεις έχουν ξεκινήσει από το 2010 και βρίσκονται σε εξέλιξη :

1. Το “επιχειρησιακό πλάνο για τη στήριξη της εργασίας 2011”, που έχει ήδη ξεκινήσει έχει έναν συνολικό προϋπολογισμό 775 εκ. ευρώ και συνίσταται σε τρεις βασικούς άξονες : (α) Προγράμματα κοινωνικής εργασίας που σκοπό έχουν την απορρόφηση 55000 ανέργων (280 εκ. ευρώ), (β) Περιφερειακά ολοκληρωμένα προγράμματα για τη στήριξη της εργασίας με 37000 δικαιούχους (190 εκ. ευρώ) και (γ) μια σειρά από προγράμματα ενεργούς πολιτικής αγοράς εργασίας που θα υλοποιηθούν από τον ΟΑΕΔ το 2011 και θα ωφεληθούν 100000 άτομα (375 εκ. ευρώ)
2. Ένα πρόγραμμα επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών για 200000 εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης με στόχο τη διατήρηση τουλάχιστο 400000 θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα. Ο προϋπολογισμός είναι 992 εκ. ευρώ και επιδοτείται από το ΙΚΑ και τον ΟΑΕΔ
3. Ένα μακροπρόθεσμο πρόγραμμα για τον καλύτερο συνδυασμό της οικογενειακής και εργασιακής ζωής και την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε άτομα που λόγω άλλων υποχρεώσεων απείχαν (ειδικά οι γυναίκες) μέσω της εγκαθίδρυσης ευκολιών που σχετίζονται με την φροντίδα των μικρών παιδιών. Το πρόγραμμα αυτό υποστηρίζεται από τον Εργατικό Οργανισμό Κοινωνικών Επιδομάτων και την ελληνική υπηρεσία για την ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης. Χρηματοδοτείται κυρίως από το Ε.Π.Α.Ν.Α.Δ. (προϋπολογισμός : 280 εκ. ευρώ) και οι ωφεληθέντες θα είναι 100000.
4. Ένα πρόγραμμα επιδότησης που απευθύνεται σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα για την πρόσληψη ανέργων ηλικίας 16-24 ώστε να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία και θα πληρώνονται με το 80% του βασικού μισθού με την δυνατότητα να επεκταθεί η επιδότηση για 12 ακόμα μήνες εάν η σύμβαση μαθητείας μετατραπεί σε κανονική σύμβαση εργασίας. Υο πρόγραμμα έχει προϋπολογισμό 53,940,400 ευρώ και χρηματοδοτείται από το Ε.Π.Α.Ν.Α.Δ.
5. Ένα πρόγραμμα επαγγελματικής και εκπαιδευτικής κατάρτισης που απευθύνεται σε 125000 εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα με συνολικό κόστος 45 εκ. ευρώ και χρηματοδοτείται από τον Λογαριασμό για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση (ΛΑΕΚ)
6. Υλοποιείται από τον ΟΑΕΔ και χρηματοδοτείται από το ΙΚΑ και τον ΟΑΕΔ (προϋπολογισμός 501,424,000 ευρώ, διάρκεια : 4 χρόνια) ένα ειδικό πρόγραμμα για νέες θέσεις εργασίας που απευθύνεται σε 40000 δικαιούχους με ειδική έμφαση σε νέους ανθρώπους μέχρι 30 ετών, μικρές επιχειρήσεις, μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενους και μεγαλύτερης ηλικίας γυναίκες εργαζόμενες.
7. Προώθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας μέσω ενός προγράμματος του ΟΑΕΔ που υλοποιείται για 4000 γυναίκες και χρηματοδοτείται από το Ε.Π.Α.Ν.Α.Δ. (96 εκ. ευρώ)
8. Με στόχο την διατήρηση θέσεων εργασίας αλλά και την δημιουργία νέων στον τομέα του τουρισμού, ο ΟΑΕΔ εκπονεί ένα πρόγραμμα επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών για ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν τον ίδιο αριθμό εποχικού προσωπικού σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Απευθύνεται σε 70000 δικαιούχους και χρηματοδοτείται από το ΙΚΑ και τον ΟΑΕΔ (70 εκ. ευρώ)

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι ο ΟΑΕΔ έχει υλοποιήσει ένα πιλοτικό πρόγραμμα εσωτερικής αξιολόγησης με τη χρήση ενός πίνακα βαθμολόγησης χρησιμοποιώντας στοιχεία από το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα. Ο σκοπός της υπηρεσίας είναι να παράγει εξαμηνιαίες και ετήσιες εκθέσεις προόδου για την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχει. Επιπρόσθετα, δύο έρευνες είναι σε εξέλιξη που θα συνεισφέρουν στην ολοκλήρωση του συστήματος αξιολόγησης του οργανισμού για τα προγράμματα και τις δράσεις του.

Τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα υπόκεινται σε συνεχή αξιολόγηση με σκοπό την παροχή επαρκούς πληροφόρησης σε σχέση με τον ρεαλισμό των ποσοτικών κριτηρίων καθώς και την αποτελεσματικότητα και τις επιπτώσεις των παρεμβάσεων.

4.2 Στόχος για την E&A & βασικά μέτρα πολιτικής για την επίτευξή του

Όσον αφορά στην βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη έχουν εντοπιστεί πέντε βασικοί τομείς στρατηγικής σημασίας για τη χώρα και οι οποίοι αποτελούν εθνικές προτεραιότητες. Αυτοί αφορούν: 1) Γεωργικά προϊόντα διατροφής, 2) Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, 3) Υλικά / Χημικές ουσίες, 4) Ενέργεια-Περιβάλλον, και 5) Υγεία / Βιοϊατρική. Επιπρόσθετα, η εφαρμοσμένη οικονομική και κοινωνική έρευνα όπως και η έρευνα σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά θεωρούνται επίσης εθνικής σημασίας και θα υποστηριχθούν.

Η διαδικασία για την επίτευξη αυτών των προτεραιοτήτων (και για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών αναγκών της χώρας) είναι βασισμένη σε 4 διαστάσεις / κατηγορίες δράσεων.

1) Ενίσχυση και υποστήριξη του επιστημονικού / ερευνητικού προσωπικού και των υποδομών της έρευνας. Αυτό περιλαμβάνει μια ποικιλία μέτρων όπως προκηρύξεις για διεπιστημονική έρευνα, διερευνητικές μελέτες, και υποστήριξη για μεταπτυχιακές σπουδές και για μεταδιδακτορική έρευνα. Μια νέα σημαντική πρωτοβουλία στο πλαίσιο αυτής της κατηγορίας είναι μια προκήρυξη, ίδια με εκείνη της Επιτροπής Ευρωπαϊκής Έρευνας (European Research Council) για την αρχική επιχορήγηση προς νέους ερευνητές (η οποία αναμένεται να ανακοινωθεί μέχρι το τέλος του έτους). Στόχος της παρούσας προκήρυξης είναι να προσελκύσει κορυφαίους νέους Έλληνες να παραμείνουν ή να επιστρέψουν στην Ελλάδα σε μια στιγμή ήταν υπάρχουν πολλά κίνητρα για τους Έλληνες επιστήμονες να την εγκαταλείψουν.

2) Ενθάρρυνση των δεσμών μεταξύ της επιστημονικής / ερευνητικής κοινότητας και των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών. Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει προκηρύξεις για τη δημιουργία spin-offs, καινοτόμων θυλάκων συνεργασίας (clusters), καθώς και προσπάθειες συνεργασίας μεταξύ του ιδιωτικού τομέα και των δημόσιων ερευνητικών ιδρυμάτων. (Θα υπάρξουν δύο νέες προκηρύξεις για την υποβολή προτάσεων σχετικά με τη θέσπιση δεσμών μεταξύ της επιστήμης και της βιομηχανίας από τις 5 Απριλίου), 3) Στήριξη διμερών και ευρωπαϊκών και διεθνών συνεργασιών, και

4) Ευαισθητοποίηση και Εκπαίδευση όσον αφορά στην έρευνα στην κοινωνία (ιδίως στους νέους).

Οι αρχές πάνω στις οποίες στηρίζονται οι ερευνητικές διαδικασίες περιλαμβάνουν: περιοδικότητα και προβλεπτικότητα των προκηρύξεων, φιλική προς το χρήστη υποβολή προτάσεων καθώς και ανεξάρτητη, αντικειμενική και υψηλής ποιότητας αξιολόγηση των προτάσεων με τη συνεισφορά υψηλού επιπέδου εμπειρογνομώνων εντός και εκτός της χώρας.

4.2.1 Στόχος προγενέστερος για E&A : 2% του ΑΕΠ θα πρέπει να επενδύεται σε E&A.

Σύμφωνα με μια μελέτη που διεξήγαγε η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος έως το 2020, η ακαθάριστη εγχώρια δαπάνη για E & A (ΑΔΕΑ), θα πρέπει να αυξηθεί από 1,3 εκατομμύρια € το 2007 σε 4,9 εκατομμύρια € (σε τρέχουσες τιμές) το 2020.

Οι παραδοχές πάνω στις οποίες βασίστηκε η μελέτη είναι οι ακόλουθες:

Το ποσοστό των δημοσίων δαπανών (εξαιρουμένων των δαπανών μέσω του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ)), αναμένεται να παρουσιάσει μείωση για την περίοδο 2010-2012 (κατά -10%

το 2010, -5% το 2011 και σταθερό το 2012) . Ωστόσο, για την περίοδο 2013-2020, προβλέπεται ότι μπορεί να υπάρξει αύξηση των δημοσίων δαπανών. Αυτή η αύξηση αναμένεται να προέλθει από τις δαπάνες των πληρωμών λόγω του κλεισίματος των συγχρηματοδοτούμενων έργων (το 2015 είναι το τελευταίο έτος για το ΕΣΠΑ), καθώς έχει παρατηρηθεί μέχρι σήμερα μια καθυστέρηση στην υλοποίηση του ΕΣΠΑ. Ως εκ τούτου, αναμένεται ότι έως το 2015 το σύνολο των διαθέσιμων κονδυλίων μέσω του ΕΣΠΑ θα έχουν απορροφηθεί, συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαίων της εθνικής συμμετοχής. Για την περίοδο 2015-2020, αναμένεται επίσης ότι μπορεί να υπάρξει μια αύξηση των διαθέσιμων κεφαλαίων. Η αύξηση αυτή θα προέλθει κυρίως από τα «νέα διαρθρωτικά ταμεία», τα οποία θα υποστηρίζουν προγράμματα E & A. Η προσδοκία αυτή βασίζεται στο γεγονός ότι τα κεφάλαια της Ε.Ε. για την επόμενη προγραμματική περίοδο θα είναι επικεντρωμένα στο ειδικό επιχειρησιακό πρόγραμμα για την E&A, το οποίο και είναι ο στόχος αυτής της πολιτικής της κυβέρνησης.

Όσον αφορά στον ιδιωτικό τομέα, η βασική υπόθεση, σύμφωνα με τη μελέτη αυτή, είναι ότι μπορεί να υπάρξει μια μικρή αύξηση δαπανών E & A, η οποία θα ενδυναμώνεται σταδιακά, αρχικά κατά 5% ανά έτος (ισοδύναμα με το τι έχει συμβεί στο παρελθόν). Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί για την παροχή κινήτρων για την E & A και τις δαπάνες καινοτομίας, δηλαδή i) μείωση κατά 50% από τα καθαρά κέρδη μιας επιχείρησης για τις δαπάνες E&A στον τομέα της επιστημονικής και της τεχνολογικής έρευνας, ii) φοροαπαλλαγές για 3 συναπτά έτη για τα εισοδήματα που προέρχονται από τις πωλήσεις προϊόντων που παράγονται από την εκμετάλλευση διεθνώς αναγνωρισμένων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, iii) κίνητρα του νέου επενδυτικού νόμου. Ωστόσο, το τρέχων ποσοστό των ιδιωτικών δαπανών προς το ΑΕΠ, σύμφωνα με τις τελευταίες διαθέσιμες εκτιμήσεις (2009), παραμένει σημαντικά χαμηλό (κοντά στο 0,16% του ΑΕΠ και το 31% του συνόλου των ΑΔΕΑ, και ενδέχεται να παραμείνει στάσιμο λόγω της συνεχιζόμενης ύφεσης.

Η Επίτευξη του στόχου

Είναι προφανές ότι, με δεδομένο το υπάρχον οικονομικό περιβάλλον στη χώρα, σε συνάρτηση με το παγκόσμιο και το ευρωπαϊκό οικονομικό κλίμα, ο στόχος για επενδύσεις 2% έως το 2020 ενδέχεται να είναι ανέφικτος και θα χρειαστεί να αναθεωρηθεί σε πιο ρεαλιστικά επίπεδα. Αυτό που η Ελλάδα έχει (και θα) επιτύχει, ωστόσο, είναι η πολύ πιο αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων. Ως επακόλουθο, αναμένεται ότι θα αυξηθεί η ποιότητα της έρευνας και η εφαρμογή των αποτελεσμάτων της στην οικονομία και στην κοινωνία. Επιπλέον, τα ερευνητικά ιδρύματα και οι επιστήμονες θα είναι σε καλύτερη θέση και πιο ανταγωνιστικοί στη διεθνή σκηνή.

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι υπό τις σημερινές συνθήκες η μόνη πιθανή πηγή αύξησης της κρατικής χρηματοδότησης για την έρευνα είναι μέσω των διαρθρωτικών ταμείων. Η επιτυχία του ελληνικού προγράμματος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό τόσο από την ποιότητα των κυβερνητικών παρεμβάσεων, αλλά και από την έκταση της στήριξης της Ε.Ε. για τα δημόσια οικονομικά, καθώς και για την περιφερειακή ανάπτυξη.

Όσον αφορά στα διαρθρωτικά ταμεία της Ε.Ε. σύμφωνα με τα σχέδια μας, τα κονδύλια που διατίθενται για την E&A για την υφιστάμενη περίοδο θα δαπανηθούν μέχρι το 2015, ενώ για την επόμενη προγραμματική περίοδο, έμφαση θα δοθεί στη δημιουργία ενός στοχευμένου επιχειρησιακού προγράμματος για E&A με επαρκείς πόρους. Μέσω των στοχευμένων προγραμμάτων κρατικών ενισχύσεων που έχουν ήδη ξεκινήσει και τα οποία καλύπτουν τις ανάγκες του κλάδου οι στόχοι μας θα επιτευχθούν. Τέλος, μέσω των κινήτρων που καθιερώθηκαν για τις δαπάνες σε E&A, τις φοροαπαλλαγές για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και το νέο επενδυτικό νόμο, το αναγκαίο πλαίσιο έχει ήδη συσταθεί για την υποστήριξη και την ενίσχυση της ιδιωτικής δαπάνης σε E&A.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο στόχος ενδέχεται να αναθεωρηθεί περαιτέρω λόγω απρόβλεπτων εξελίξεων ή νέων δεδομένων.

4.2.2 Βασικά μέτρα πολιτικής

Νέος νόμος-πλαίσιο για την έρευνα είναι στο στάδιο της προετοιμασίας.

Ένας νέος νόμος-πλαίσιο για τη στήριξη της Έρευνας, και της Τεχνολογικής Ανάπτυξης ο οποίος θα αντικαταστήσει το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο είναι υπό εξέλιξη. Προγενέστερα, πραγματοποιήθηκε δημόσια διαβούλευση η οποία διήρκησε 4 μήνες όσον αφορά στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη στήριξη της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας. Η διαβούλευση αυτή έγινε τόσο ηλεκτρονικά όσο και μέσω της πραγματοποίησης ομάδων εργασίας σε όλη τη χώρα. Τα πορίσματα αυτών των διαβουλεύσεων χρησιμεύουν ως βάση για το νέο νόμο για την Έρευνα. Το νομοσχέδιο αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2011.

Οι στόχοι του Εθνικού Σχεδίου Δράσης που παρουσιάστηκε στην ερευνητική και στην επιχειρηματική κοινότητα περιλαμβάνουν:

- Τη λειτουργική ενοποίηση του εθνικού ερευνητικού «ιστού» με μια ολοκληρωμένη πολιτική εποπτεία, και τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό της κυβερνητικής πολιτικής με την καλύτερη δυνατή χρήση των παρατηρήσεων ενός πιο ευέλικτου Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ).
- Τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος για E & A
- Την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ έρευνας και καινοτομίας
- Την ενίσχυση του ελληνικού ερευνητικού συστήματος και της δυνατότητάς του να υποστηρίζει την οικονομική ανάπτυξη της χώρας
- Τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας χρηματοδότησης

Βελτίωση του επενδυτικού κλίματος για E & A

Τα φορολογικά κίνητρα αποτελούν ένα σημαντικό μηχανισμό για την τόνωση της δραστηριότητας σε E & A στον ιδιωτικό τομέα. Εκτός από τις εκπτώσεις φόρου για επενδύσεις σε E & A, καθώς και τα μέτρα που περιλαμβάνονται στον πρόσφατο επενδυτικό νόμο, και στο βαθμό που οι δημοσιονομικές συνθήκες το επιτρέπουν, εξετάζονται οι πιθανότητες για επέκταση των φορολογικών κινήτρων ώστε να υποστηριχθεί η ανάπτυξη spin-offs, spin-outs, και επιστημονικών και τεχνολογικών πάρκων.

Ο εκσυγχρονισμός του Εθνικού συστήματος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας είναι επίσης υπό εξέταση, προκειμένου να βελτιωθεί η προστασία των δικαιωμάτων των εφευρετών και να υπάρξει καλύτερη υποστήριξη για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερευνών από τις ελληνικές επιχειρήσεις, τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα. Το νομοσχέδιο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση (που βρίσκεται στο στάδιο της επεξεργασίας) θα έχει μια διάταξη για την ίδρυση Γραφείων Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας μέσα στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ).

Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ έρευνας και καινοτομίας

Όπως αναφέρθηκε στην αρχή της ενότητας, μια βασική διάσταση των προκηρύξεων θα επικεντρωθεί στην ενθάρρυνση των δεσμών μεταξύ της επιστημονικής και ερευνητικής κοινότητας και των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών. Πράγματι, ένα σημαντικό μέρος των κυβερνητικών ερευνητικών προγραμμάτων έχουν ως στόχο την υποστήριξη της έρευνας σε νέες μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) υψηλής τεχνολογίας, σε spin-offs και spin-outs, και σε ερευνητικά έργα συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων, καθώς και μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών του δημόσιου τομέα (πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα). Τα προγράμματα αυτά (ΜΜΕς, «Spin-off, spin-out» και «Συνεργασία») υλοποιούνται μέσω προκηρύξεων για την υποβολή προτάσεων, οι οποίες αναμένεται να απορροφήσουν πάνω από 200 εκατομμύρια ευρώ κατά την περίοδο 2011 έως 2015 (από το σύνολο των 570 εκατομμυρίων ευρώ τα οποία έχουν διατεθεί για τον κλάδο της Έρευνας και Τεχνολογίας από το ΕΣΠΑ για την περίοδο 2007-2013).

Ένας άλλος τομέας δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στη βελτίωση των δεσμών μεταξύ της καινοτομίας και της έρευνας αφορούν στα προγράμματα για «Συνεργατικούς Σχηματισμούς (clusters)», καθώς και στην υποστήριξη για τη δημιουργία πάρκων καινοτόμων επιχειρήσεων όπως και ενίσχυση της

συμμετοχής ελληνικών εταιρειών σε κοινοπραξίες Κοινών Τεχνολογικών Πρωτοβουλιών της Ε.Ε. Αυτές αναμένεται να απορροφήσουν επενδύσεις της τάξεως των 30 εκατομμυρίων ευρώ κατά την περίοδο 2011-2013.

Ενίσχυση του ελληνικού συστήματος έρευνας

Μια προϋπόθεση για την ενίσχυση της ζήτησης για έρευνα στην ελληνική οικονομία και κοινωνία, είναι η βελτίωση της ποιότητας του ίδιου του συστήματος έρευνας (ανθρώπινο δυναμικό και υποδομές) στην Ελλάδα. Για το σκοπό αυτό μια βασική κατηγορία των προκηρύξεων επικεντρώνεται σε αυτό τον τομέα. Θα υπάρξουν προγράμματα που θα εστιάζουν στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου για την έρευνα μέσα σε μια οικονομία της γνώσης (συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης κορυφαίων ερευνητών, υποστήριξη της κινητικότητας των ερευνητών μεταξύ των επιχειρήσεων και στήριξης της εκπαίδευσης σε δραστηριότητες καινοτομίας). Η χρηματοδότηση των προγραμμάτων αυτών αναμένεται να υπερβεί τα 150 εκατομμύρια ευρώ κατά την περίοδο 2011-2013.

Επιπλέον, μια σημαντική σειρά προγραμμάτων αφορούν την αναβάθμιση των υποδομών της έρευνας, αξιοποιώντας τις εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω του οδικού χάρτη του Ευρωπαϊκού Στρατηγικού Φόρουμ για τις Ερευνητικές Υποδομές (ESFRI).

Η υποστήριξη των διμερών και διεθνών προσπαθειών συνεργασίας αναμένεται επίσης να συμβάλει σημαντικά στην ενίσχυση του συστήματος της έρευνας στην Ελλάδα. Τέλος, ένα τρίτο σύνολο δραστηριοτήτων σχετίζεται με την ανάπτυξη μιας κουλτούρας εξωστρέφειας της ελληνικής επιστημονικής και τεχνολογικής κοινότητας μέσα από προσπάθειες προβολής και εκπαίδευσης. Αυτές οι δραστηριότητες παρόλο που δεν είναι σημαντικές σε χρηματικούς όρους (6 εκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 2011-2012) αναμένεται ότι θα αποφέρουν σημαντικά οφέλη.

Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας χρηματοδότησης

Τα μέτρα που αναφέρονται παραπάνω συνεπάγονται τη συνεχή και απρόσκοπτη χρηματοδότηση του ελληνικού ερευνητικού συστήματος. Καθώς η χρηματοδότηση γίνεται κυρίως μέσω των διαρθρωτικών ταμείων της Ε.Ε., είναι σημαντικό ότι αυτή η χρηματοδότηση να οδηγεί σε βιώσιμη αλλαγή της συμπεριφοράς των φορέων του ελληνικού συστήματος. Για το λόγο αυτό, θα εξεταστεί η διαμόρφωση ενός καλύτερου συστήματος αξιολόγησης με βάση τις συστάσεις του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι τα προγράμματα επιτυγχάνουν τα επιθυμητά αποτελέσματα (αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας) και να υπάρχει η δυνατότητα προσαρμογών και βελτιώσεων. Αυτά θα βασίζονται στις γνώσεις που παρέχονται από μια γενικότερη αξιολόγηση της πολιτικής έρευνας και τεχνολογίας στην Ελλάδα, η οποία σχεδιάζεται τώρα, προκειμένου να βελτιωθεί η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα του συστήματος Ε&Α στην Ελλάδα. Σε αυτό το πλαίσιο οι δυνατότητες αναδιάρθρωσης των ερευνητικών ιδρυμάτων, θα εξεταστούν ενδελεχώς. Όλες οι παραπάνω ενέργειες εντάσσονται στο πλαίσιο μιας γενικότερης μεταρρύθμισης σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης, είναι μέρος της προσπάθειας της ελληνικής κυβέρνησης να κάνει την έρευνα ένα απαραίτητο εργαλείο για την ανάκαμψη της χώρας και για να συσχετίσει την έρευνα με τις ανάγκες της χώρας.

4.3 Περιβαλλοντικοί Στόχοι και βασικά μέτρα για την επίτευξη τους.

Ο τριπλός στόχος του πακέτου 20-20-20 θεωρείται από την ελληνική Κυβέρνηση τόσο ως υποχρέωση αλλά και ως ευκαιρία. Προβλέπεται ότι θα διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο στη εξασφάλιση της ενεργειακής ασφάλειας, θα μειώσει τις εθνικές εκπομπές ρύπων και θα ωθήσει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας με την προσέλκυση επενδύσεων κεφαλαίου και σχετικής τεχνογνωσίας. Εκτιμάται επίσης ότι θα βοηθήσει τις οικονομικές συνθήκες στην ύπαιθρο και θα δώσει ώθηση στην οικο-βιομηχανία που

χρησιμοποιεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της τοπικής αγροτικής παραγωγής και της βιομηχανίας τροφίμων.

4.3.1 Στόχος για το Περιβάλλον: Συμμετοχή των Ανανεώσιμων Πηγών στο ενεργειακό ισοζύγιο κατά 20%. Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας κατά 15% ως προς τα προβλεπόμενα επίπεδα για το 2020 μέσω βελτιώσεων στην ενεργειακή αποδοτικότητα. Μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου κατά 4% (σε σχέση με τα επίπεδα του 2005).

Η επίτευξη των στόχων με βάση το χρονοδιάγραμμα των ΑΠΕ μέχρι το 2020 απαιτεί την επεξεργασία πολιτικών και μέτρων με σκοπό την ταυτόχρονη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη στρατηγική “20-20-20” και την επιτάχυνση της ελληνικής οικονομίας δια μέσου της πράσινης ανάπτυξης και της αυξημένης ανταγωνιστικότητας του ιδιωτικού τομέα. Πρόσφατα, εγκρίθηκε από το κοινοβούλιο ένα σύνολο βασικών νομοθετικών πρωτοβουλιών. Μεταξύ αυτών, ο νόμος 3851/2010 για “την επιτάχυνση της ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και άλλες ρυθμίσεις της αρμοδιότητας του Υπουργείου Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής” έχει μεγάλη σημασία και αναιρεί διατάξεις τις υπάρχουσας νομοθεσίας με σκοπό την απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης, την υλοποίηση των τιμολογίων με βάση το κόστος ανάπτυξης ΑΠΕ (feed-in-tariffs) και την αντιμετώπιση των εμποδίων σε τοπικό επίπεδο καθώς και την εφαρμογή συγκεκριμένων κανονισμών για τη χρήση ΑΠΕ σε κτήρια σύμφωνα με τον πρόσφατα εγκεκριμένο “Κανονισμό ενεργειακής απόδοσης στα κτήρια”. Επιπρόσθετα, ο νόμος αυτός θέτει συγκεκριμένους στόχους για το 2020 αναφορικά με το ποσοστό των ΑΠΕ στην τελική κατανάλωση ενέργειας, την παραγωγή ηλεκτρισμού και τη συνεισφορά στη θέρμανση, ψύξη και τις μεταφορές.

4.3.2 Βασικά μέτρα Πολιτικής

Τα μέτρα που προγραμματίζονται για την παραγωγή ηλεκτρισμού στα διασυνδεδεμένα συστήματα θα βασίζονται στην παραγωγή ενέργειας από:

- Μονάδες λιγνίτη οι οποίες θα εκσυγχρονιστούν με τη χρήση της καλύτερης διαθέσιμης τεχνολογίας όπως επίσης και υιοθέτηση νέας τεχνολογίας αξιοποίησης των καταλοίπων της βιομάζας σε συνδυασμό με το σταδιακό κλείσιμο των ρυπογόνων και λιγότερο αποτελεσματικών μονάδων.
- Μεγάλης κλίμακας μονάδες ΑΠΕ, κυρίως αιολικά πάρκα και μεγάλα υδροηλεκτρικά εργοστάσια (αλλά και φωτοβολταϊκά συγκέντρωσης) μαζί με μεσαίας/μικρής κλίμακας μονάδες ΑΠΕ (φωτοβολταϊκά, μικρά υδροηλεκτρικά, βιοαέριο, γεωθερμικά, συμπαραγωγή βιομάζας και εφαρμογές ΑΠΕ για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στις κατοικίες και τα κτήρια του τριτογενούς τομέα της οικονομίας)
- Νέα υδροηλεκτρικά εργοστάσια προώθησης και αποθήκευσης υδάτινου δυναμικού (pumped storage) θα καταστούν επιχειρησιακά συμβάλλοντας στη σταθερότητα του δικτύου.
- Επιπρόσθετες μονάδες φυσικού αερίου συνδυασμένου κύκλου και σε μικρότερο βαθμό αεριοστρόβιλοι.
- Μονάδες CHP (συνδυασμός ενέργειας και θερμότητας)

Περιλαμβάνεται επίσης η ανάπτυξη και χρήση έξυπνων δικτύων μαζί με την ευφυή παρακολούθηση, τον έλεγχο καθώς και τεχνολογίες επικοινωνίας ώστε να μειωθούν οι απώλειες του δικτύου και να βελτιωθεί η διαχείριση της ζήτησης.

Προκειμένου να υλοποιηθεί πλήρως το εθνικό σχέδιο δράσης για την ανανεώσιμη ενέργεια και να επιτευχθούν οι στόχοι 20-20-20, νέες χρηματοδοτικές πρωτοβουλίες αναλαμβάνονται για την στήριξη της παραγωγής θερμότητας από βιομάζα και γεωθερμία. Επίσης πραγματοποιούνται όλα τα τεχνικά μέτρα τα οποία προβλέπονται στο πρόσφατο κανονισμό ενεργειακής απόδοσης κτηρίων με σκοπό να υπάρξει σημαντική εξοικονόμηση από το 2010. Αν και οι εφαρμογές της ηλιακής ενέργειας έχουν ήδη σημαντική διείσδυση στον τομέα των κατασκευών, ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο που θα εισαχθεί το 2011 μαζί με τις σχετικές τεχνικές προδιαγραφές αναφορικά με την ελάχιστη συμβολή των ηλιακών θερμικών συστημάτων για όλα τα νέα κτήρια, αναμένεται να συμβάλει περαιτέρω. Ο νέος κανονισμός κτηρίων θα αποτελέσει το βασικό νομοθετικό εργαλείο για την εξάπλωση των ΑΠΕ για ψύξη και θέρμανση στον τριτογενή τομέα και στις κατοικίες αλλά επίσης και στη βιομηχανία και τον αγροτικό τομέα.

Επιπρόσθετα, η επιτυχής υλοποίηση των μέτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας από τους τελικούς χρήστες μαζί με την ανάπτυξη νέων μηχανισμών αγοράς (π.χ. εταιρίες εξοικονόμησης ενέργειας) τόσο για τον ιδιωτικό όσο και για τον δημόσιο τομέα θεωρείται θεμελιώδης ώστε να επιτευχθεί το προβλεπόμενο ποσοστό των ΑΠΕ ως προς την ψύξη και την θέρμανση.

Η διείσδυση των βιοκαυσίμων στις μεταφορές ώστε να επιτευχθεί ο στόχος 20-20-20 θα πραγματοποιηθεί μέσω ενός συνδυασμού νομοθετικών παρεμβάσεων ώστε να ενθαρρυνθεί τόσο η χρήση πιο ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων όσο και η κατανάλωση βιοκαυσίμων αντί ορυκτών καυσίμων στις μεταφορές. Έμφαση θα δοθεί στην εγχώρια παραγωγή των απαιτούμενων ποσοτήτων βιοντίζελ, στην εξερεύνηση του εγχώριου δυναμικού βιομάζας με τις ενεργειακές καλλιέργειες για βιοκαύσιμα και την ανάπτυξη των απαραίτητων εφοδιαστικών αλυσίδων ώστε να διασφαλιστεί η συνεισφορά την εγχώριας αγροτικής παραγωγής.

4.4 Στόχος για την Παιδεία & βασικά μέτρα πολιτικής για την επίτευξή του

4.4.1 Στόχος για την Παιδεία: Το ποσοστό ατόμων που εγκαταλείπει πρόωρα το σχολείο θα πρέπει να είναι κάτω από 10% και τουλάχιστον 32% της νέας γενιάς θα πρέπει να έχει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Όσον αφορά το στόχο του 10% της μαθητικής διαρροής, στην Ελλάδα, όπως μπορεί να διαπιστωθεί από τον ακόλουθο πίνακα, το ποσοστό αυτό ανερχόταν σε 18,2% το 2000, μειώθηκε σε 14,8% το 2008 και το 2020 εκτιμάται ότι θα μειωθεί περαιτέρω σε 9,7 %. Ως εκ τούτου, προβλέπεται ότι ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μέχρι το 2020 και ενδεχομένως να βελτιωθεί ακόμη περισσότερο.

Πίνακας 4: Μαθητική διαρροή σε %		
2000	2008	2020*
18,2	14,8	9,7

Πηγή: Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, *προβλέψεις

Όσον αφορά το δεύτερο στόχο που αναφέρεται στη νέα γενιά να κατέχει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Υπουργείου Παιδείας, ο στόχος του 32% θα επιτευχθεί μέχρι το 2020.

Πίνακας 5: Μερίδιο του πληθυσμού που έχει πτυχίο τριτοβάθμιας ή ισότιμης εκπαίδευσης σε %		
2000	2008	2020*
25,4	25,6	32

Πηγή: Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, *προβλέψεις

4.4.2 Βασικά Μέτρα Πολιτικής

1) Όσον αφορά το στόχο για περιορισμό του ποσοστού των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο στο 10% μέχρι το 2020, τα ακόλουθα μέτρα που εφαρμόζονται ήδη, ή θα εφαρμοστούν στο άμεσο μέλλον, πρέπει να αναφερθούν:

Μία νέα πολιτική που αφορά στην πρωτοβάθμια και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το «Νέο Σχολείο» βάζει τον μαθητή στο επίκεντρο του εκπαιδευτικού συστήματος. Έχει ως στόχο την αναμόρφωση και τη βελτίωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολό του. Η πολιτική «Νέο Σχολείο» βασίζεται σε πέντε βασικές αρχές: ολόημερο, χωρίς αποκλεισμούς, ψηφιακό, βιώσιμο και καινοτόμο σχολείο.

Κατά το τρέχον σχολικό έτος υλοποιούνται τα ακόλουθα μέτρα:

- Σύγχρονο Πρόγραμμα Σπουδών
 - Ανάπτυξη νέων και ευέλικτων προγραμμάτων σπουδών για την υποχρεωτική εκπαίδευση (ηλικίες 4-15 ετών)
 - Ολοκλήρωση της πρότασης για τη δομή και το περιεχόμενο του νέου αναλυτικού προγράμματος για το «Νέο Λύκειο».
 - Εφαρμογή της δράσης «Δημοτικά Σχολεία με ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεις των μαθημάτων" στα 800 μεγαλύτερα σχολεία της χώρας (τα οποία αφορούν το 30% του συνόλου των μαθητών). Εξορθολογίζεται το διδακτικό πρόγραμμα στις δύο τελευταίες τάξεις του δημοτικού σχολείου, στο γυμνάσιο και στο λύκειο με στόχο να υπάρξει μείωση των μαθημάτων και να ενισχυθεί η δυνατότητα αφομίωσης των μαθητών και να καταστεί το σχολείο περισσότερο φιλικό προς τον μαθητή.
 - Εφαρμογή της αξιολόγησης στα Σχολεία. Όλες οι πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες σχολικές μονάδες θα αξιολογηθούν σύμφωνα με το εκπαιδευτικό έργο που επιτελούν.
- Εκπαιδευτικοί
 - Καθιερώνεται Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής Κατάρτισης για τους εκπαιδευτικούς, καθώς και η αξιολόγησή των καθηγητών.
 - Οι Καθηγητές όλων των ειδικοτήτων θα συμμετάσχουν, μέχρι το Δεκέμβριο του 2013, στο ολοκληρωμένο πρόγραμμα κατάρτισης για το «Νέο Σχολείο». Εκτιμάται ότι θα καταρτιστούν περίπου 150.000 καθηγητές.
- Ευπαθείς ομάδες του Πληθυσμού

Η στρατηγική αναμόρφωση της Ειδικής Εκπαίδευσης θα εφαρμοστεί μέσα από δράσεις όπως:

- Προμήθεια ειδικού εξοπλισμού για όλα τα ειδικά σχολεία, διασφάλιση των κονδυλίων για την παράλληλη στήριξη (καθηγητή ανά μαθητή) των παιδιών με ειδικές ανάγκες (2011).
- Οι δράσεις στην Παιδεία, κυρίως μέσω των παρεμβάσεων για τις ευπαθείς ομάδες, περιλαμβάνουν:
 - Για τους Ρόμα: Ειδικά προγράμματα υλοποιούνται σε 80 δήμους.
 - Για τη μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη: Ένα υποστηρικτικό πρόγραμμα έχει ξεκινήσει από το Σεπτέμβριο του 2010 το οποίο καλύπτει όλα τα σχολεία και με κινητές μονάδες καλύπτει τα απομακρυσμένα χωριά.
 - Δημιουργία τομέων εκπαιδευτικής προτεραιότητας σε 20 σχολεία με στόχο τη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στις υποβαθμισμένες περιοχές της χώρας.
 - Αναπτύσσονται επίσης, ειδικά προγράμματα για τα παιδιά των μεταναστών.
- Ψηφιακό και Τεχνολογικό Σχολείο
 - Το Νέο Σχολείο βασίζεται στην εφαρμογή της ψηφιακής στρατηγικής στα σχολεία μέσω της δημιουργίας μιας ψηφιακής πλατφόρμας που περιλαμβάνει ψηφιακό περιεχόμενο για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Το ψηφιακό σχολείο βρίσκεται σε πιλοτική φάση σε 800 δημοτικά σχολεία που υλοποιούν το ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών και σε 1250 γυμνάσια.
 - Η οργάνωση και η υλοποίηση του «Τεχνολογικού Σχολείου» και ειδικότερα του «Τεχνικού Λυκείου» θα αναπτυχθεί περαιτέρω το 2011.
- Πολιτική για την Δια Βίου Μάθηση.

Όπως αναφέρθηκε και στο κεφάλαιο 4.1 του ΕΠΜ, συγκροτήθηκε το Εθνικό Συμβούλιο Δια Βίου Μάθησης και Σύνδεσης με την Απασχόληση, το οποίο κατά την διάρκεια της πρώτης του συνεδρίασης (Φεβρουάριος 2011) παρουσίασε το Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης, που περιλαμβάνει όλες τις δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής δια βίου μάθησης. Το Εθνικό

Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης προωθεί μια νέα αντίληψη για την παιδεία και βασικός του στόχος είναι ο συντονισμός του χώρου της εκπαίδευσης με αυτόν της επαγγελματικής κατάρτισης.

- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Με σχέδιο νόμου, το οποίο προωθείται άμεσα στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, προβλέπεται η ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής με σκοπό την συγκρότηση ενός πλαισίου το οποίο θα υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής. Ο στόχος επιδιώκεται να επιτευχθεί με την ίδρυση του νέου φορέα, στον οποίο μεταβιβάζονται οι κύριες αρμοδιότητες τεσσάρων φορέων που λειτουργούσαν ως τώρα με αλληλεπικαλυπτόμενες αρμοδιότητες και οι οποίοι καταργούνται και συγχωνεύονται: το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, το Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και ο Οργανισμός Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών. Στις αρμοδιότητες του φορέα ανήκει –χωρίς κανέναν περιορισμό– ότι άμεσα ή έμμεσα διαμορφώνει, τροποποιεί ή με οποιοδήποτε τρόπο επηρεάζει το χαρακτήρα, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των σχολείων της πρώτης και της δεύτερης βαθμίδας γενικής ή τεχνικο-επαγγελματικής.

- Συγχωνεύσεις σχολικών μονάδων

Μια σημαντική μεταρρύθμιση που θα εφαρμοστεί από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, 2011-2012, είναι το ολοκληρωμένο πρόγραμμα μεταρρύθμισης και συγχωνεύσεων σχολικών μονάδων στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στόχος είναι η αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης που παρέχεται, ώστε να υπάρξει η βέλτιστη αξιοποίηση των υποδομών και να καταστεί δυνατή η εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας οι οποίες θα διευκολύνουν το έργο των δασκάλων και θα οδηγήσουν στην παροχή ποιοτικών εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

- Διεθνής Ομάδα Εμπειρογνομώμων για τη μελέτη θεμάτων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ και άλλους εμπειρογνώμονες έχει συσταθεί το 2011 μια ομάδα εργασίας για τη μελέτη θεμάτων ποιότητας και εκσυγχρονισμού της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στόχος είναι να γίνουν προτάσεις για την αναβάθμιση του αποτελέσματος που επιτυγχάνουν.

2) Όσον αφορά στην επίτευξη του στόχου για ποσοστό τουλάχιστον 32% της νέας γενιάς με πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τα ακόλουθα μέτρα θα πρέπει να αναφερθούν:

- Προγραμματίζεται ο εκσυγχρονισμός του συστήματος εισαγωγής των σπουδαστών στην ανώτατη εκπαίδευση. Στόχος έχει την αντικειμενική αξιολόγηση των υποψηφίων και την ορθολογικότερη κατανομή στις Σχολές και τα Τμήματα, καθώς και τη διευκόλυνση έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών τους.
- Δεν υπάρχει απαίτηση για την επίτευξη της βάσης στις πανελλαδικές εξετάσεις για την είσοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με στόχο να καλύπτονται πλήρως όλες οι διαθέσιμες θέσεις στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) και στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.
- Αναπτύσσονται ψηφιακά συγγράμματα ως βοήθεια για τους μαθητές ώστε να επιτύχουν στην πανελλαδικές εξετάσεις και να εισαχθούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Το πλαίσιο των μετακινήσεων από πανεπιστήμιο σε πανεπιστήμιο γίνεται πιο ευέλικτο. Αυτό το μέτρο υλοποιείται προκειμένου να το οικονομικό κόστος της εκπαίδευσης.
- Με το νέο ηλεκτρονικό σύστημα www.eudoxus.gr ο κάθε φοιτητής μπορεί να επιλέξει άμεσα και να παραγγείλει βιβλία και να αποκτήσει πρόσβαση σε 11.500 δωρεάν ηλεκτρονικά βιβλία (e-books) καθώς και στις σημειώσεις καθηγητών που έχουν αναρτηθεί στο σύστημα.
- Ξεκίνησε η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων των αποφοίτων ξένων πανεπιστημίων. Έχει συγκροτηθεί το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων (ΣΑΕΠ) και συνεδριάζει τακτικά εκδίδοντας αποφάσεις.
- Το 2011 θα ξεκινήσει η αναδιάρθρωση του εκπαιδευτικού και του ερευνητικού ιστού της χώρας στη βάση ακαδημαϊκών, κοινωνικών και οικονομικών κριτηρίων.

- ο Συγκροτήθηκε, τέλος, Διεθνής Συμβουλευτική Επιτροπή για τις αλλαγές στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση η οποία απαρτίζεται από Πρυτάνεις και Προέδρους μερικών από τα γνωστότερα Πανεπιστήμια του κόσμου στην Ευρώπη, την Αμερική, την Αυστραλία και την Ασία αλλά και πρώην υπουργούς παιδείας που υλοποίησαν επιτυχείς μεταρρυθμίσεις στην χώρα τους. Στόχος είναι η ποιοτική αναβάθμιση της ανώτατης εκπαίδευσης.

4.5 Στόχος για τη Φτώχεια & βασικά μέτρα πολιτικής για την επίτευξή του

Σοβαρά επηρεασμένη από την οικονομική κρίση η Ελλάδα αντιμετωπίζει μια βασική πρόκληση: τη δημιουργία ενός κοινωνικού δικτύου ασφαλείας κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ιδιαίτερα για τα επόμενα χρόνια. Η απότομη αύξηση της ανεργίας, η επίδραση των απαραίτητων μέτρων δημοσιονομικής πειθαρχίας προκειμένου να αντιμετωπιστεί το υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμμα καθώς και η αναμενόμενη ύφεση για το 2011, θέτουν ένα πλαίσιο με σημαντικές προκλήσεις αναφορικά με την κοινωνική προστασία, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι ειδικές συνθήκες υπό τα οποίες λειτουργεί η χώρα, ελήφθησαν υπ'όψιν στο Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων: α) Το Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και τα συμπεριλαμβανόμενα μέτρα και β) το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πρόγραμμα. Σε αυτό το πλαίσιο, η αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαθέσιμων πόρων και η αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων αλλά και νέων χρηματοοικονομικών εργαλείων αποτελούν προτεραιότητες. Η εθνική στρατηγική για τα επόμενα χρόνια εστιάζει στη δημιουργία ενός κοινωνικού δικτύου ασφαλείας για τις ευπαθείς ομάδες αλλά και τον εξορθολογισμό των πολιτικών κοινωνικής προστασίας ώστε να είναι επαρκείς, αποτελεσματικές και βιώσιμες.

4.5.1 Στόχος για τη φτώχεια: 450.000 άτομα λιγότερα σε κίνδυνο φτώχειας.

Η Ελλάδα έχει θέσει ως στόχο τη μείωση του αριθμού των ατόμων που απειλούνται από τη φτώχεια ή/και τον κοινωνικό αποκλεισμό κατά 450.000 έως το 2020¹. Αυτό μεταφράζεται σε μείωση του ποσοστού² όσων απειλούνται από τη φτώχεια ή/και τον αποκλεισμό από το 28% το 2008 στο 24% το 2020. Ο δεύτερος στόχος που έχει τεθεί εστιάζει στην αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας, κυρίως τη μείωση του αριθμού των παιδιών και νέων (0-17) που απειλούνται από τη φτώχεια κατά 100.000 έως το 2020, γεγονός που μεταφράζεται σε μείωση του ποσοστού των παιδιών (0-17) που απειλούνται από τη φτώχεια από το 23% το 2008 στο 18% το 2020. Τρίτον, η δημιουργία ενός «δικτύου κοινωνικής ασφάλειας» κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, που περιλαμβάνει δυνατότητα πρόσβασης στους πολίτες σε βασικές υπηρεσίες, όπως η ιατρική περίθαλψη, η στέγαση και η εκπαίδευση, θα αποτελέσει προτεραιότητα κατά τη διάρκεια της κρίσης. Αυτός ο στόχος συνεπάγεται δραστική μείωση του αριθμού των πολιτών που δεν έχουν πρόσβαση σε πρωτοβάθμιες υπηρεσίες ιατρικής περίθαλψης, εκπαίδευσης και στέγασης.

Σχεδιάζοντας μια μακροπρόθεσμη στρατηγική κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και εκτιμώντας την επίδραση των σχεδιαζόμενων πολιτικών σε δείκτες όπως ο κίνδυνος φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού θέτουν σοβαρές προκλήσεις. Παρά τα πρόσφατα στοιχεία της Eurostat για το 2009 που δείχνουν μείωση του ποσοστού του πληθυσμού που βρισκόταν σε κίνδυνο φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού από 28,1% το 2008 σε 27,6% το 2009, κάθε μακροπρόθεσμη στρατηγική θα

¹ Κατά τον καθορισμό του παραπάνω στόχου, διάφορα σενάρια λήφθηκαν υπόψη, ιδιαίτερα τα σενάρια που συζητήθηκαν στο Έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη "Μεθοδολογική σημείωση για την εκτίμηση πιθανών τιμών αναφοράς για τις εθνικές συνεισφορές στον πρωταρχικό στόχο της ΕΕ που αφορά την κοινωνική ένταξη/μείωση της φτώχειας στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020", Βρυξέλλες, 26/06/2010. Τονίζεται ότι για τα στοιχεία αυτά χρησιμοποιήθηκε το έτος 2008 ως έτος αναφοράς

² Στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων, ο πληθυσμός που απειλείται από φτώχεια ή/και αποκλεισμό ορίζεται σύμφωνα με τους εξής τρεις δείκτες: ποσοστό ατόμων που απειλούνται από φτώχεια, ποσοστό ατόμων με σοβαρή υλική στέρηση και ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά χαμηλής έντασης εργασίας. Όσον αφορά τους δύο τελευταίους δείκτες, οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνοι με τους ορισμούς που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση του στόχου της φτώχειας/κοινωνικής ένταξης στη στρατηγική Ευρώπη 2020.

πρέπει να λάβει υπ'οψιν τις αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης στις πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Οι πολιτικές και τα μέτρα θα παρακολουθούνται και αξιολογούνται ετησίως και στόχοι θα αναθεωρούνται υπό το πρίσμα νέων μακροοικονομικών στοιχείων και εξελίξεων. Λαμβάνοντας υπ'οψιν την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού, την Ετήσια Στρατηγική για την Ανάπτυξη και τους προτεινόμενους τομείς πολιτικής στο Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης που αντιστοιχούν στην κατευθυντήρια Γραμμή 10, οι βασικές μεταρρυθμίσεις και τα μέτρα αναφορικά με την καταπολέμηση της φτώχειας και τον κοινωνικό αποκλεισμό για το 2010, το 2011 και το 2012 παρατίθενται παρακάτω.

4.5.2 Βασικά μέτρα πολιτικής

Αύξηση της αποτελεσματικότητας των κοινωνικών προγραμμάτων και καλύτερος συντονισμός μεταξύ υπουργείων, φορέων και τοπικής αυτοδιοίκησης. Βασικές μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση.

Είναι αξιοσημείωτο ότι σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat για το 2009 για την Ελλάδα, τα ποσοστά κινδύνου φτώχειας βελτιώνονται μόνο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες πριν και μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις πλην των συντάξεων – δηλαδή από 22,7% σε 19,7%. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την ανάγκη για ουσιαστικές βελτιώσεις στην αποτελεσματικότητα των κοινωνικών μεταβιβάσεων. Αυτές εντοπίζονται σε τομείς όπως η πληθώρα των φορέων και υπουργείων που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και υλοποίηση κοινωνικής πολιτικής, την έλλειψη πληροφοριακών συστημάτων καταγραφής των δικαιούχων και των πληρωμών, δυσκολίες που αφορούν στην παρακολούθηση και αξιολόγηση των κοινωνικών προγραμμάτων. Προς αυτόν το σκοπό, σημαντικές μεταρρυθμίσεις εφαρμόζονται στους ακόλουθους τομείς:

- α) λειτουργική επανεξέταση των κοινωνικών προγραμμάτων με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους και την επίτευξη καλύτερης στόχευσης των πόρων προς τις πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Η σχετική μελέτη αναμένεται να παραδοθεί από τον ΟΟΣΑ και την ΕΕ, ενώ συντονίζεται και επιβλέπεται από Δι-υπουργική Επιτροπή.
- β) Η δημιουργία ενός διυπουργικού σχήματος/δομής για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση πολιτικών που αφορούν στην κοινωνική ένταξη και προστασία. Σχετική μελέτη διεξάγεται προκειμένου να προτείνει την κατάλληλη διοικητική δομή και τα επόμενα βήματα.
- γ) Σημαντικές μεταρρυθμίσεις αφορούν στη διαχείριση και στη λειτουργία του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Αυτές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, σταδιακή ενοποίηση των Ταμείων, την εγκαθίδρυση ενιαίας αρχής ελέγχου δημοσίων πληρωμών και συντάξεων μέσω πληροφοριακών συστημάτων, την επέκταση της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης σε όλα τα Ταμεία κ.α.

Πρόσβαση στην απασχόληση για όλες τις ευπαθείς ομάδες.

Μια αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς πρωτοστατεί στη στρατηγική μας, καθώς η απασχόληση είναι από τα πιο αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση της φτώχειας. Γι' αυτό και το Εθνικό Πρόγραμμα Στήριξης της εργασίας αποτελεί ένα κύριο προληπτικό μέτρο κατά της φτώχειας. Επιπρόσθετα, ειδικά προγράμματα για την ενεργό ένταξη των ευάλωτων ομάδων στην αγορά εργασίας υλοποιούνται στην τριετή περίοδο αναφοράς.

- α) η εφαρμογή της Κοινωνικής Οικονομίας και Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας ως ενεργούς πολιτικής απασχόλησης για τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού περιλαμβάνει το θεσμικό πλαίσιο που θεσμοθετεί την Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Ένταξης ευάλωτων ομάδων και χρηματοδοτεί προγράμματα υποστήριξης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων μέσω εκπαίδευσης, δικτύωσης – συνολικού προϋπολογισμού 60.000.000 ευρώ. Επίσης, το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας θα παράσχει πρόσβαση σε χρηματοδότηση προς τις ευπαθείς ομάδες μέσω ειδικών μικρο-χρηματοπιστωτικών προϊόντων.
- β) τοπικά ολοκληρωμένα προγράμματα με στόχο την προώθηση 6.000 δικαιούχων από κοινωνικά ευάλωτες ομάδες στην αγορά εργασίας, συνολικού προϋπολογισμού 30.000.000 ευρώ. Πρόσθετα προγράμματα προώθησης κοινωνικής εργασίας για τους ανέργους και άλλες ευπαθείς ομάδες θα υλοποιηθούν το 2011, στοχεύοντας σε 50.000 δικαιούχους, συνολικού προϋπολογισμού 280.000.000 €. Ειδικά προγράμματα για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ή στήριξη επιχειρηματικότητας για πάνω από 5.500 δικαιούχους ευπαθών ομάδων υλοποιούνται από τον ΟΑΕΔ με συνολικό προϋπολογισμό 134.000.000 ευρώ.

γ) άλλα μέτρα που αναμένεται να συμβάλουν στην ένταξη ευάλωτων ομάδων στην αγορά εργασίας είναι η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, καθώς και η μεταρρύθμιση στο σύστημα των συντάξεων, καθώς καθιερώνονται κίνητρα παραμονής των ηλικιών 55-64 στην αγορά εργασίας.

Η **αποκέντρωση** της εφαρμογής των προγραμμάτων για τη στήριξη της εργασίας είναι βασικός πυλώνας της πολιτικής. Ειδικά Μνημόνια Συνεργασίας υπογράφονται με τους επικεφαλής των Περιφερειών γι' αυτό το σκοπό.

Κοινωνική προστασία και πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες. Βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος.

Η Ελλάδα έχει προχωρήσει σε σημαντικές μεταρρυθμίσεις αναφορικά με το σύστημα συντάξεων με στόχο για ένα βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και επαρκές συνταξιοδοτικό σύστημα. Η μεταρρύθμιση εμπεριέχει επίσης μέτρα που ευνοούν την ενεργό γήρανση.

- Με το νόμο 3863/2010 εισήχθησαν σημαντικές μεταρρυθμίσεις, όπως για παράδειγμα η σταδιακή εξίσωση των ορίων ηλικίας για τις συντάξεις γήρατος για όλα τα ασφαλιστικά ταμεία, η εφαρμογή ενός πιο ορθολογικού συστήματος για τον υπολογισμό της σύνταξης, εισάγοντας 2 στοιχεία στον υπολογισμό της σύνταξης γήρατος: τη βασική σύνταξη και την αναλογική. Η βασική σύνταξη, ένα προνοιακού τύπου επίδομα στο πλαίσιο της κοινωνικής αλληλεγγύης απευθύνεται σε όλους τους συνταξιούχους γήρατος καθώς και σε όλα τα άτομα άνω των 65 που δεν πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση, υπό την προϋπόθεση όμως ότι πληρούν κάποια κριτήρια κατοικίας και εισοδήματος. Το δεύτερο στοιχείο, το αναλογικό, είναι επίδομα σύνταξης που καταβάλλεται από τους Οργανισμούς Κοινωνικής ασφάλισης, δηλαδή ένα ποσό που αναλογεί στις εισφορές που έχουν καταβληθεί για όσο ήταν ασφαλισμένος. Το σύστημα θα εφαρμοστεί από το 2015 και μετά.
- Άλλη μια σημαντική μεταρρύθμιση είναι η εισαγωγή του δημογραφικού παράγοντα στις προϋποθέσεις σύνταξης γήρατος. Επίσης, στο πλαίσιο τακτικής αξιολόγησης της βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος, διεξάγονται αναλογιστικές μελέτες.
- Ειδικά μέτρα αυτασφάλισης υιοθετούνται για ευάλωτες ομάδες, και ειδικότερα για άτομα με βραχείες και ασυνεχείς εργασιακές πορείες. Ειδικότερα, εισάγεται η αυτασφάλιση για άτομα ηλικίας 55-64 των οποίων η σύμβαση διακόπτεται ή μένουν άνεργα για δύο μήνες.
- Εισάγεται η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων η οποία επιβάλλεται σε υψηλές συντάξεις και αναμένεται να ενισχύσει την επάρκεια του συστήματος.

Διακόπτοντας τη διαγενεακή μεταβίβαση της φτώχειας: παιδική φτώχεια και νεολαία

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία για το 2009, ο κίνδυνος φτώχειας απειλεί το 23,7% των παιδιών ηλικίας 0-17 ετών και είναι υψηλότερος κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες από το αντίστοιχο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού για το ίδιο έτος (19,7%). Στο πλαίσιο της καταπολέμησης της παιδικής φτώχειας και της προώθησης των δικαιωμάτων του παιδιού, διεξάγονται προπαρασκευαστικές ενέργειες για την ανάπτυξη μακροπρόθεσμης στρατηγικής. Βασικός στόχος είναι η πολυτομεακή προσέγγιση του φαινομένου σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Κύριοι άξονες είναι: α) η προώθηση της απασχόλησης των γονέων; β) διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες για παιδιά και τις οικογένειές τους για την κάλυψη των βασικών ανγκών και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους γ) η αναβάθμιση των θεσμών και υπηρεσιών παροχής φροντίδας σε παιδιά με απώτερο σκοπό την κοινωνική ένταξη όλων των παιδιών. Κύρια μέτρα πολιτικής που έχουν ήδη δρομολογηθεί και σχεδιάζονται στην περίοδο αναφοράς προς τις παρπάνω κατευθύνσεις αφορούν :

α) Στήριξη των μελών των νοικοκυριών με παιδιά που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας, κυρίως μέσω της προώθησης στην αγορά εργασίας:

Η ένταξη των ανέργων μελών των νοικοκυριών με παιδιά στην αγορά εργασίας, η στήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας και ειδικότερα των αρχηγών μονογονεϊκών οικογενειών μέσω των προγραμμάτων ένταξης στην αγορά εργασίας ευάλωτων ομάδων. Η επιλεξιμότητα των ανωτέρω ομάδων σε σειρά προγραμμάτων ενίσχυσης των δεξιοτήτων στο πλαίσιο της δια Βίου Εκπαίδευσης συνεισφέρει επίσης στην ενίσχυση του μορφωτικού επιπέδου των μελών του νοικοκυριού.

β) διασφάλιση της πρόσβασης σε παιδιά και στις οικογένειες για την κάλυψη των βασικών αναγκών και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής:

Πιλοτικό πρόγραμμα που θα δίνει πρόσβαση σε ιατρικές και φαρμακευτικές υπηρεσίες σε ανέργους και σε νοικοκυριά χαμηλής έντασης εργασίας θα υλοποιηθεί μέσα στο 2011. Επίσης, ειδικά προγράμματα ύψους περίπου 127.000.000 ευρώ υλοποιούνται για την πρόσβαση παιδιών από ευάλωτες ομάδες στην εκπαίδευση. Αναφορικά με την πρόσβαση σε στέγαση, ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας έχει υιοθετήσει πιο ευέλικτα και διευρυμένα κριτήρια για οικογένειες με παιδιά προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση σε δανειοδότηση για στέγη.

γ) η αναβάθμιση των θεσμών και υπηρεσιών παροχής φροντίδας σε παιδιά με απώτερο σκοπό την κοινωνική ένταξη όλων των παιδιών

Υπηρεσίες φροντίδας παιδιών έχουν υποστηριχθεί από ειδικά προγράμματα σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, ενώ τέσσερα πιλοτικά προγράμματα με στόχο την ολοκληρωμένη παροχή υπηρεσιών σε οικογένειες και παιδιά που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας, από ψυχολογική στήριξη σε παιδιά και στις οικογένειές τους μέχρι συμβουλευτική και προώθηση στην αγορά εργασίας. Επίσης, ο Οργανισμός Εργατικής Εστίας λειτουργεί 24 παιδικούς σταθμούς, προσφέροντας υπηρεσίες φροντίδας σε 1200 παιδιά δικαιούχων του Οργανισμού που αποτελούν ως επί το πλείστον νοικοκυριά σε υψηλό κίνδυνο φτώχειας. Επίσης, η πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας και η αντιμετώπισή της είναι καίρια για την ένταξη των παιδιών και των εφήβων στην κοινωνία. Ειδικό πρόγραμμα για τη βελτίωση των πολιτικών πρόληψης και αντιμετώπισης της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων συνολικού προϋπολογισμού περίπου 5.000.000 ευρώ. Τέλος, η αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου για την οικογένεια και τη νεολαία είναι προτεραιότητες για το 2011-2012, και ειδικότερα η αναβάθμιση του Εθνικού Παρατηρητηρίου για τα δικαιώματα των Παιδιών καθώς και το πλαίσιο που διέπει τις πολυμελείς οικογένειες.

Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση των διακρίσεων.

Η κοινωνική ένταξη και η καταπολέμηση των διακρίσεων κατά συγκεκριμένων ομάδων που αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού αποτελεί προτεραιότητα. Βασικές μεταρρυθμίσεις, μέτρα και προγράμματα υλοποιούνται γι' αυτές τις ομάδες. Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω:

α) αναφορικά με την κοινωνική ένταξη των μεταναστών, τρεις είναι οι βασικές προτεραιότητες της στρατηγικής:

1. σταθεροποίηση του καθεστώτος παραμονής για τους νόμιμους μετανάστες μειώνοντας τον κίνδυνο απώλειας του καθεστώτος τους,
2. διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε βασικά δικαιώματα από πλευράς γραφειοκρατικών διαδικασιών και
3. ενεργοποίηση της πλήρους συμμετοχής τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή, ιδιαίτερα για τους μετανάστες δεύτερης γενιάς.

Σε αυτό το πλαίσιο, ψηφίστηκε και εφαρμόζεται ο νόμος 3838/2010 για τις «σύγχρονες διατάξεις για την ελληνική ιθαγένεια και την πολιτική συμμετοχή ομογενών και νομίμως διαμενόντων μεταναστών». Επιπρόσθετα, σειρά προγραμμάτων χρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο αποσκοπούν στον εφοδιασμό τους με τις κατάλληλες δεξιότητες - κυρίως μέσω της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού - προκειμένου να ενταχθούν στην αγορά εργασίας αλλά και στην κοινωνία. Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις παραμένει η αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης. Η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας παίζει σημαντικό ρόλο. Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή έχει συσταθεί και επεξεργάζεται την ενσωμάτωση της κοινοτικής οδηγίας 2009/52/EK.

β) αναφορικά με την ισότητα των φύλων, ειδικά προγράμματα για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, μέσω ειδικών κέντρων στήριξης θυμάτων κακοποίησης, ειδικών μέτρων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης, στήριξης Γυναικείων ΜΚΟ αλλά και για την οριζόντια ενσωμάτωση πολιτικών φύλου μέσω ειδικών δράσεων όπως η κωδικοποίηση νομοθεσίας και παρακολούθηση πολιτικών υλοποιούνται μέσα στην περίοδο αναφοράς από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας.

γ) Αναφορικά με τα άτομα με αναπηρία: η εκπόνηση ενός εθνικού σχεδίου δράσης για τα άτομα με αναπηρία προωθείται μέσα στο 2011, ενώ ειδικά προγράμματα προώθησης στην αγορά εργασίας, η κοινωνική οικονομία, η δια βίου εκπαίδευση είναι σημαντικά εργαλεία για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

δ) Αναφορικά με τα άτομα που αντιμετωπίζουν θέματα ψυχικής υγείας, η στήριξη των Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης, και η διεύρυνση της πρόσβασής τους σε χρηματοδοτικά εργαλεία με τη σύσταση του Ταμείου Κοινωνικής Οικονομίας καθώς και σε σειρά άλλων κινήτρων και εργαλείων στήριξης με τη θεσμοθέτηση της κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας υλοποιείται το 2011.

ε) Αναφορικά με την κοινωνική ένταξη των Ρομά εκπονείται μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη στρατηγική για την κοινωνική τους ενσωμάτωση προωθώντας ένα πλαίσιο με τρεις συνιστώσες:

- I) Δράσεις οριζόντιας ενσωμάτωσης πολιτικών ;
- II) Στοχευμένες δράσεις πανελλήνιας κλίμακας) και
- III) σε χωρικά στοχευμένες δράσεις.

Σε αυτήν την περίοδο υλοποιούνται δράσεις για την πρόσβαση σε ιατροκοινωνικές υπηρεσίες ενώ επεκτείνονται και για τη στήριξη και άλλων ευπαθών ομάδων του πληθυσμού. Προγράμματα που στηρίζουν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την πρόσβαση στην εκπαίδευση, ψυχοκοινωνική στήριξη, πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας υλοποιούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Τοπικές ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μέσω αναπτυξιακών συμπράξεων επίσης αναμένονται να υλοποιηθούν μέσα στο 2011.

στ) Τέλος, αναφορικά με τους άστεγους και της έλλειψης στέγης: είναι γεγονός ότι η εν λόγω ομάδα αντιμετωπίζει ακραία φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό. Γι' αυτό και υπάρχει τόσο έλλειψη επίσημων στοιχείων καταγραφής τους όσο και περιορισμένη πρόσβαση του Κράτους σε αυτήν την ομάδα στόχου. Συνέργειες με την Κοινωνία των Πολιτών και θεσμούς όπως η Εκκλησία, οι ΜΚΟ και τα Ιδρύματα, μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο. Στο πλαίσιο Μνημονίου Συνεργασίας που έχει υπογραφεί με την Εκκλησία συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις έχουν προβλεφθεί, όπως η δημιουργία ξενώνων που παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες γι' αυτήν την ομάδα στόχου.

Προστασία του καταναλωτή.

Βασικό εργαλείο για την καταπολέμηση της φτώχειας είναι η προστασία του καταναλωτή. Η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή υλοποιεί σειρά πολιτικών, τόσο για την εφαρμογή θεσμικών μέτρων όσο και για την ενημέρωση των καταναλωτών. Η ψήφιση και η εφαρμογή του νόμου 3869/2010 για τη ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων αποτέλεσε βασική μεταρρύθμιση στα δικαιώματα των καταναλωτών. Ειδικές δράσεις που υποστηρίζουν την εφαρμογή του νόμου υλοποιούνται ή θα εφαρμοστούν στην τριετή περίοδο αναφοράς, όπως η γραμμή εξυπηρέτησης και ενημέρωσης των νοικοκυριών καθώς και ένα εθνικό δίκτυο νομικής υποστήριξης με τη συμμετοχή κοινωνικών εταίρων, οργανώσεων καταλωτών και δικηγορικών συλλόγων.

Κοινωνική καινοτομία, αξιοποίηση κοινοτικών πόρων και νέων πηγών χρηματοδότησης.

Η αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων και ειδικότερα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου αποτελεί κεντρικό τμήμα της στρατηγικής μας για την καταπολέμηση της φτώχειας και του Κοινωνικού αποκλεισμού στο πλαίσιο της στρατηγικής για την Ευρώπη 2020. Η καλύτερη στόχευση των πόρων και η συνέργεια με άλλα Ταμεία, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης είναι προτεραιότητα, καθώς για την Ελλάδα, ως χώρα με νησιωτική μορφολογία, η εδαφική συνοχή συνδέεται με την κοινωνική συνοχή. Επίσης, η ενεργοποίηση του ΕΠ Εθνικού Αποθεματικού Απρόβλεπτων σε περίοδο οικονομικής κρίσης με σημαντικές επιπτώσεις στο ανθρώπινο δυναμικό είναι στρατηγική προτεραιότητα.

Η αξιοποίηση της κοινωνικής οικονομίας είναι επίσης κομβικής σημασίας για τη στρατηγική μας. Προωθείται ένα νέο θεσμικό πλαίσιο για την κοινωνική οικονομία και την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας όχι μόνο ως μέσο για τη δημιουργία θέσεων εργασίας για ευπαθείς ομάδες αλλά και ως ένα αποτελεσματικό και καινοτόμο εργαλείο για την ικανοποίηση μη εκπληρούμενων κοινωνικών αναγκών και τη βελτίωση των κοινωνικών αποτελεσμάτων. Παράλληλα, η παρέμβαση υποστηρίζεται από ένα επιχειρησιακό σχέδιο εφαρμογής για τα επόμενα χρόνια, το οποίο περιλαμβάνει σειρά κινήτρων και μέτρων που αποσκοπούν στην ενίσχυση των φορέων κοινωνικής οικονομίας, με απώτερο στόχο τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την άνθηση της κοινωνικής καινοτομίας. Επίσης, θεσμοθετείται το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας με Κοινή Υπουργική Απόφαση, το οποίο θα παρέχει καινοτόμα χρηματοδοτικά εργαλεία όπως μικρο-πιστώσεις, εγγυήσεις και πρόσβαση σε κεφάλαια κίνησης σε φορείς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και ειδικότερα στις ευπαθείς ομάδες. Η προσέλκυση ιδιωτικών πόρων και η καλλιέργεια και η ανάπτυξη των «κοινωνικών επενδύσεων» είναι κομμάτι της μεσοπρόθεσμης

στρατηγικής μας. Σε αυτό το πλαίσιο, η αξιοποίηση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κομβικής σημασίας. Υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Ελληνικού Δικτύου για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη για συνεργασία σε θέματα κοινής ατζέντας, όπως η καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και η ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας. Προωθούνται επίσης συνέργειες με βασικούς φορείς της κοινωνίας των πολιτών, όπως φιλανθρωπικά ιδρύματα και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

5. Χρήση των κοινοτικών κονδυλίων

Με στόχο την καλύτερη σύνδεση ή/και συσχέτιση μεταξύ της Στρατηγικής Ε.Ε. 2020, των Ενιαίων Κατευθυντηρίων γραμμών, του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) και των δυσχερειών που αντιμετωπίζει η χώρα, δημιουργήθηκε ο ακόλουθος πίνακας.

Από το συγκριτικό πίνακα φαίνεται ότι σε μεγάλο βαθμό (περίπου 70%) σχεδόν όλες οι δράσεις του ΕΣΠΑ αφορούν τις κατευθυντήριες γραμμές 4-10. Ειδικότερα, και τα επτά Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, και τα πέντε Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και από δύο Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας. Δεν υπάρχει όμως άμεση σύνδεση του ΕΣΠΑ με τις κατευθυντήριες γραμμές 1-3.

Η συνεισφορά του ΕΣΠΑ στην αντιμετώπιση των δυσχερειών που αναδείχτηκαν είναι σχετικά περιορισμένη (δυσνητικά ανέρχεται σε ποσοστό περίπου 27%) συγκριτικά με αυτή στις κατευθυντήριες γραμμές, καθώς αυτές αναφέρονται κυρίως σε μακροοικονομικά ζητήματα. Όπως φαίνεται στον πίνακα, το ΕΣΠΑ, δια μέσω των πέντε Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν την άρση τεσσάρων δυσχερειών.

Πίνακας 6: Σύνδεση του ΕΣΠΑ 2007-2013 με τη Στρατηγική Ε.Ε.2020

<i>Κατευθυντήριες Γραμμές (Κ.Γ.)</i>	<i>Εμβληματικές Πρωτοβουλίες</i>	<i>ΕΣΠΑ</i>	<i>Μάκρο-διαρθρωτικές δυσχέριες</i>	<i>Δυσχέριες στην αγορά εργασίας</i>
Κ.Γ. 2: Αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών			<i>Διασφάλιση προσαρμογών σε μισθούς και τιμές με στόχο την ανάκτηση και διατήρηση της ανταγωνιστικότητας μέσω της υλοποίησης μεταρρυθμίσεων για τη συγκράτηση των μισθών και την ενίσχυση της παραγωγικότητας και του ανταγωνισμού</i>	
Κ.Γ. 1: Εξασφάλιση της ποιότητας και της βιωσιμότητας των Δημόσιων οικονομικών			<i>Εφαρμογή της συμφωνηθείσας εμπροσθοβαρούς (frontloaded) δημοσιονομικής προσαρμογής και σε συνέχεια διατήρηση μεγάλου πρωτογενούς πλεονάσματος ώστε να μειωθεί το χρέος και να βελτιωθεί η βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών</i>	
Κ.Γ. 3: Μείωση των ανισορροπιών στη ζώνη του ευρώ				

			<i>Εξασφάλιση της καλής λειτουργίας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένης και της διασφάλισης των ισολογισμών των τραπεζών</i>	
		Ε.Π.: Ψηφιακή σύγκλιση και Διοικητική Μεταρρύθμιση	<i>Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης, επίτευξη καλύτερου ελέγχου των δημοσίων οικονομικών και βελτίωση της ποιότητάς τους</i>	
Κ.Γ. 4: Βελτιστοποίηση της στήριξης για Ε&Α και καινοτομία, ενίσχυση του τριγώνου της γνώσης και ενεργοποίηση του δυναμικού της ψηφιακής οικονομίας.	Ένωση καινοτομίας και Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη	Ε.Π.: Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα – Ψηφιακή Σύγκλιση – Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας – Διοικητική Μεταρρύθμιση		
Κ.Γ. 5: Βελτίωση της αποτελεσματικότητας στη χρήση των πόρων και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.	Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους	Ε.Π.: Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα – Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας – Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη – Ελλάδα Κύπρος – Ελλάδα Ιταλία		
Κ.Γ. 6: Βελτίωση του περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές και εκσυγχρονισμός της βιομηχανικής βάσης.	Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης	Ε.Π.: Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα – Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα – Διοικητική Μεταρρύθμιση	<i>Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης και της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των υπηρεσιών και των κλειστών επαγγελμάτων.</i>	
Κ.Γ. 7: Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και μείωση της διαρθρωτικής ανεργίας.	Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας	Ε.Π.: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	<i>Μείωση του μεγέθους της ανεπίσημης οικονομίας μέσω της διευκόλυνσης της πρόσβασης στην επίσημη αγορά εργασίας όλων των ομάδων ενεργού πληθυσμού και κατ' επέκταση βελτίωση της διαχείρισης της φορολογίας.</i>	– Περιορισμοί από πλευράς ζήτησης στην αγορά εργασίας – Δυσκολίες στην είσοδο/επανείσοδο/ παραμονή στην αγορά εργασίας συγκεκριμένων

Κ.Γ. 8: Ανάπτυξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, προώθηση της ποιότητας των θέσεων εργασίας και της δια βίου μάθησης.				ομάδων του πληθυσμού (νέοι, γυναίκες και ηλικιωμένοι εργαζόμενοι) Αναγκαία ενίσχυση του ρόλου των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης και ίδρυση και ενεργοποίηση ενδιάμεσων αποκεντρωμένων δομών για την εφαρμογή των πολιτικών Αδήλωτη εργασία Αναντιστοιχία δεξιοτήτων
Κ.Γ. 9: Βελτίωση των επιδόσεων των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλες τις βαθμίδες και αύξηση της συμμετοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.	Νεολαία σε κίνηση	Ε.Π.: Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση – Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα	Αναθεώρηση του εκπαιδευτικού συστήματος με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου της χώρας.	
Κ.Γ. 10: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας.	Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας	Ε.Π.: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση – Διοικητική Μεταρρύθμιση		

Πηγή: ΕΥΣΣΑΑΠ – Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας

Στον πίνακα 6 παρατηρούνται τα εξής:

Οι πρώτες δύο δυσχέρειες «Εφαρμογή της συμφωνηθείσας εμπροσθοβαρούς (frontloaded) δημοσιονομικής προσαρμογής και σε συνέχεια διατήρηση μεγάλου πρωτογενούς πλεονάσματος ώστε να μειωθεί το χρέος και να βελτιωθεί η βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών» και «Διασφάλιση προσαρμογών σε μισθούς και τιμές με στόχο την ανάκτηση και διατήρηση της ανταγωνιστικότητας μέσω της υλοποίησης μεταρρυθμίσεων για τη συγκράτηση των μισθών και την ενίσχυση της παραγωγικότητας και του ανταγωνισμού» συσχετίζονται με τις κατευθυντήριες γραμμές 1 - 3 αλλά δεν έχουν καμία σύνδεση με το τρέχων ΕΣΠΑ.

Η δυσχέρεια «Εξασφάλιση της καλής λειτουργίας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένης και της διασφάλισης των ισολογισμών των τραπεζών» δεν συνδέεται με καμία κατευθυντήρια γραμμή και δεν έχει άμεση σχέση με τις δράσεις του ΕΣΠΑ.

Η δυσχέρεια «Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης, επίτευξη καλύτερου ελέγχου των δημοσίων οικονομικών και βελτίωση της ποιότητάς τους» δεν συσχετίζεται με καμία κατευθυντήρια γραμμή αλλά εξυπηρετείται από δύο Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Η δυσχέρεια «Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης και της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των υπηρεσιών και των κλειστών επαγγελμάτων» εξυπηρετείται από δύο Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Η δυσχέρεια «Μείωση του μεγέθους της ανεπίσημης οικονομίας μέσω της διευκόλυνσης της πρόσβασης στην επίσημη αγορά εργασίας όλων των ομάδων ενεργού πληθυσμού και κατ' επέκταση βελτίωση της διαχείρισης της φορολογίας» εξυπηρετείται από ένα Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Και η δυσχέρεια «Αναθεώρηση του εκπαιδευτικού συστήματος με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου της χώρας» εξυπηρετείται από ένα Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Όσον αφορά τις δυσχέρειες που αφορούν την αγορά εργασίας, είναι σε άμεση σχέση με τις κατευθυντήριες γραμμές 7-10 και αντιμετωπίζονται κατά κύριο λόγο μέσω των δράσεων του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού».

Εμβληματικές Πρωτοβουλίες και ΕΣΠΑ 2007-2013:

Το ΕΣΠΑ 2007-2013 περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν όλες τις εμβληματικές πρωτοβουλίες.

Πιο συγκεκριμένα, τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, καθώς και τα τομεακά Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» και «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» εξυπηρετούν τις εμβληματικές πρωτοβουλίες: « Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους», «Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης», «Ένωση καινοτομίας», και «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη».

Οι εμβληματικές πρωτοβουλίες: «Ένωση καινοτομίας», και «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη» εξυπηρετούνται επίσης, από το Ε.Π. « Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», και από τα δύο Ευρωπαϊκά Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, και συγκεκριμένα από το Ελλάδα - Κύπρος και από το Ελλάδα - Ιταλία.

Οι εμβληματικές πρωτοβουλίες: «Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης» και «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας» υποστηρίζονται από το Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση».

Τέλος, το Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» συνεισφέρει στην εμβληματική πρωτοβουλία «Άτζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας» και «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας» ενώ το Ε.Π. «Παιδεία και Δια Βίου Μάθηση» υποστηρίζει την εμβληματική πρωτοβουλία «Νεολαία σε κίνηση».

Παράρτημα Ι

Ρυθμός Απασχόλησης (ηλικιακή ομάδα 20-64) σε %

Ελλάδα	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Σύνολο	61.9	61.5	62.5	63.6	64.0	64.6	65.7	66.0	66.5	65.8	64.0
Άντρες	78.8	78.3	78.7	79.6	79.5	79.8	80.3	80.4	80.4	78.8	76.2
Γυναίκες	45.5	45.1	46.6	47.9	48.8	49.6	51.2	51.6	52.5	52.7	51.7

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία - Επεξεργασία στοιχείων από Ε.Ε.Δ.

Ρυθμός Απασχόλησης (ηλικιακή ομάδα 15-24) σε %

Ελλάδα	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Σύνολο	27.6	26.2	26.5	25.3	26.8	25.0	24.2	24.0	23.5	22.9	20.3
Άντρες	32.7	30.7	31.5	30.8	32.3	30.1	29.7	29.2	28.5	27.7	24.5
Γυναίκες	22.4	21.7	21.4	19.8	21.3	19.8	18.7	18.7	18.5	18.1	16.2

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία - Επεξεργασία στοιχείων από Ε.Ε.Δ.

Ρυθμός Απασχόλησης (ηλικιακή ομάδα 55-64) σε %

Ελλάδα	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Σύνολο	39.0	38.2	39.2	41.3	39.4	41.6	42.3	42.4	42.8	42.2	42.3
Άντρες	55.2	55.3	55.9	58.7	56.4	58.8	59.2	59.1	59.1	57.7	56.5
Γυναίκες	24.3	22.9	24.0	25.6	24.0	25.8	26.6	26.9	27.5	27.7	28.9

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία - Επεξεργασία στοιχείων από Ε.Ε.Δ.

Ρυθμός Ανεργίας (ηλικιακή ομάδα 15+) σε %

Ελλάδα	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Σύνολο	11.4	10.8	10.3	9.7	10.5	9.9	8.9	8.3	7.6	9.5	12.5
Άντρες	7.5	7.3	6.8	6.2	6.6	6.1	5.6	5.2	5.1	6.9	9.9
Γυναίκες	17.2	16.2	15.6	15.0	16.2	15.3	13.6	12.8	11.4	13.2	16.2

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία - Επεξεργασία στοιχείων από Ε.Ε.Δ.

Ρυθμός Ανεργίας (ηλικιακή ομάδα 15-24) σε %

Ελλάδα	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Σύνολο	29.2	28.2	26.8	26.8	26.9	26.0	25.2	22.9	22.1	25.8	32.9
Άντρες	21.6	21.6	19.9	18.9	19.1	18.7	17.7	15.7	17.0	19.4	26.7
Γυναίκες	38.2	35.9	35.3	36.6	36.3	34.8	34.7	32.1	28.9	33.9	40.6

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία - Επεξεργασία στοιχείων από Ε.Ε.Δ.

Ρυθμός Ανεργίας (ηλικιακή ομάδα 55-64) σε %

Ελλάδα	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Σύνολο	3.9	4.2	4.1	3.2	4.5	3.8	3.7	3.4	3.2	4.6	6.3
Άντρες	3.7	4.1	3.9	3.1	4.2	3.3	3.1	2.9	2.9	4.1	6.2
Γυναίκες	4.3	4.4	4.7	3.4	4.9	4.7	5.0	4.3	3.9	5.5	6.5

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία - Επεξεργασία στοιχείων από Ε.Ε.Δ.